

DE SCHAKELING

SEIZOEN 82/83 N.R. 3

22 Maart 1983

U.S. AFDELING SCHAKEN

US 1 STRIJDT VOORT

Slechts één verwijt kan men US 1 niet maken en dat is dat ze niet voor spanning zorgt.

De afgelopen twee wedstrijden heeft ze weer op alle randen der degradatieafgrond gebalanceerd. Toch zijn 3 punten behaald, hetgeen vooral te danken is geweest aan de onverzettelijkheid van enkele spelers in het laatste uur en bij het analyseren van afgebroken partijen.

Tegen Memo 2 waren er bij de stand van 4-4 nog twee partijen bezig. Henk had een lastig te houden toreneindspel met een pion minder en Tom had na een sterk gespeelde partij eveneens een eindspel dat nog onduidelijk was. Zo leek het tenminste de buitenstaander, want zowel Henk als Tom behaalden tenslotte met grote trefzekerheid resp. remise en winst. Een $5\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$ winst dus en het degradatiespook liet ons eventjes met rust.

Des te sterker leek het echter tegen VHS 2 weer de kop op te steken. Bij de stand $2\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ leed Guus een nederlaag die we allen wel aan hadden zien komen, maar die, zo dachten we, wel eventjes

door Henk zou worden rechtgezet. Toen deze echter mat in 1 op h7 over het hoofd zag en ook Hans leek te gaan verliezen sloeg de somberheid toe. Hans hield evenwel fraai remise, zodat er nog hoop op een gelijkspel was.

Huub en Wiet zouden dan dienen te winnen. En die namen er de tijd voor! Huub kwam allengs beter te staan, koos vervolgens een nogal riskante afwikkeling, maar zijn tegenstander benutte gelukkig de remisekans niet. Huub brak af in gewonnen stelling. Wiet brak ook af. Hij had een op zich goede afwikkeling niet laten volgen door de sterkste zetten, waaraan tijdnoed debet was. De afgebroken stelling leek wel winstkansen te bieden op het eerste gezicht. Maar het tweede gezicht, dat vorm kreeg op een verwarmingsstelletje bij de Chinees, leerde anders. Winst zou zeer moeilijk zijn. Arme Wiet, het was de inleiding tot een analyse periode van dit paardeindspel, dat hem nog lang zal heugen en waarover hij elders vertelt. Voor ons is van belang dat hij, evenals Huub, bij het uitspelen in no time won. Toch zijn we niet uit de zorgen! Blijf ons dus aanmoedigen! PvdW

WAAR STAAT US?

Beginnen we met ons laagste team, dan is het antwoord: Niet zo hoog. Nu is dit niet zo vreemd, omdat ze na de 3e ronde ook al niet zo hoog stonden (een gedeelte een-na-laatste plaats). Als we dan nog weten, dat de tegenstanders uit de 4e ronde, ENPS/HWP, bovenaan stonden, is het nog minder vreemd. Hans(1), Mark(2) en Tjeerd(5) wisten hun tegenstanders op één knie te krijgen, remises dus, iets wat Fokke(4) pas in de 2e zitting lukte, maar de anderen, Clemens(3), Erik(6), Bert(7) en invaller Piet(8) gingen allen op twee knieën. Resumerend (je kunt wel zien dat ik studeer):

ENPS/HWP 2 - US 5 6-2

In de 5e ronde kwam Almere 2 op bezoek. Ook zij stonden bovenaan met 8 uit 4, weer een zware klus dus. Het ging echter prima die avond, want al vrij snel hadden Fokke(3) en Tjeerd(8) met winst en Hans(1) en Adriaan(2) met remises voor 3 punten gezorgd. Na nederlagen van Mark(4), Clemens(5) en van Erik(7) hing het van Bert af. Volgens mij (maar wie ben ik) stond hij iets beter, maar ik had niet verwacht, dat hij al binnen enkele minuten zou winnen. De uitslag werd hiermee:

US 5 - Almere 2 4-4

Na 5 rondes is de stand

ENPS/HWP 2	5	10	31 $\frac{1}{2}$
Almere 2	5	9	28 $\frac{1}{2}$
Necreba 2	5	6	19 $\frac{1}{2}$
ASSV 1	5	4	19 $\frac{1}{2}$
Caïssa 6	5	4	18 $\frac{1}{2}$
US 5	5	3	14
Isolani 6	5	2	15
DOS 4	5	2	12 $\frac{1}{2}$

We zien dat het 5e nog in de degradatiezone verkeert, er moeten in de laatste 2 rondes, tegen ASSV en tegen

Caïssa nog wel enkele punten verzamelt worden.

Persoonlijke resultaten US 5

2	Adriaan Houtsmuller	1	$\frac{1}{2}$
2,4	Fokke de Jong	5	2
3	John Dejevy	3	1
3,4	Mark Ordodi	5	1 $\frac{1}{2}$
4	Hans van Wijk	5	3 $\frac{1}{2}$
4	Clemens Polfliet	5	1 $\frac{1}{2}$
5,3	Bert van Baar	4	1
6	Erik van Wigcheren	5	$\frac{1}{2}$
6,3	Tjeerd Zuidema	4	2 $\frac{1}{2}$
7	Piet Boots	2	0
8	Wilfried Bötger	1	0

Van US 4 ben ik jullie de definitieve uitslag van de wedstrijd tegen LCK 2 nog schuldig: de prognose was 6 $\frac{1}{2}$ -3 $\frac{1}{2}$ voor ons, maar dat zegt niets. Rob speelde zijn eindspel prima uit, tot het echt makkelijk werd, en dat werd dus remise. De stand was toen 5-4, en omdat mijn partij moeilijker was te winnen als ik dacht, heb ik remise aangeboden. 5 $\frac{1}{2}$ -4 $\frac{1}{2}$ dus. In de 5e ronde mochten we op bezoek bij de Pion. Al na 6 zetten won Rinny(7) een stuk en even later de partij, al snel gevolgd door Peter(10). Frans Vos(3) en ikzelf hadden al snel remise. Thijs(6) won 2 pionnen en ook nog een kwaliteit, jammer genoeg vergat hij remise aan te bieden en verloor toen alsnog. Na winst van Rob(1), Kees(5), en Martin(9) waren de 2 punten binnen. Frans de Rijk(8) schrok daar zo van dat hij zich prompt mat liet zetten! Maurice(4) brak af in gewonnen stand, en wist 2 weken later met veel moeite zijn 1e punt binnen te halen. Daarmee was de uitslag: Pion 3-US 4 3-7. Ondertussen hebben we ook de 6e ronde al gespeeld, en hoe! Al bij het begin was het al 1-0 omdat een van de spelers van DWV 1 niet op kwam dagen, binnen een uur was het 2-0 na een mooie overwinning van mijzelf aan het 2e bord,

en nog 1½ uur later was het al 6½-½ door overwinningen van Peter(10), invallers Hans(7) en Adriaan(9), en ook weer eens van Thijs(6). Rob(1) speelde remise tegen de enige goede speler van DWV, een prima resultaat. Deze keer was het Agile(5) die in de war raakte door al die punten en een goede stand verknalde. Kees(3) daarentegen wist met een stuk minder remise te houden, en Maurice, die niet erg in vorm is dit jaar, verloor, een 7-3 overwinning dus. Hiermee zijn we op een 2e plaats beland; een kampioenschap zit er helaas niet in.

DES/WGM 6	5	9	34½
US 4	6	8	32
Landsmeer 2	5	7	28½
Wachter 1	5	6	24½
DWV 1	5	6	27
Pion 3	5	3	21½
DCG 3	5	2	21½
LCK 2	5	1	20½

Persoonlijke resultaten US4

1	Rob van Gompel	6	3
2	Fons Groot	6	3
3,6	Maurice Teheux	5	1
4	Kees Duin	6	2½
4,6	Frans Vos	5	4½
5,4	Thijs Wenniger	6	2½
6,3	Agile Puyker	4	2
7,8	Frans de Rijk	4	2½
8	Fokke de Jong	1	0
8,3	Rinky van de Hoek	4	2½
8,5	Hans van Wijk	2	2
9	Adriaan Houtsmuller	1	1
9	John Dejevy	2	1
9,2	Peter van de Merwe	5	3½
9,3	Martin Meerkerk	3	2½

Ook van US 3 staan nog enkele afgebroken partijen, en wel uit de 4e ronde tegen ENPS/HWP 1. Zoals Ad al schreef, waren alledrie de partijen niet kansloos, ze zijn dan ook alledrie gewonnen. De

uitslag werd daarmee 6-4 voor US, met nog steeds kansen op het kampioenschap. Daarvoor moest er gewonnen worden van medekandidaat LCK 1, en toen invaller Rob(9) al na 1½ uur bij me langskwam met de mededeling dat hij gewonnen had en dat Jaap gewonnen stond leek dat nog mogelijk. Of Rob het verkeerd zag of dat Jaap het verknalde weet ik niet, wel weet ik dat Jaap(5) verloor. Hetzelfde gold voor Erik(2), Pieter(3), Tomas(8) en Peter(10), en toen Kees(6) remise gespeeld had was de nederlaag een feit. Zelfs overwinningen van Ad(1), Gerard(4) en Onno(7) konden daar niets meer aan veranderen. Uitslag: LCK 1 - US 3 5½-4½ Met nog 2 ronden te gaan is de stand

Nieuwendam 2	5	9	30
LCK 1	5	8	29
ENPS/HWP 1	5	7	30
US 3	5	6	28½
Caïssa 3	5	4	25
Tal 5	5	3	22½
TOZ 1	5	3	19
Probleem 2	5	0	16

Persoonlijke resultaten US 3

1	Hans Hoek	3	1
2	Erik Hubert	5	3
2,6	Ad Ridder	5	3
4	Gerard Janssen	5	4
4,6	Pieter Schermers	5	2½
6	Kees Bakker	5	3
7,2	Jaap Deinema	5	2
7,4	Tomas Foti	5	2½
8,6	Onno Raymakers	5	4
10	Peter Beugel	5	2½
5	Rob van Gompel	2	1

Zo'n team als dit is erg makkelijk voor een wedstrijd-leider; tot nu toe heb ik nog maar 2 keer voor een invaller moeten zorgen, houwen zo!

Ook van US 2 staan nog 2 afgebroken partijen, en wel uit de 4e ronde tegen PCB/2 Adri(1) speelde remise, en Bart(4) had zijn partij vorige week nog steeds niet uitgespeeld. Toen ik daarom de wedstrijdleader van PCB opbelde, bleek die de partij al zo'n maand geleden als remise te hebben doorgegeven. Dus Bart, je hebt remise gespeeld! De uitslag van de wedstrijd komt daarmee op $7\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ voor US.

In de vijfde ronde moest het dan gebeuren; de beide koplopers US en Amstelveen tegen elkaar in H'88. Helaas zat ik in een ander cafe mijn plicht te doen voor US 4, en zo kon het gebeuren dat niet Jeroen Auener, maar Gerard Janssen inviel toen Martin Verbeet niet kwam opdagen. Toen Gerard enkele zetten had gedaan, kwam Martin alsnog aanzetten, veel te laat dus. Als ik goed ben voorgelicht, kwam Coen(4) in tijdnood en ging zijn tegenstander daarop door de vlag; Huub(1) had iets dergelijks, maar dan andersom, 1-1 dus. Erik(3), Harry(7) en Willem(10) (ook weer eens) zorgden voor 3 punten, en na verlies voor Bart(2) en Jeroen(6) stond het 4-3 bij het afbreken. Van de afgebroken partijen stond Adri(5) slechter, evenals Gerard(8) (tot overmaat van ramp bleek zijn afgegeven zet verliezend) en moest alle hoop worden gevestigd op Jaap(9). Die stond iets beter, en volgens analyse van Willem zelfs gewonnen. Twee weken later, bij de hervatting verloren Adri en Gerard zoals verwacht, en toen Jaap zich niet aan Willem's analyse hield, zag het er even slecht uit. Na een fout van zijn tegenstander kon Jaap het zich

zelfs veroorloven stukwinst en iets later zelfs torenwinst over het hoofd te zien! Vrij logisch als je een andere winstweg in je hoofd hebt. Zo werd het 5-5, en staan US 2 en Amstelveen 5 nog steeds samen aan kop. De beste papieren zijn toch voor US, dankzij een beter doelsaldo(?)

De stand:

US 2	5 9 $34\frac{1}{2}$
Amstelveen 5	5 9 31
Nieuwendam 3	5 6 26
Almere 1	5 4 $27\frac{1}{2}$
VKVC 1	5 4 $25\frac{1}{2}$
Raadsheer 2	5 4 17
PCB 2	6 4 27
Weesp 2	6 2 $21\frac{1}{2}$

Persoonlijke resultaten US 2:

1,8 Erik Thunnissen	4 3
1,3 Huub van de Bergh	3 2
2 Anton Dekkers	1 1
3 Jeroen Auener	1 1
3,2 Bart Smissaert	5 2
3,4 Adri de Jong	5 3
5,6 Willem Blankert	5 2
6 Jeroen Groot	5 $2\frac{1}{2}$
6,3 Coen Mekers	4 4
7,6 Jaap van der Veen	5 4
8 Gerard Janssen	2 1
8,3 Erik Hubert	3 $2\frac{1}{2}$
8,7 Harry Heemskerk	3 $2\frac{1}{2}$
9,3 Tomas Foti	3 3
10 Kees Bakker	1 1

In de 3e ronde van de strijd om de SGA-cup heeft US met 3-1 gewonnen van ODI. Dit kwam nog vrij moeizaam tot stand: Paul verloor, en Wiet kwam ook verloren te staan, maar wist toch nog te winnen. Bij een 2-2 stand zou de winst van Gerard aan het 1e bord US toch een ronde verder gebracht hebben, dus wat heet moeizaam. De 3e winst was voor Henk. In de 4e ronde (vandaag) is MEMO de sigaar (hoop ik).

Mijn recente Hoogte- en Dieptepunten

(to be continued) Rob van Gompel

Nu ik ben toegetreden tot het geachte redaktieteam van de Schakeling en zodoende weer een Functie in deze vereniging heb kan ik dus ook met des te groter Gezag mijn Woorden op U laten neerstriemen, lezer! Luistert, derhalve. Huub van de Berg bestond het mij te verstaan te geven dat er 'geen bal klopt' van mijn eindspelmanalyse in het vorige nummer. Dat kan best zijn, maar de plaats en zulks aan te tonen voor het oog van het hoonlachende Alwetende Publiek is natuurlijk deze Schakeling. Mocht U, lezer, derhalve menen dat in de volgende kolommen een dan wel meerdere Zeer Dikke Opmerkingen staan, die niet met enig nadenken op een tyffout zijn terug te voeren, aarzel dan niet uw schrijfmachine te beklimmen ten einde mij in het lichtvoetigst Nederlands duidelijk te maken dat ik een knoeier ben en waarom. Natuurlijk vind ik het nog leuker als u dat doet met een van de andere bijdragen, maar je kunt niet alles hebben. Dat getuigt ook de volgende partij:

RvG - Coen Mekers 21-12-1982
Caro Kann

1. e2-e4	c7-c6
2. d2-d4	d7-d5
3. e4xd5	c6xd5
4. c2-c4	e7-e6
5. c4-c5 !?	
6. Pb1-c3	Lf8-e7
7. Pg1-f3	0-0
8. b2-b4	b7-b6
9. Lc1-f4	a7-a5
10. a2-a3	Pf6-d7 ?

Met deze zet ontspringt de Gunderam-aanval uit de Panov-variant. Volgens Enklaar in de bekende serie 'Leer goed schaken' van Andriessen is dit een voorbarige zet, en dat zal dus wel waar zijn, maar Coen weet het in elk geval niet te weerleggen.

Les 1: als je denkt 'ai, ik sta minder' raak dan niet in paniek, maar doe een sterke zet. (Swami Salami)

Coen blijkt deze klassieke uit het Oosten niet te kennen en begint nu al aan een wanhoopsactie met de 12e zet als bedenkelijke 'pointe'.

11. Lf1-b5 ! (▲c6!) b6xc5	
12. d4xc5	Pd7xc5 ?!
13. b4xc5	Le7xc5
14. Lf4-e3 !	

Volgens mij kan zwart hierna alleen nog maar hopen op het wonder dat zich hierna langzaam gaat voltrekken, als tegen het eind van de avond mijn tijd begint te dringen.

14. ... Lc5xe3
Zwart ruilt geheel naar wits idde zijn laatste ontwikkelde stuk weg, en wit krijgt op e3 een prima blokkade pion tegen de zwarte pionnenmeerderheid, zodat zijn extra stuk beslissend moet zijn.

15. f2xe3	Le8-a6
16. Lb5xa6	Ta8xa6
17. Dd1-d3 !	Dd8-e7
18. 0-0	Ta6-b6
19. Pc3-b5	Pb8-a6
20. a3-a4	Pa6-b4
21. Dd3-d2	Tf8-c8
22. Ta1-c1	Tc8xc1
23. Tf1xc1	Tb6-c6
24. Pf3-e5	Tc6xc1
25. Dd2xc1	h7-h6
26. Pb5-d4	De7-g5
27. Pe5-d7 ?!	

Eenvoudig wint 25.Pdc6 om op verovering van de a-pion te spelen (naast nog het een en ander). Ik was echter op een (te) snel matje uit, maar wit staat hoe dan ook nog steeds gewonnen.

27. ...	h6-h5 (vluchtveld)
28. Pd4-f3	Dg5-d8
29. Pd7-e5	Dd8-e8
30. Dc1-o7	f7-f6
31. Dc7xa5 ?	h4-c2
31.Pd7! is veel sterker.	
31. ...	Pb4-c2
32. Da5-c3	De8xa4
33. Pe5-d3 ???	

Een blunder die ik niet snel zal vergeten. Nog steeds wint 33.Pg6 en

wat kan zwart nog doen om verder te komen? 33.Pd3 geeft in een keer bijna een heel punt weg, maar het is nog net remise. Na deze flater blijf ik echter, me blindstarend op het gewonnen stuk, ten onbechte op winst spelen.

33. ... Pc2xe3
Dag blokkade pion. Ik mis 'm nu nog!

34. h2-h3 Da4-d1 +

35. Pd3-e1 Dd1-e2

36. Dc3-d3 ? De2xd3

37. Pe1xd3 Kg8-f7

Op of rond deze zet besloot Coen remise aan te bieden, waarop ik besloot in (zenuwachtig) lachen uit te barsten. Ik kon er met mijn hoofd nog niet bij dat ik zelfs maar een half punt zou verspelen, laat staan dat ik nog kon verliezen! Had ik het maar 'cool' aangenomen.

38. Kg1-f2 Pe3-c4

39. Pd3-b4 Kf7-e7

40. Kf2-e2 Pfffff... Ke7-d6 Pfffff...

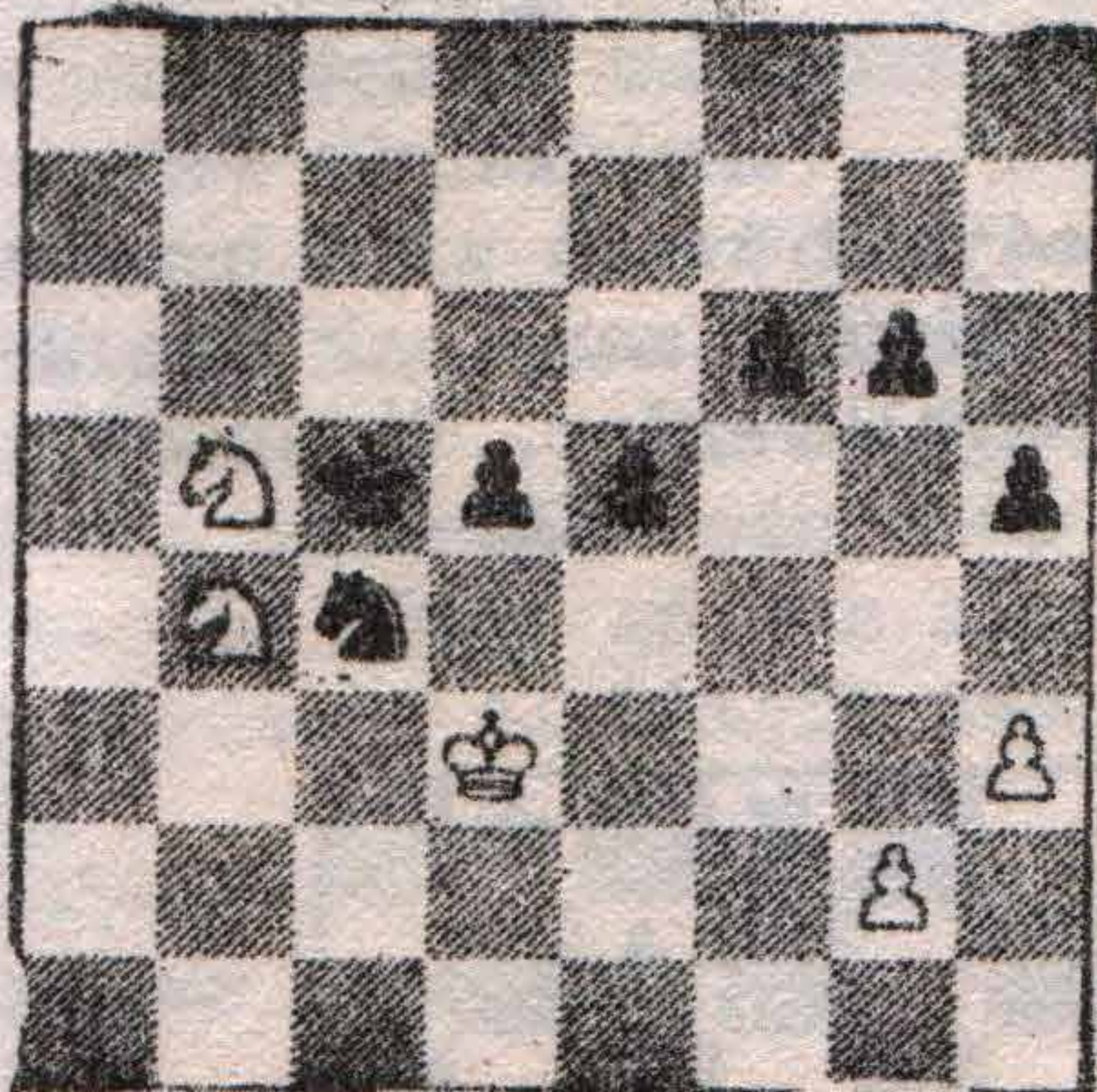
De drie zwarte pionnen zijn reële compensatie voor het paard. Ik doe nog 2 slechte zetten, waarvan een in de envelop.

41. Pf3-d4 g7-g6

42. Ke2-d3 (afgegeven zet)

Een vrij uitvoerige thuisanalyse leerde mij dat het remise was, en dat was ook zo, maar ik zag toch een kleinigheidje over het hoofd. Coen had slechts winst- en geen verlieskansen en wilde dus uitspelen, uiteraard en terecht. (25-1-'83)

12. e6-e5
13. Pd4-e5 ? Kd6-e5

44. Pb5-c7 ??

Hier verliest wit definitief ook het halve punt. De remisemaker is in een keer 44.Pxd5!!, de zet die natuurlijk ook het idee is achter Pc7. Na 44.. Kxd5 45.Pc3+ Kc5 46.Pe4+ of 44..Kxb4 Pxf6 krijgt wit de nodige 2 pionnen voor het paard.

44. ... e5-e4+

45. Kd3-e2 d5-d4

Dit nog lang niet gemakkelijke eindspel speelde Coen prima en hij won na 63 zetten. Voor hem een leuke opsteker, voor mij een zware kater. 0-1

Een week voor deze partij werd uitgespeeld ontving US 4 LCK 2 op bezoek. Ik was net drie dagen terug uit Roemenië en nog niet geheel hersteld van $\frac{1}{2}$ 48 uur treinen, maar je mag natuurlijk nooit zeggen dat er daarom géén klap van je opening terecht is gekomen. Vanaf de 20e zet stond ik praktisch al verloren en kon pionverlies niet meer worden verhinderd. Toen ging ik op zoek naar een vage kans op de damevleugel en stond na de 36e zet van wit (Ld3) als volgt straal verloren:

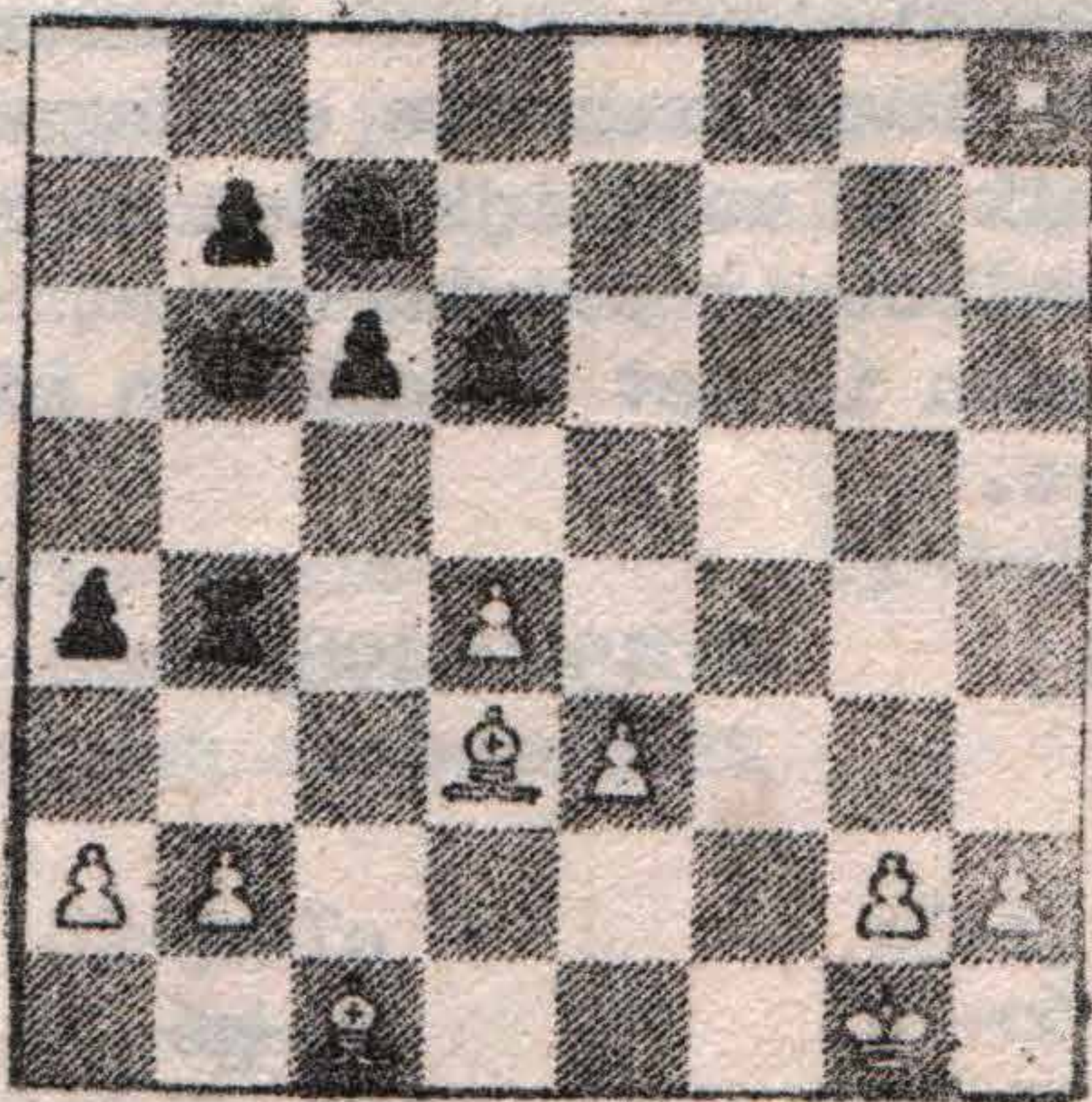

Diagram 2. De zwarte toren heeft zichzelf klemgemannoeuvreed, en het is haast ongelooflijk, ondanks zijn tijdnood, dat wit zich nog laat beschwindelen. De aard van de stelling leidt er toe dat de partij tot de 50e zet werd doorgespeeld (in mijn voordeel).

36. ... c6-e5 (!)

37. Th8-h6 Pc7-e8

38. a2-a3 c5-c4 (!)

39. a3xb4 c4xd3

40. Lc1-d2 ?

Hoe vaak zal dat al zijn voorgekomen:
haastig een slechte veertigste. Heel

eenvoudig wint 40. Te6 Kb5 41. Txe8 Lxb4

42. Kf2 d2 43. Lxd2. (42..Kc4 43. Tc8+ Kb3 44. Tc3+)

40. ... Kb6-b5

41. Th6-h5 + Kb5-c4

42. Kg1-f1 ?

Hierna is wit verloren. De enige kans
op redding was 42. Tf5, maar ook dan
heeft zwart goede kansen. Ik was van
plan in dat geval 42..Kb3 af te geven.

42. ... Ko4-b3

43. Ld2-c3 (ook Lc1 helpt niet: d2 en
43. ... wint) a4-a3

44. b2xa3 Kb3xc3

45. Th5-f5 d3-d2

46. Kf1-e2 Kc3-c2

47. Tf5-f1 Pe8-f6 !

48. Tf1-d1 Pf6-e4

49. Td1xd2 Pe4xd2

50. h2-h4 **AFGEBROKEN.**

Het eindspel is nog even puzzelen maar
toch vrij eenvoudig gewonnen. Wit (Ik
heb zijn naam nog niet eens genoemd:
Rud Nieuwenhuis) kwam er toch voor
terug, speelde het niet op z'n best
en kreeg (daarom?) van mij weer een
halfje terug door een ontzettend stomme
vingerfout op de 63e zet. $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$

Voor de volgende ronde moest US 4 naar
de Pion 3, gehuisvest in het roemruchte
café Mouritz. Daar promotie en degrada-
tie beiden uit de mogelijkheden zijn
verdwenen besloot ik eventueel wat
risico te nemen in het belang van mijn
externe score.

RvG - R. Nuij
Siciliaans

15-2-1983

1. e2-e4 c7-c5

2. c2-c3 g7-g6

3. Pg1-f3 Lf8-g7

4. d2-d4 c5xd4

5. c3xd4 Pb8-c6

De theorie gaat verder met 5..d5,
maar het zou onzin zijn de tekstzet af
te keuren. Van nu af ben ik dus op
onbekend terrein; dat bleek ook voor
mijn tegenstander het geval.

6. Pb1-c3 a7-a6

7. a2-a4 d7-d6

8. Lc1-e3 Pg8-f6

9. h2-h3 ?!

Deze neiging heb ik wel vaker, o.a.
nog onlangs in mijn partij met Bart
Smislaert. De gedachte is logisch:
het zwarte tegenspel draait om d4, en
met Lg4 kan zwart een verdediger
eliminieren. De grote vraag is echter
of ik daar bang voor had moeten zijn
of toch gewoon 9. Le2 had moeten
spelen. Ik neig naar het laatste
onder het motto dat ontwikkeling hier
het belangrijkste is.

9. ... 0-0

10. Lf1-c4 e7-e6

11. 0-0 Tf8-e8

12. Dd1-d2 d6-d5

13. Lc4-d3 d5xe4

14. Ld3xe4 !?

Ik besluit hier het loperpaar op te
geven in ruil voor goede aanvalskansen
op de koningsvleugel. Onzekere factor
hierbij is of de zwakte van de geïso-
leerde d-pion problemen zal geven. Omdat
ik na 14. Pxe4 Pxe4 15. Lxe4 niet goed
zag hoe ik verder moest spelen besloot
ik het er maar op te wagen.

14. ... Pf6xe4

15. Pc3xe4 e6-e5

16. d4-d5 (natuurlijk geen Dameruil)

16. ... Pc6-d4 !

Dit had ik helemaal niet gezien! Er is
nu geen weg meer terug.

17. Le3-g5 Dd8xd5

18. Dd2-d3 ! Lc8-f5

19. Pf3-d2 h7-h6

20. Lg5-f6 h6-h5

21. f2-f3 ! Lg7-h6

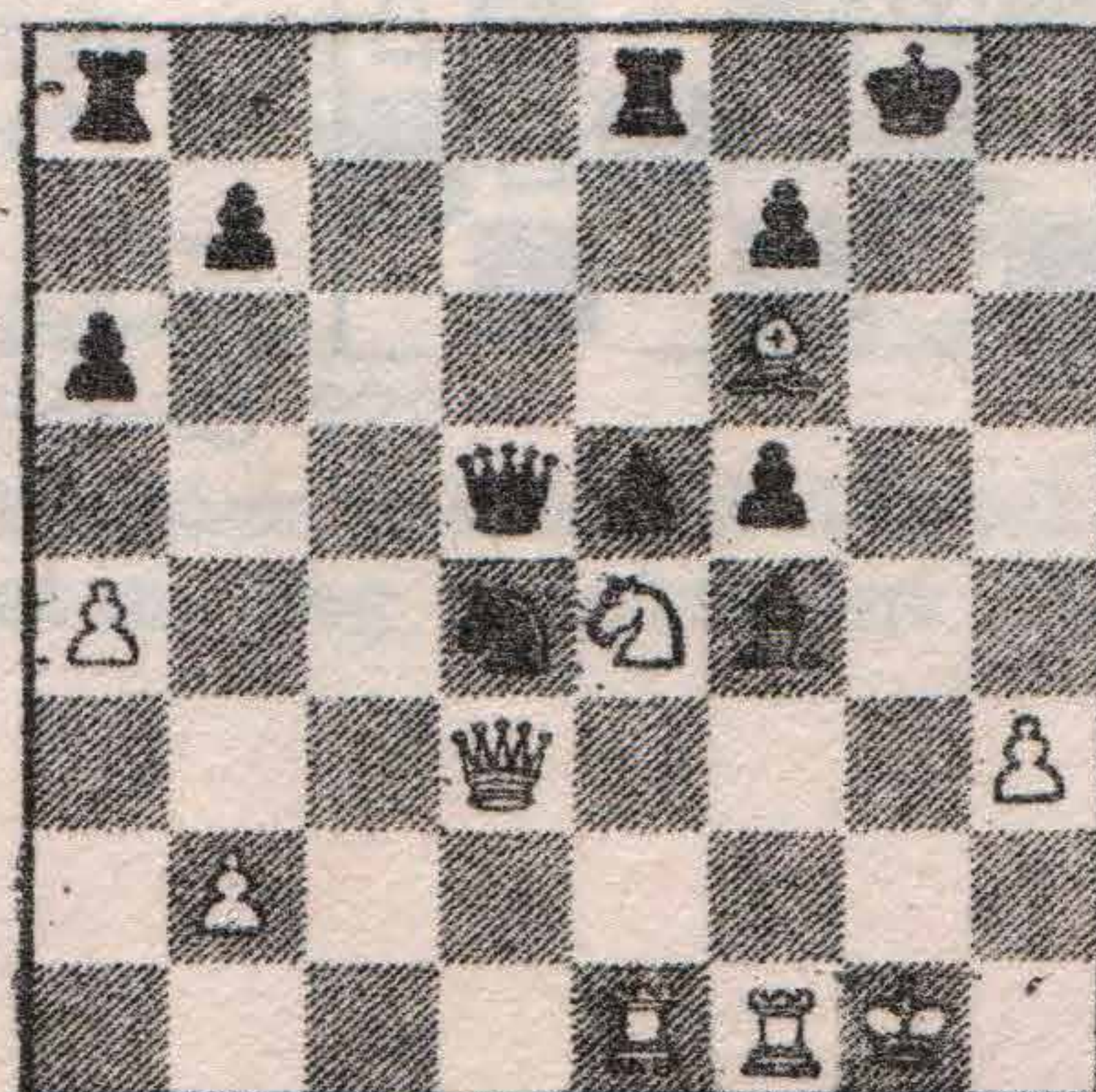
22. g2-g4 h5xg4

23. f3xg4 Lh6xd2 ?!

Met 23..Lxe4 had zwart zijn bestaan nog
wat kunnen rekken, maar ook dan woedt
de witte aanval verder. Tijdnood groeit.

24. g4xf5 Ld2-f4

25. Ta1-e1 g6xf5

(onderaan vorige pag.) Diagram 3.

26. Dd3-d1 !!

Het is in een klap uit. Op e4 mag niet genomen worden wegens Dg4+ en mat volgt. Zwart weet dit nog een zet uit te stellen:

26. ... Pd4-f3 +
27. Dd1xf3 f5xe4
28. Df3-g4 + 1-0

Twee dagen later had ik met Fons afgesproken een avondje te schaken; hij zou me nog bellen hoe laat. Om half zes: telefons. Of ik wil invallen in het derde. Anders moet hij het doen. Nou ja, vooruit dan maar.

RvG - Peter van Kesteren 17-2-1983
Siciliaans Morragambiet

1. e2-e4 c7-c5
2. c2-c3 Pg8-f6
3. e4-e5 Pf6-d5
4. d2-d4 c5xd4
5. Lf1-c4 Pd5-b6
6. Lc4-d3

De theorie geeft 6.Lb3, maar weet ik veel!

6. ... d4xc3
7. Pb1xc3 Pb8-c6
8. Pg1-f3 Dd8-c7 ??

Het is voor de lezer misschien niet eenvoudig te zien waarom deze zet zo slecht is op het eerste gezicht, maar na wits volgende gaat er wel een lampje branden:

9. Pc3-b5 !! Dc7-b8

Hij wil natuurlijk niet terug en denkt bovendien spel te behouden door e5 onder schot te houden.

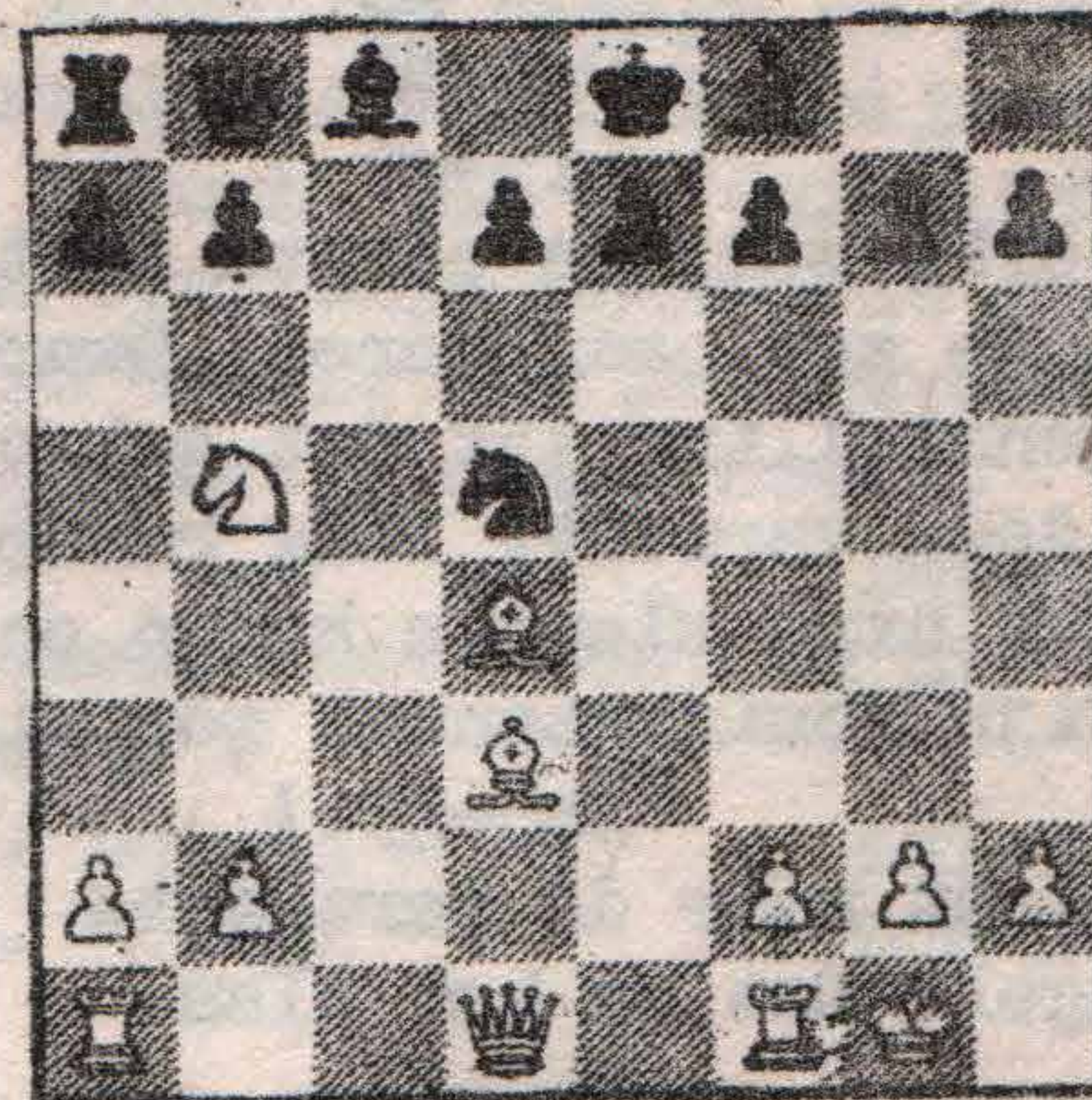
10. Lc1-e3 ! Pc6xe5
11. Pf3xe5 Db8xe5
12. 0-0 Pb6-d5 ?

Zwart wil eindelijk een keer a6 kunnen spelen. d6, e6 of g6 was altijd nog beter geweest, al blijft zwart verloren staan

13. Le3-d4 De5-b8

Commentaar overbodig; hier dus:

Diagram 4. (Lb3 zou inderdaad sterker zijn.)

14. Ta1-c1 b7-b6

15. Tf1-e1

Er dreigt 16.Txc8 Dxc8 17.Pd6+

15. ... Lc8-b7

16. Ld4-e5 ! d7-d6

17. Pb5xc6 + ! Ke8-d7

17..exd6 18.Lxd6 verliest de Dame.

18. Dd1-a4 + Zwart geeft op.

Hij gaat mat na 18..Kd8 19.De8 of

18..Ke6 19.Lf5. 1-0

Het was kwart voor negen dus heb ik thuis Fons gebeld. Het was erg gezellig en hij heeft ze niet allemaal gewonnen.

Ik zal dit artikel besluiten met mijn twee beste partijen in het Persoonlijk Kampioenschap van de SGA (groep c), die bijdroegen tot mijn resultaat van 4 uit 7 (+3 =2 -2).

Eerste ronde 25-2-1983

Bas Beekhuizen - RvG
Slavisch damegambiet

1. d2-d4 d7-d5
2. c2-c4 c7-c6
3. Pg1-f3 Pg8-f6
4. Pb1-c3 d5xc4
5. a2-a4 Lc8-f5
6. e2-e3 e7-e6
7. Lf1xc4 Lf8-b4
8. Lc4-d3 !?

Met deze zet verlaten we de gebaande paden. Wit gebruikte nogal veel tijd voor de opening, terwijl ik vrij snel speelde. Toch komt wit langzaam in het nadeel.

8. ... Pf6-e4 !
 9. Dd1-c2 Dd8-a5
 10. Lc1-d2 Pe4xd2
 11. Pf3xd2 Lf5-g6 !

Een heel sterke zet; de pointe komt al op de volgende zet naar voren. Zwart wil, in tegenstelling tot wat gebruikelijk is in deze variant, lang rocheren, zodat 12.Lxg6 hxg6 slechts koren op het molen van zijn koningsaanval zou zijn.

12. Pd2-c4 Da5-g5 !

De Dame switcht naar de verzwakte Koningsvleugel! Dat is het plan.

13. O-O Fb8-d7
 14. Pc3-e4 Lg6xe4
 15. Ld3xe4 a7-a5 !

Zo wordt de Damevleugel een zo stevige veste dat zwart lang kan rocheren. De loper op b4 is ijzersterk en vrijwel onaantastbaar. De witte damevleugel-aanval (ingeleid door een logische actie op de koningsvleugel die deze echter wel verzwakt) komt maar moeizaam op gang.

16. f2-f4 Dg5-h6
 17. Tf1-f3 f7-f5
 18. Le4-d3 O-O-O
 19. Tf3-h3 ?!

De Toren staat slecht op h3, terwijl de zwarte Dame naar een beter veld gaat, iets dat we nog veel zullen zien, want zij is bijzonder actief in deze partij.

19. ... Dh6-f6
 20. Ta1-c1 g7-g5 !

Nu blijkt waarom de Toren beroerd staat. Hij dreigt gevangen te worden (met g4).

21. Pc4-e5
 Dreigt zowaar op c6 te offeren.

21. ... Pd7xe5
 22. d4xe5 Df6-g7
 23. f4xg5 Dg7xg5
 24. Th3-g3 !? → Dg5-e7

Verhinderd onmiddellijke overgompeling (deze term werd gedurende het toernooi een paar maal gehoord) op de g-lijn, maar de Dame gaat weer naar een sterk veld, spoedig blijkt waarom.

25. Ld3-b5 Td8-d2!!!
 26. Dc2-b3 Th8-d8
 27. Lb5-c4

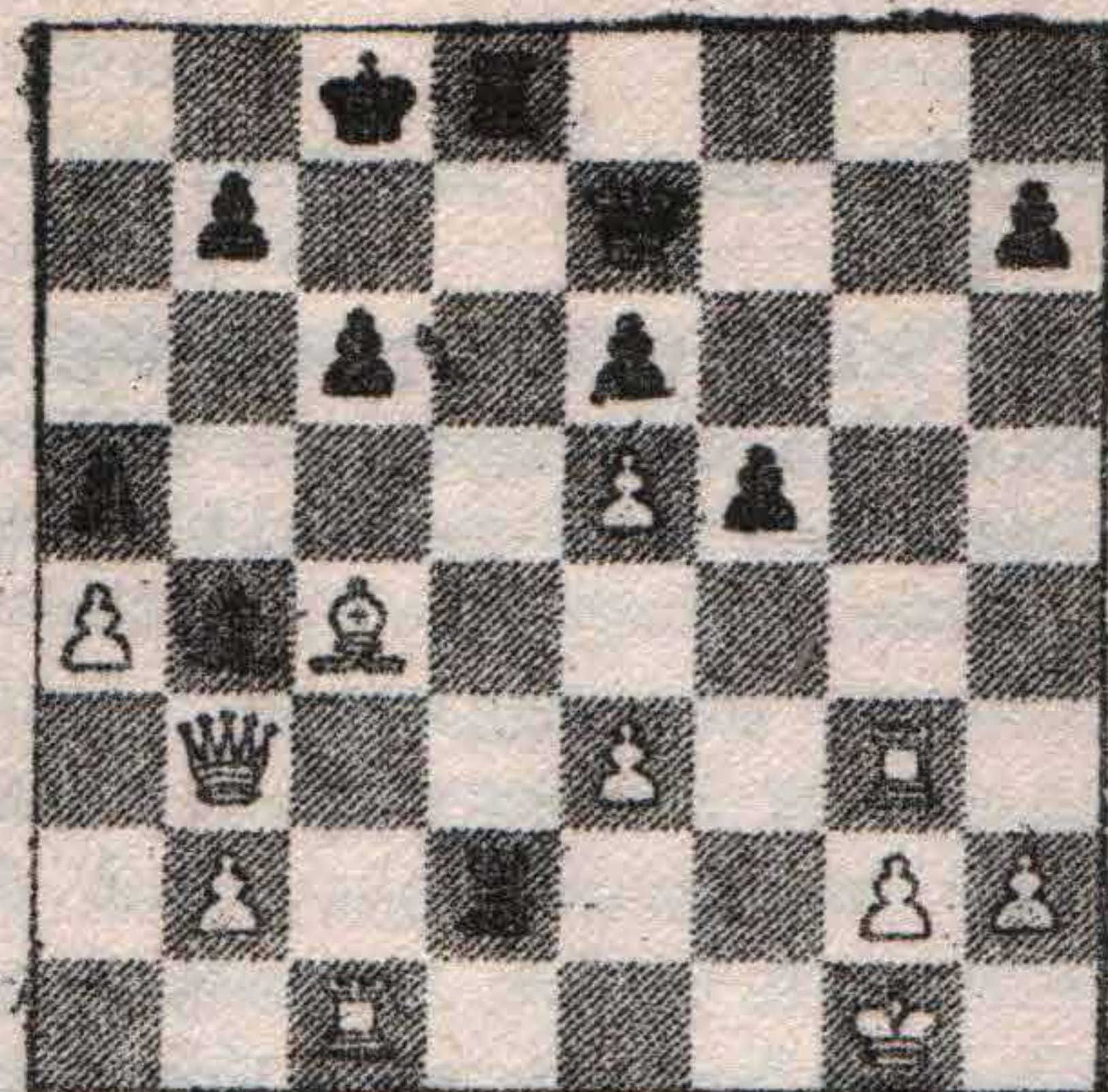

Diagram 5. Wit dreigt Zwarts zwakke pion e6 te nemen en dit valt niet te verhinderen. Zwart heeft echter de beschikking over een kleine combinatie waarmee hij de overhand behoudt.

27. ... Kc8-b8
 28. Lc4xe6 Td2xb2 !
 29. Db3xb2 Lb4-a3
 30. Db2-b3 La3xc1
 31. Le6xf5 De7xe5
 32. Lf5xb7 ?

Na 32.Tf3! of zelfs 32.Lb1!? heeft zwart nog wel het een en ander te bewijzen, al heeft hij de betere pionnenstructuur en actievere stukken.

32. ... De5-a1!!!
 33. Kg1-f2 Td8-d2 +
 34. Kf2-e1 Td2-b2
 35. Db3-d3 Lc1-d2 ++
 36. Ke1-e2 Ld2-e1 +
 37. Ke2-f3 Tb2-f2 +
 38. Kf3-g4 Tf2-d2
 39. Dd3-e4 Le1xg3
 40. h2xg3 Da1-g7 +
 41. Kg4-h3 Td2-d1
 42. g3-g4 Td1-e1 !??

Ook met 42..Th1+ 43.Kg3 Txb7 wint zwart, maar ik wilde het nog iets mooier hebben.

43. De4-f4 + Kb8-a8
 44. Df4-e4 ?

Dat wilde ik precies. Na 44.Le4 wint Dc3 ook, maar een stuk minder spectaculair.

44. ... Dg7-h6 +
 45. Kh3-g3 Te1xe3 + O-1
 O-1

Zevende ronde 13-3-1983

M. Nieuwenhuis - RvG

Piro

(de witspeler is een broer van de 1e bordspeler van LCK 2 van hiervoor)

1. e2-e4	d7-d6
2. d2-d4	Pg8-f6
3. Pb1-c3	g7-g6
4. f2-f4	Lf8-g7
5. Pg1-f3	o7-o5
6. ee4-e5	Pf6-g4 ?

Dat beest hoort dus op d7, hetgeen kan worden aangetoond door 7.dxo5, waarna zwart in het nadeel komt. Wit speelde zijn eerste 7 zetten echter a tempo om vervolgens op de 8e zet voor het eerst langere tijd te zitten peinzen.

7. h2-h3 ?	o5xd4
8. Pc3-b5	Pg4-e3
9. Lc1xe3	d4xe3
10. e5xd6	Pb8-a6
11. Lf1-c4	O-O
12. o2-c3	Pa6-o5 !

Het begin van een manoeuvre om het Paard naar betere velden te brengen.

13. Dd1-d5	Pc5-d7
14. Pb5-c7	Pd7-b6

Mijn tegenstander zei naderhand dat hij deze zet niet gezien had.

15. Dd5-d3	Ta8-b8
16. d6xe7	Dd8xe7
17. Pc7-d5	Pb6xd5
18. Lc4xd5	Lc8-f5
19. Dd3-e2	Tb8-d8
20. Ta1-d1	Td8-d6
21. Ld5-c4	Tf8-d8
22. O-O	Lg7-f6 !
23. Td1xd6	Td8xd6
24. g2-g4	Lf5-d7

Mijn tegenstander had Lc8 verwacht (??)

25. Tf1-e1

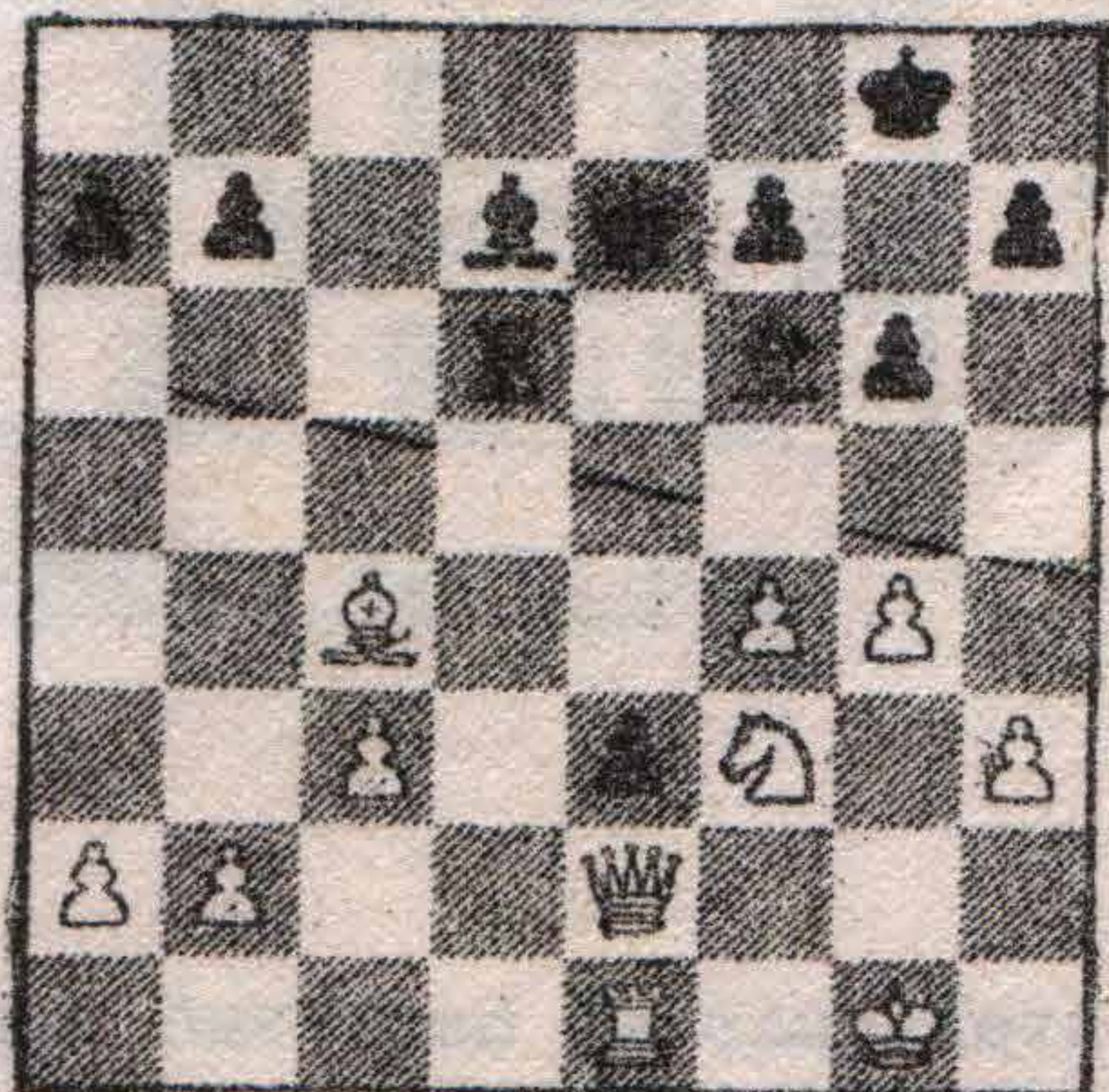

Diagram 6.

De witspeler dreigt nu pion e3, die vervelende angel in zijn stelling, op te ruimen. Hij is duidelijk zeer tevreden over zijn prestatie en lacht naar zijn broer, die het gevecht met enige regelmaat gevolgd heeft.

25. ... De7-e4 !!
Winnend. Deze zet had hij ook "niet gezien".

26. Lc4-b3	Ld7-c6
27. Kg1-g2	Lf6-h4 !

28. Te1-d1	De4xf3 !!
29. De2xf3	e3-e2 !! 0-1

Ik heb deze partij ingediend als kandidaat voor de schoonheidsprijs, ondanks het -foutje in de opening. Nimmer gelukte mij zulk een spektakel! Een gedeelde tiende plaats was mijn karig 'loon'.

Rob van Gompel.

De macht van het verleden

In 1981 speelde ik de volgende partij:

Guus Kamps	-	V. Tuyl	(US - MEMO)
1. d4	-	Pf6	
2. c4	-	e6	
3. Pc3	-	Lb4	
4. e3	-	b6	
5. Pe2	-	La6	
6. Pg3	-	Lc3:	
7. bc3:	-	d5	rien jaar eerder had ik dit systeem eens bestudeerd. Euwe gaf hier: 'Veelbelovend lijkt hier 8. La3!'
8. La3	-	Lc4:	
9. Lc4:	-	dc4:	
10. e4	-	Dd7	
11. 0 - 0	-	Db5	Grote verbazing???? Het was natuurlijk 10 jaar geleden, maar ik wist zeker, dat deze zet niet bij Euwe stond. Achteraf bleek Hort deze zet in 1973 in de praktijk ingevoerd te hebben. Er dreigt 12. Da6 Minder goed. Beter 12. e5 Pd5 13. Dg4
12. d5	-	...	
...	-	Pbd7	
13. De2	-	...	Niet zo best. Maar dat bleek pas 2 jaar later.
...	-	0-0-0	
14. Tfbl	-	Da6	
15. Le7	-	Te8	
16. d6	-	Pe5	Van deze paardmanoeuvre had zwart zich te veel voorgesteld.
17. a4!	-	Pd3	
18. Tb5	-	cd6:	
19. Ld6:	-	Td8	
20. e5	-	...	Deze zet zou twee jaar later nog invloed hebben.
...	-	Pd5	
21. Da2!	-	Kd7	
22. Dc4:	-	Pf4	
23. Dd4	-	Db7	
24. f3	-	...	Er dreigde 24. ... Pe3
...	-	g5	
25. e4	-	Pc7	
26. Tb2	-	Ke8	
27. Pe4	-	f5	Wanhoop. Er dreigde mat.
28. ef6:	-	Dc6	
29. f7+	-	Kd7	
30. Lf4:+	-	Kc8	
31. Ld6	-	g4	Tijdnood.
32. fg4:	-	Pa6	
33. a5	-	Pc5	
34. Pc5:	-	Td6:?	
35. Dh8:+	-	opgegeven	

Twee jaar later, 5 februari 1983, zag ik tot mijn ontsteltenis de heer van Tuyl opnieuw tegenover mij plaatsnemen, opnieuw achter de zwarte stukken.

Guus Kamps	-	Van Tuyl	(US - MEMO)
1. d4	-	Pf6	
2. c4	-	e6	
3. Pc3	-	Lb4	
4. e3	-	b6	

Dit had iets pijnlijks. Kon hij niet iets anders spelen? Irritant, ik herinnerde me vaag, dat mijn tegenstander destijds gezegd had, dat hij heel goed had gestaan.

.....

11. - Db5

Ja, hoor. Daar staat hij weer op b5. Wat nu, ik kon me alleen nog herinneren dat ik d5 en De2 gespeeld had.

12. d5 - Pd7

13. De2 - Da4!

Wat een ellende! Lb4 gaat niet wegens a5 en ik mag de loper natuurlijk ook niet van de lijn halen.

14. Db2 - O-U-U?

De macht van het verleden. Mijn tegenstander verwiersp 14. ... Pe5, omdat hij zich herinnerde, dat Pe5 twee jaar geleden niet voldeet.

15. Le7 - Te8

16. d6 - Dc6

17. Da3 - cd6:

18. Ld6: - Pe4:??

Opnieuw speelde het verleden mijn tegenstander parten. Aan e5 en daarna Pe4 kleefden traumatische herinneringen, vandaar zijn haast om e4 er af te slaan. De tekstzet verliest op slag.

19. Da6+ - Kd8

20. Pe4: - De4:

21. Tfd1 - e5

22. Td2 - Te6

23. Tad1 - The8

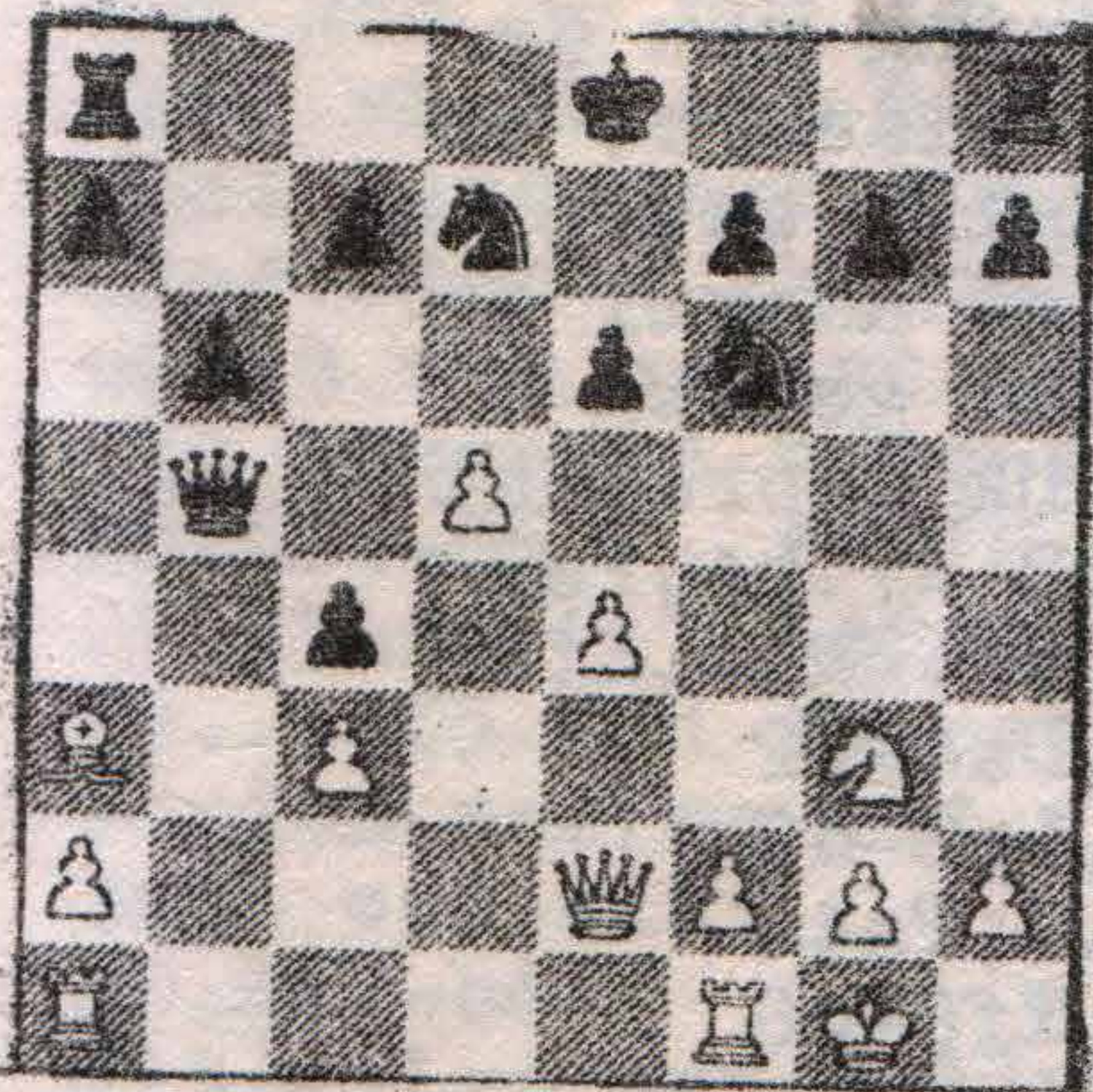
24. Lc7+ - Kc7:?

25. Td7:+ - Kc6

26. Db7+ opgegeven

24. ... Ke7 verloor slechts een stuk.

Wat zal ik volgende keer spelen?

Stelling na 13.De2

E. Hubert-P. Ritmeester
 Amsterdam, 1982
 Cambridge-Springs

1. d2-d4

Dit was mijn derde partij tegen Peter. In de eerste partij speelde ik 1. d4, waarop 1... Pf6 2. c4, c5 3. d5, b5 volgde. Ik verloor op onbevredigende wijze. Kort daarna was onze tweede partij. Ik had weer wit en speelde 1. Pf3. In een zeer goede stelling voor mij werd afgebrok en. De partij werd niet meer uitgespeeld. Ik was dus gemotiveerd tijdens de onderhavige partij. Op 1... Pf6 was ik 2. c4, c5 3. Pf3 van plan. Peter dacht er het zijne van en speelde:

1. , d7-d5
2. c2-c4 , e7-e6
3. Pb1-c3, Pg8-f6
4. Lc1-g5, Pb8-d7
5. e2-e3 , c7-c6

Ik had al met enige verbazing naar de zetten van mijn tegenstander gekeken. Nu begreep ik het: De Cambridge-Springs lag inderdaad in zijn stijl. Ik had geen zin in 6. Pf3 met als mogelijk vervolg: 6... Da5 7. Pd2, dc4: 8. Lf6: , Pf6: 9. Pc4: , Dc7 en zwart heeft het looperpaar. Daarom koos ik voor de tekstzet, hopen op de bekende variant 6. cd5: , ed5: 7. Pf3, Le7 8. Ld3 0-0 9. 0-0, Te8 10. Dc2, Pf8 om nu 11. Pe5 te proberen.

6. c4xd5 , c6xd5

Geen remisetactiek van zwart, maar hopen op torendruk langs de c-lijn.

7. Pgl-f3 , Dd8-a5

De dame-uitval is nu veel minder geslaagd. Ik ging langs klassieke weg verder.

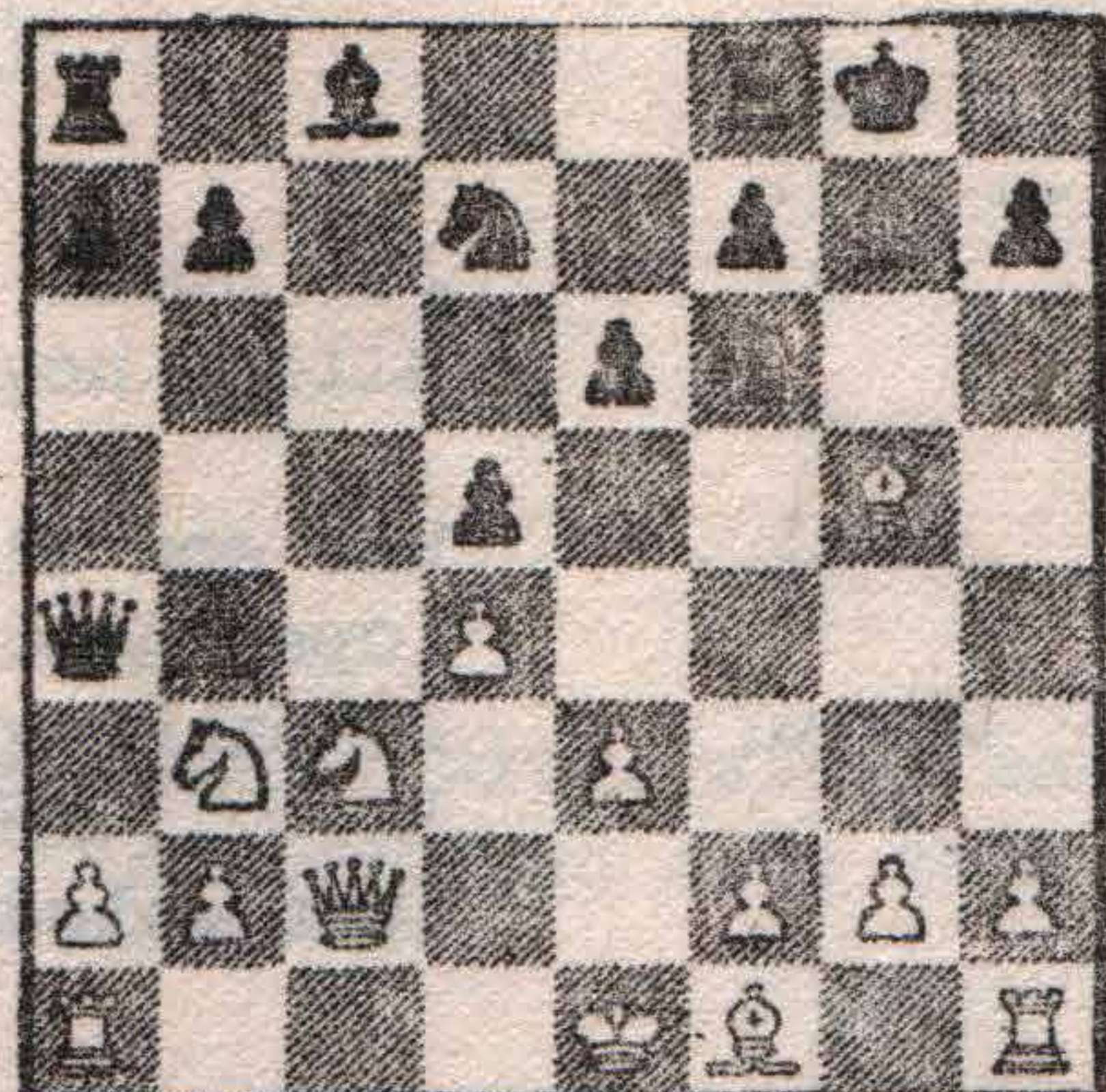
8. Pf3-d2 , Lf8-b4

9. Ddl-c2 , 0-0

10. Pd2-b3,

Wit besluit meteen de agressors aan te pakken. Zwart kan moeilijk terug en dit kost hem de belangrijke loper van de zwarte velden. Overigens ging direct 10. a3 niet omdat de toren op al ongedekt staat.

10. , Da5-a4?! (diagram)

Een onorthodoxe zet, die ook 't 2e paard pent. Op 11. Lb5? volgt natuurlijk 11... Lc3:

11. a2-a3 , Lb4xc3

12. b2xc3

(12. Dc3:?, Pe4)

12. , Pf6-e4

Beter is 12...., b6!

13. Lg5-f4 , Pd7-b6

14. f2-f3 , Pe4-f6

15. Lf1-d3

Dekt Dc2 en dreigt Lg5.

15. , h7-h6

16. Pb3-d2

Een sterke zet, met verdere beheersing van de belangrijke velden c4 en e4. Waarschijnlijk beter is hier 16. g4 hoewel de aanval vreemd genoeg niet makkelijk doorslaat

bv. 16. g4, Td8 17. h4, Pe8

18. g5, hg5: 19. hg5: , Kf8

16. , Da4xc2

17. Ld3xc2 , Lc8-d7

Dreigt 18...., Pa4.

18. a3-a4 , Tf8-c8

19. Ta1-a3

De stelling ontwikkelt zich logisch en harmonisch. Zwart is alleen zeer zwak op de zwarte velden.

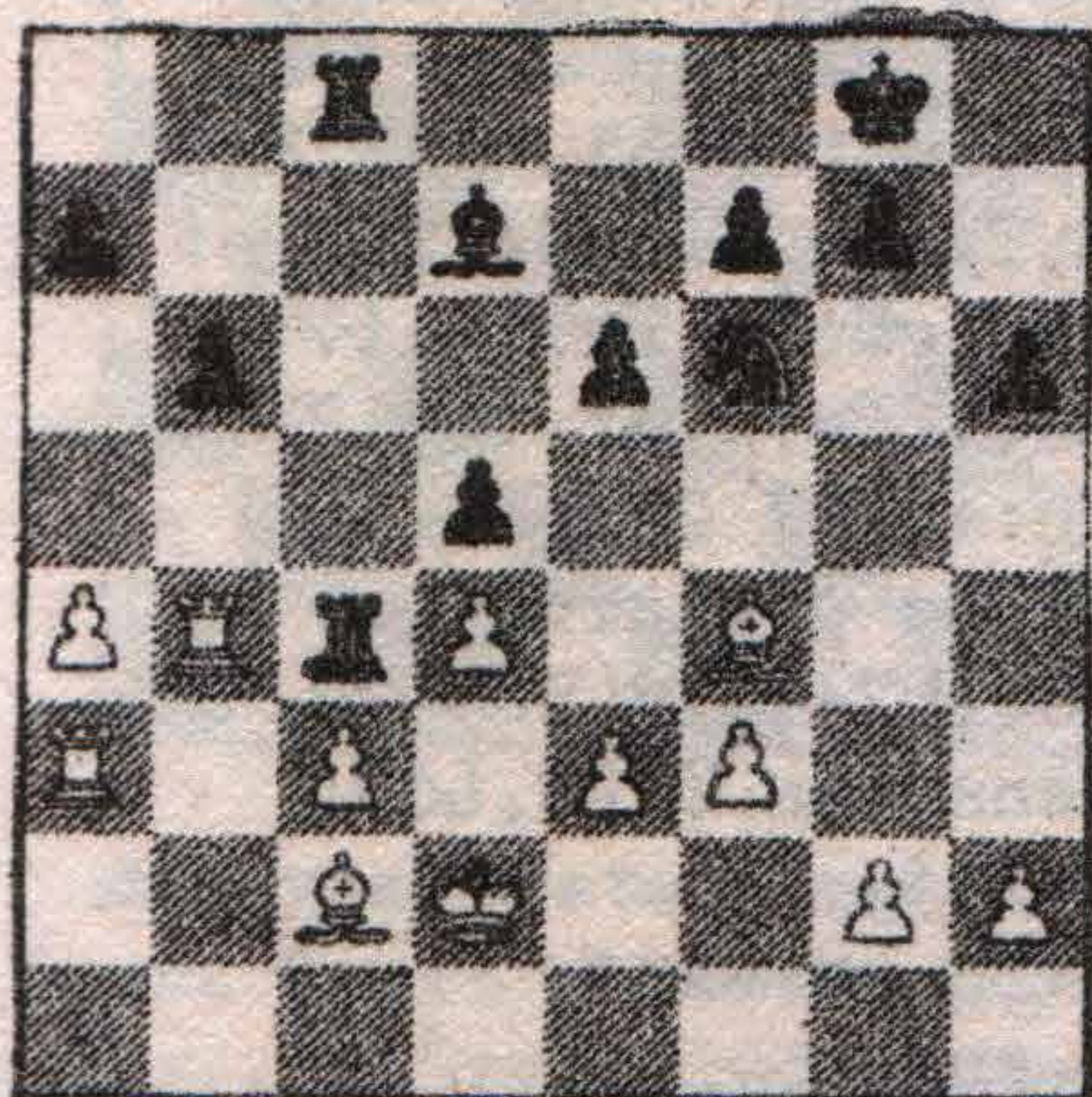
19. , Pb6-c4

20. Pd2xc4 , Tc8xc4

21. Ke1-d2 , Ta8-c8

Niet goed, omdat de andere toren nu in de knel komt. Zwart heeft echter niet veel anders.

22. Th1-b1 , b7-b6
 23. Tb1-b4 ! (diagram)

De bedoeling is 24. Ld3, Tb4:
 25. cb4:
 23. , Tc4xb4
 24. c3xb4 , Tc8-c4
 Of 24...., a6 25. Ld3, b5 26. ab5:,
 Lb5: 27. Lb5:, ab5: 28. Ta5
 25. b4-b5 ,
 Legt de dodelijke zwakte op a7
 vast.

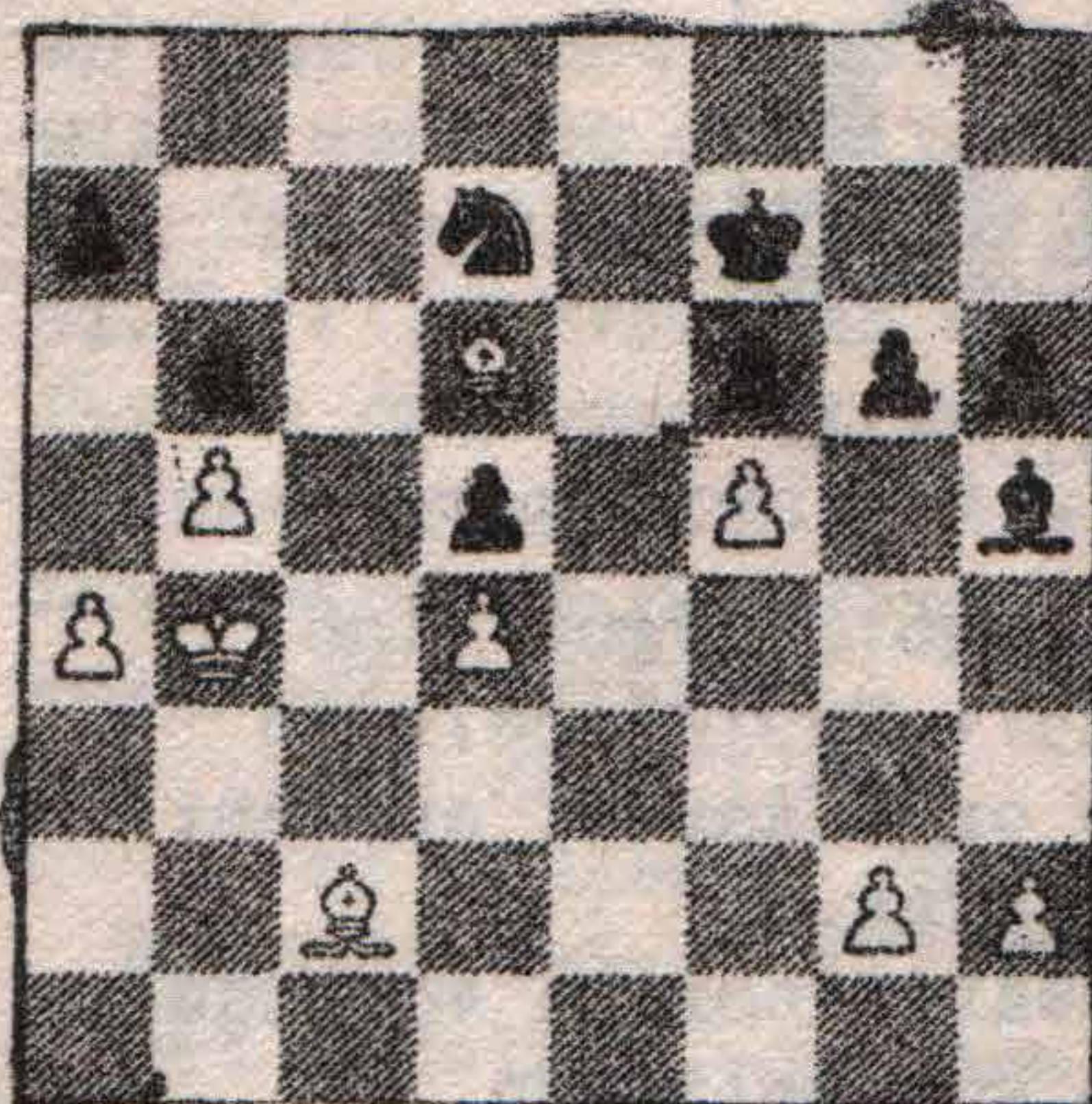
25. , Ld7-e8
 Ging vergezeld van een remise-
 aanbod.
 26. Ta3-c3
 En niet 26. Lb8?, Pd7 27. La7:,
 Tc7.
 26. , Tc4xc3
 27. Kd2xc3 , Pf6-d7
 Nog net op tijd is b8 bestreken.
 Maar na 28. e4! had de strijd
 niet lang meer kunnen duren.
 Hier stapte ik echter voor 't
 eerst van het goede spoor, omno-
 dig bevreesd voor e6-e5.

28. Lf4-d6 , f7-f6
 29. f3-f4 ? , Le8-h5 ?
 29...., f5 had gespeeld moeten
 worden, waarna wit waarschijnlijk
 toch wel wint.

30. Kc3-b4 ?
 Wit volgt een hallucinatie
 (31. a5, ba5? 32. Ka5:), psycholo-
 gisch verklaarbaar door het
 remiseaanbod van zwart.

30. , Kg8-f7 ?
 31. e3-e4 !
 Wit hervindt het goede spoor en
 er volgt nu een sprankelende
 finale.

31. , g7-g6
 En niet 31...., de4:?
 32. Le4:, Ke8 33. Lc6, Kd8
 34. a5:, gevolgd door
 35. Ld7: en 36. Lb8.
 Op 31...., Lg6 (zijn beste
 kans) volgt 32. f5 en wit
 moet kunnen winnen. Eén
 variant: 32...., Lh5 33. ed5
 ed5: 34. Lb3:
 32. e4xd5 , e6xd5
 33. f4-f5 : (diagram)

33. , Lh5-g4
 34. f5xg6 , Kf7-g7
 Of 34...., Ke6 35. Lf4,
 h5 36. h3, Le2 37. Lf5 :
 35. h2-h3 ! , Lg4-e6
 36. g2-g4 , h6-h5
 37. Lc2-f5

Hier had zwart gerust op
 kunnen geven. Er volgde
 echter nog:

37. , Le6xf5
 38. g4xf5 , Kg7-h6
 39. Kb4-c3 , Kh6-g7
 40. Kc3-d3 , Kg7-g8
 41. Kd3-e3 , Kg8-h8
 42. Ke3-f4 , Kh8-g8
 43. Kf4-g3 , Kg8-h8
 44. Kg3-h4 , Kh8-g8
 45. Kh4xh5 , Kg8-g7
 46. h3-h4

I-0

Reactie's zijn van harte
 welkom.

Eric Hubert

17. Lasker-Napier (vervolg)

18.h5!! is de oplossing van het stellingsprobleem (zie Aant.16, slot-diagr.7)

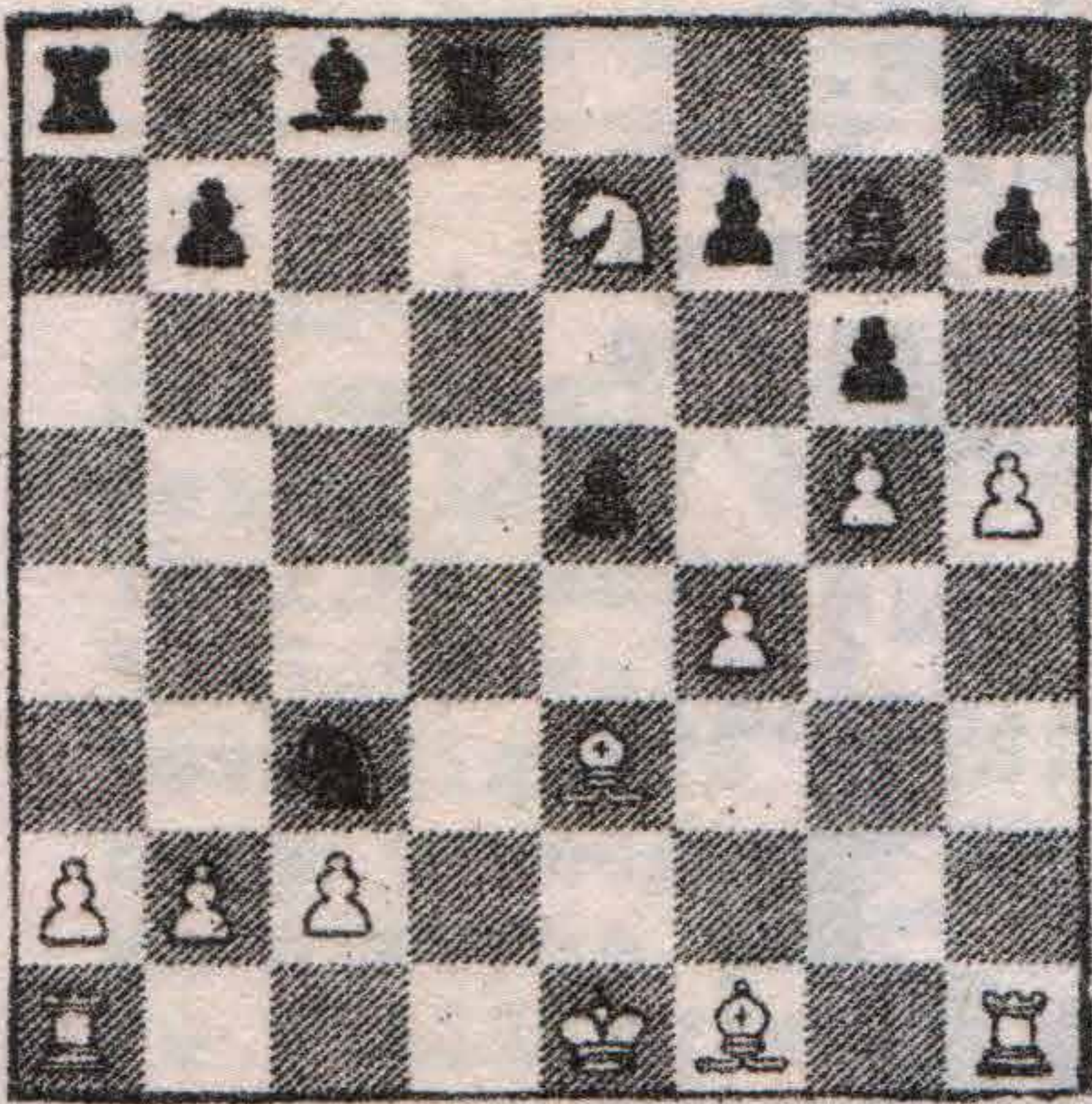

diagram 8 (na 18.h5!!)

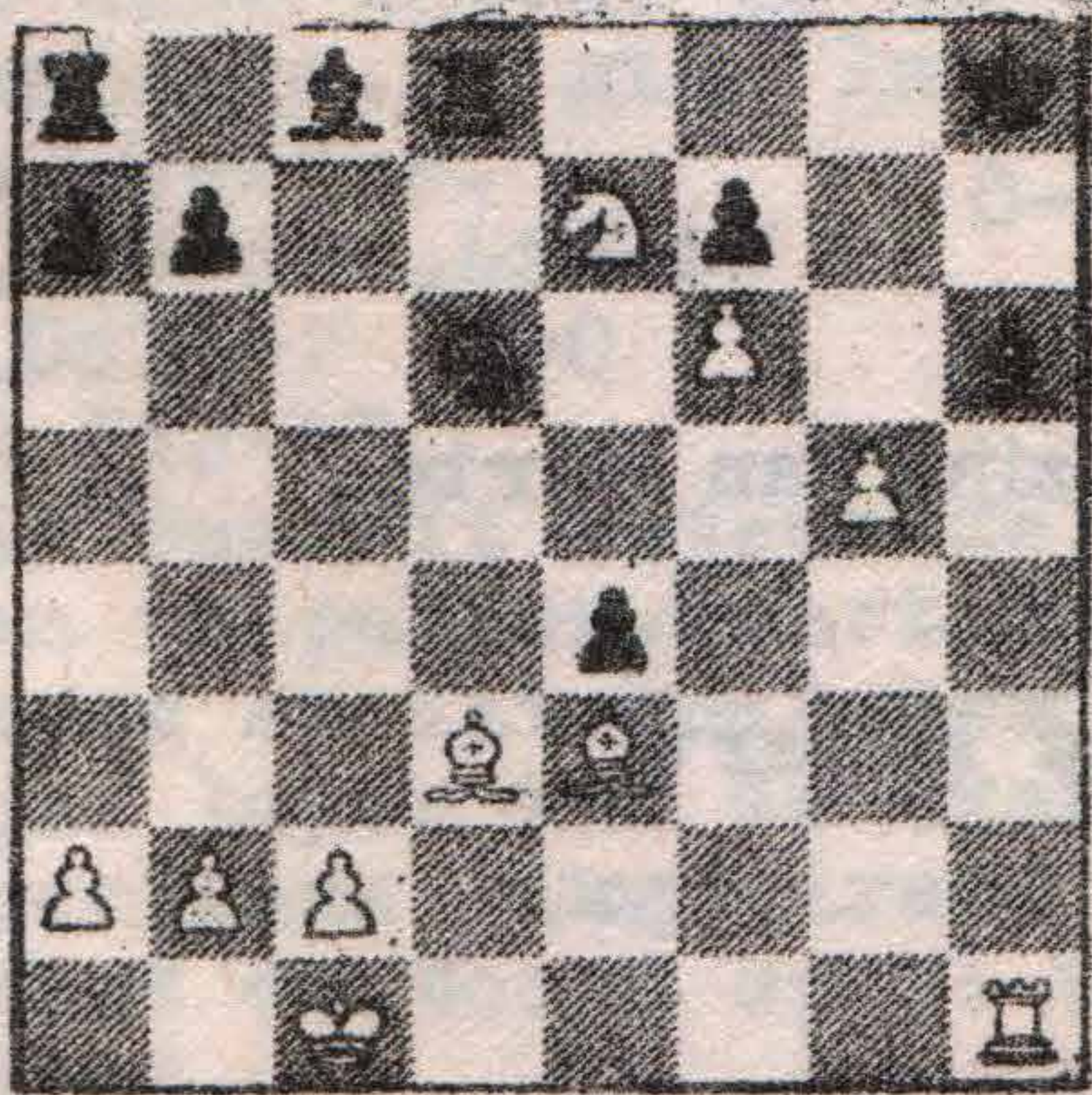
Er dreigt 19.hg6:, fg6:20.Pg6:+, Kg8 21.Lc4+, Pd5 22.Ld5:+, Td5:23.Pe7+, en wint. Lasker blijft op K-aanval spelen; bc3: blijft een dreiging.

Uiteindelijk zal zwart door de voortdurende dreiging op g6 verliezen. Wat moet zwart hier spelen?

1) 18... gh5: Verhindert 19.hg6:; Marco zegt: 19.f5 en wit behoudt zijn voordeel. Helemaal duidelijk vindt ik het niet. Ik onderzoek:

-19.f5, Pd5 20.0-0-0 en wit blijft een stuk voor (20... Lf8 21.Pd5:, Lf5:22.Pf6) -19.f5, Pa4 20.Th5: (dreigt 21.g6 etc.), Lf8 (Te8 21.f6; Td7 21.Pe8: 22.Lb5) 21.f6, Ld7 (tegen Lb5) 22.0-0-0, Lc6 (er dreigde 23.Th7:+, Kh7: 24.Ld3+ en Th1+ en mat) 23.Ld3 en wint.

-19.f5, Pe4 20.Ld3, Pd6 (Lf8 21.Pc8: of Pg3 21.Tg3) 21.Th5:, Lf8! (niet e4 22.g6: fg6: 23.fg6:, h6 24.0-0-0 dreigt 25.Th6: Lh6: 26.Ld4+, Lg7 27.Th1+ en mat) 22.f6, e4 (Le7: ? 23.Th7:†, Kg8 24.0-0-0! en mat door Tdhl en Th8 is ondekbaar) 23.0-0-0, Le7: (gedwongen daar op 23... h6 volgt: 24.Th6:†, Lh6: 25.Th1, en nu:

analysediagram (na 19.f5, Pe4 20.Ld3, Pd6 21.Th5:, Lf8 22.f6, e4 23.0-0-0, 24.Th6:+, Lh6: 25.Th1) variant 18... gh5:

a) 25... Lf5 26.Th6:+, Lh7 27.g6, fg6: 28.Pg6:+, Kg8 29.Pe7+, Kh8 (Kf8? 30.Th7:ed3: 31.Pg6+ en Te7 of g7 mat) 30.Le2(!) (30.Ld4?, Pf7) en zwart kan bijna niets meer, bv. Pf7 31.Pg6+, Kg8 32.Lc4, Lg6: ? 33.Tg6:+, Kf8 34.Tg7 of 30... b5 31.Lh5-Lg6 en Th7: mat.

b) 25... Pf5 26.Le4:, Pe7: (of Te8 27.Lf5:, Lf5: 28.Th6:+, Lh7 29.Ld4 met de verschrikkelijke dreiging g6) 27.Th6:+, Kg8 28.Lh7+, Kf8 (Kh8 29.fe7: kost minstens een T) 29.Lc5, Ke8 30.fe7: en wint.

-19.f5, Te8(d7) 20.f6 en wint.

-19.f5, Lf8 20.f6, en:

a) 20... Pa4 of e4 komt op zetverwisseling (met 19... Pa4 of e4 en dan Lf8) neer; zie boven.

b) 20... Pd5 21.0-0-0, Lg4 22.Td5:, Le7: 23.Lg2! met goede winstkansen.

2) 18... Pd5 om Pe7 uit te schakelen. 19.Pd5:, Td5: 20.Lc4, Td7 21.h6, Lf8 22.fe5: met zeer gezonde pluspion voor wit.

3) 18... Lf8 helpt ook niet-Marco: 19.hg6:, Le7: 20.Th7:+, Kg8 21.Tf7:, Lb4 22.bc3:!, Lc3:+ 23.Kf2, Lal: 24.Lc4, (dreigt Th7+; daarom is 21... Pd5 veel beter), Te8 25.Te7+, Kf8 26.Te8:+, Ke8: 27.g7, Le6 28.Le6: Ke7 29.g8d+ en wint (nog beter is 29.Lc5+-f8 en haalt een volle D).

Echter-m.i.-kan zwart het stukoffer weerleggen door 21... Pd5 met het plan Le6 gevolgd door Lg5:.

Bv. 22.0-0-0, Pe3: 23.Tel, Lc5. De fout in de analyse van Marco zit in zet 21: veel beter is het, het stuk terug te nemen, of nog beter 21.Lc4, Pd5 22.0-0-0 (snelle ontwikkeling+ tactische vermindering van fg6:), Le6 23.Tdhl! en wint (Pe3: 24.gf7:+, Lf7: 25.Lf7:+, Kf8 26.Le6, Td1+-anders Tf7+ en Th8 mat-27.Td1:, Pd1: 28.Th8+, Kg7 29.Ta8:, Pf2(e3) 30.Ta7:).

4) 18... ef4: (hout om hout) kan niet: 19.hg6:, fg6: 20.Pg6:+, Kg8 21.Lc4+, Pd5 (of Td5) 22.Pe7+ 22.Ld5:†, Td5: 23.Pe7+ bv. Kh8 24.Pd5:, fe3: 25.0-0-0, Lg4 26.Td3, Lf3 27.Th3, e2 28.Kd2, Te8 29.Kel, Lg2 30.Thg3, Lf1 31.Pf6 en wint.

5) 18... Td7 gaat niet wegens 19.Pc8:, Te8: 20.Lh3, dus is Td7 in combinatie met Pd5 helaas niet te verwezenlijken. Blijft dus over de andere T-zet, Te8 wat in de partij gespeeld werd.

6) 18... Te8! 19.Lc5! handhaaft de dreiging.

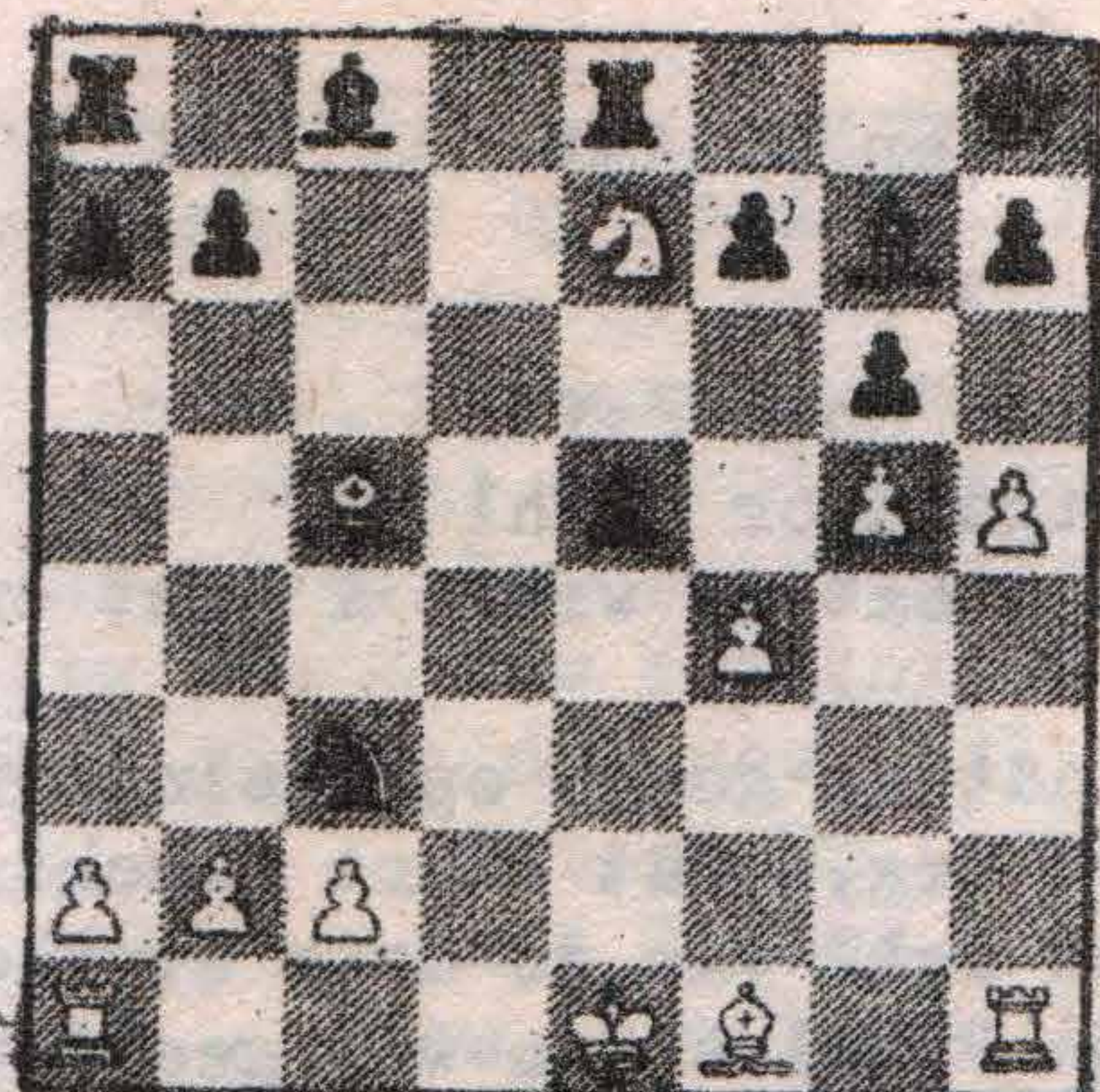

diagram 9 (stelling na 19.Lc5)

Zwart heeft nu twee mogelijkheden:

- A. 19...gh5: verhindert weer hg6:; na de partijvoortzetting 20.Lc4, ef4: kan variant B weer hierin overgaan. Eerst geef ik variant B.
- B. 19...ef4: opent de e-lijn zodat het P op e7 gepend is, en opent de lange diagonaal voor Lg7 (met ondersteuning voor Pc3) Toch is dit niet afdoende om de partij te redden; bovendien stuurde Napier aan op diagram 10.

Wit heeft drie antwoorden:

- I. 20.bc3: om na Lc3: + door een K-zet het P op e7 te ontpennen.

-20...Lc3: +

21.Kf2, Lal:

22.Lc4 en nu geeft Marco:

- 1) 22...Lg7 23.Pg6: +, fg6: 24.hg6: , h6 25.Th6: †, Lh6: 26.gh6: , Td8 (Le6 27.Ld4+, Kg8 28.h7+, Kf8 29.g7+, K 7 30.Le6: + en h8D en wint) 27.Le7 en wint.

Echter, er zit een gat in de analyse: na 24...Le6 staat wit een volle T achter. Marco zocht duidelijk, zozeer naar mooie offervarianten dat hij de correctheid van zijn varianten niet goed in de gaten hield (hij vergat soms gezonde alternatieven voor de verdediging).

Op 22...Lg7 moet wit het gewone, maar consequente 23.hg6: spelen; de matdreiging beslist dan snel, omdat 23...Te7: niet gaat wegens 24.Th7: +, Kg8 25.Le7: , Le6 (gedwongen) 26.Le6: , fe6: 27.Lf6, Lf6: (anders mat of L-verlies) 28.gf6: en 29.f7+ en wint.

- 2) 22...Lc3 Duidelijk beter dan het helpmat door Lg7.

23.Lf7: , Te7: 24.hg6: ! (24.Le7: , Kg7) Tf7: 25.gf7: , Lg7 (Lf5 levert wit zeer gunstig eindspel door 26.f8D+) 26.g6, h6 27.Th6: †, Lh6: 28.Ld4+, Lg7 29.f8D/T+ Volgens mij heeft zwart nog een mogelijkheid, nl. het logische:

- 3) 22...Te7: 23.hg6: (23.Le7: , Ld4+ of 23.Tal: , Te7 lijkt houdbaar voor zwart) fg6: 24.Tal: , Le6! of 24.Le7: , Ld4+ lijkt speelbaar voor zwart.

-20...Te7: †! Dit is hetzelfde idee als in de vorige variant onder 3).

21.Le7: , Lc3: + 22.Kf2, Lal: 23.Lc4, Ld4+ 24.Kf3, Lf5 (Marco) met dezelfde stelling als in de vorige variant onder 3) na 23.Le7: etc. en de balans slaat nog in zwarts voordeel om.

II. 20.hg6: (!Marco), fg6: 21.Lc4!! , en nu:

-21...b5 (!Marco) 22.Lf7, Lb7 23.Th2, Pd5 24.Le8: , Te8: 25.0-0-0! (beter dan 25.Te2) Pe7: 26.Le7: (of Td7 als wit zijn b-pion wil houden), Lb2: +! 27.Kb2: , Te7: en zwart heeft praktisch geen compensatie voor de kwaliteit. Marco geeft nog 28.Thd2, Kg7 29.Td7, Kf7 30.Kc3, f3 31.Te7: +, Ke7: 32.Kd4. en na Ke3 is de f-pion ongevaarlijk en kan de witte T pionnen gaan eten, met winst.

Zak weerlegt 20.hg6: echter met de volgende variant:

-21...Lf5 22.Lf7, Pe4

of 22.bc3: , Tac8 23.Lf7, Te5:

24.Le8: , Te5+ 25.Kf2, Te7: 26.Tael, Tc7 met redelijke compensatie voor zwart.

Daarom is volgens Zak het best voor wit:

III. 20.Le4! waarna de partij overgaat in de hoofdvariant (19...gh5: 20.Lc4, ef4:)

-20...Lf5? 21.Lf7: , Te7: + 22.Le7: , Pd5

23.Ld5: , Te8 24.0-0-0, Te7: 25.h6, Le5

26.Thel, Lg4 27.Lf3 en wint.

In deze variant probeert zwart wanhopig hg6: etc te verhinderen - ipv 23.Ld5: is 23.hg6: consequenter.

-20...Te7: 21.Le7: , Kg8 biedt zwart geen compensatie voor de kwaliteit, dus blijft over:

-20...gh5: = variant A = partij na 20...ef4: (zonder hg6: , fg6: dreigt Lf7-maal).

A. 19...gh5: !

20.Lc4!! Wit kan het P nog steeds niet nemen:

20.bc3: ? , Lf8 21.Lb5! , Te7: 22.Le7:

(of 22.0-0-0, Le6!! 23.Le7: , Le7: levert wit ook niets op), Le7: en zwart's L-paar weegt op tegen de kwaliteit.

20...ef4: !! Napier brengt nieuw leven in zijn tegenaanval. Verdediging ging niet meer:

- 1) 20...Lf8 21.Lf7: , en zwart heeft geen compensatie voor de kwaliteit. (21...Le7: 22.Le8: , Lc5: 23.bc3: , Lg4 24.Lh5: of 21...Te7: 22.Le7: , Le7: 23.bc3: etc).

2) 20...Le6 levert wit een gewonnen eindspel:

21.Le6: , fe6: 22.bc3: , Lf8! en nu:

-23.Th5: , Le7: 24.Le7: , Te7: 25.fe5: , Tac8! (Kg7 26.Th6) 26.0-0-0, Tc3:

27.g6, en zwart kan slechts hopen op een T-eindspel met een pion minder: 27...Tc7!! (27...Tc8? 28.g7: en wit wint) 28.Th7:+, Th7:29.Td8+!, Kg7 30.g7: Kh7:31.Td7+, Kg6 32.Tb7:, Ta3; maar dit is waarschijnlijk remise wegens de zwakke pionnen op e5 en a2.

Wit heeft echter beter:

-23.Ld6!, ef4:(op23...Le7:volgt 24.Le5:+ Kg8 25.Th5:gevolgd door Ke2, Tahl en ev. g6 met winst) 24.Th5:, Le7:25.Le5+, Kg8 26.0-0-0 met de dreigingen Tahl en Td7; Marco geeft nu 26...Lf8! 27.Lf6!! (en niet 27.g6, hg6:28.Tg1 wegens Kf7 noch 27.Td7, Tad8 28.Tb7:??, La3+29.Kb1, Td1-) met de opmerking dat zwart's enige kans 27...Kf7 is, met de bedoeling de K naar f5 te spelen en zijn e- en f-pion tot gelding te brengen.

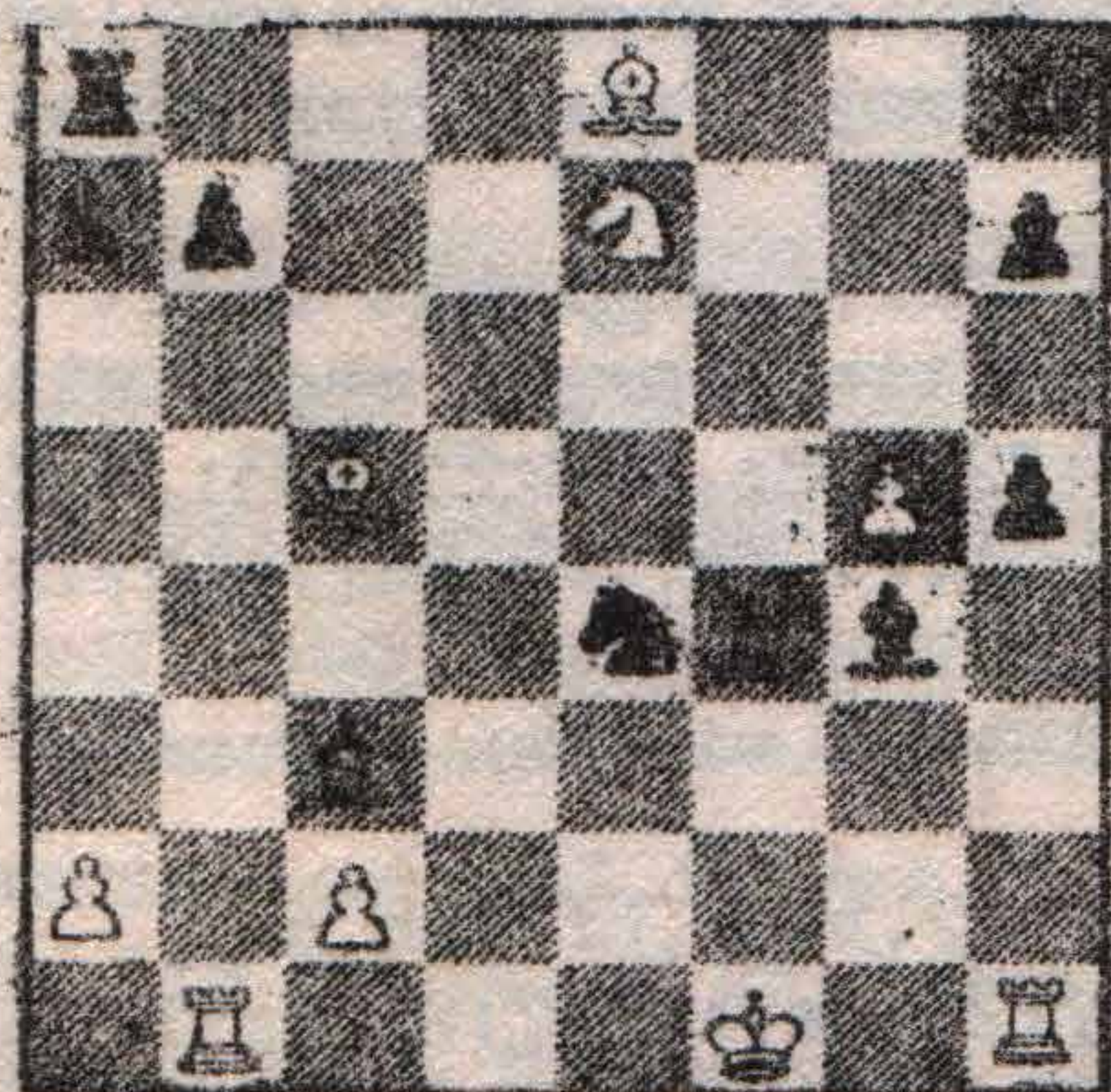
Deze varianten lijken erop te wijzen, dat 26.0-0-0 misschien verbeterd moet worden door de zet 26.Ke2! ? Echter, wit's 24^e zet en zwart's 23^e zet zijn blunders!! Wit kan namelijk zijn P redden door 24.Le5+, Lg7-gedwongen-25.Lf6 ! (Zak)

Om het P terug te proberen te winnen, moet zwart direct de T naar f6 spelen anders volgt Pg6+. Er zou dus kunnen volgen:

25...Lf6:26.gf6:, Tf8 27.Th5:, Tf6: 28.0-0-0, Te8 (anders Tg1(+)) en g6 is gedekt) 29.Td7, f3! en wit heeft een blauw oog (30.Pf5, Tf5:31.Tdh7:+32.Tf5:)

Conclusie: 20...Le6 geeft zwart goede remisekansen, hier is dus van winst voor wit nog geen sprake! Wie vindt er wat voor wit?

De laatste zetten (vanuit diagram 9 na 19.Lc5, gh5:20.Lc4, ef4:) voor de tijdcontrole na de 30^e zet moest Lasker in 3 minuten uitvoeren. Het kostte hem geen moeite om steeds de meest dwingende zetten te vinden. Het vervolg was: 21.Lf7:, Pe4!! -eindelijk- 22.Le8:, Lb2: 23.Tb1, Lc3+24.Kf1, Lg4! Zie diagram 10.

Alles hangt:er dreigt

-TxLe8

-PxLe5

-Pd2+gevolgd door PxFb1

-Pg3+gevolgd door PxFh1

Bovendien staat de witte K niet erg veilig.

Lasker vindt de goede oplossing: hij speelt Le8 weg, zodat zwart slechts kan kiezen welk van de drie stukken hij met zijn P zal slaan-wit geeft het materiaal dat hij voorstaat weer terug, maar staat na de afwikkeling gewonnen, eerst zal f4 verloren gaan en daarna wordt de dreiging g6 toch nog beslist!

25.Lh5:!, Lh5: Of 25...Pg3+26.Kf2, Lh5:

27.Th5: en gaat weer over in de partij:

of 26...Ph5:27.Th4! (Marco geeft hier

de volgende varianten op de 27e zet:

-27.Tb7:?, Td8 und Weiss konnte, Gott behüte, matt werden.

-27.Tg1, Pg3 28.Tg3:, fg3:+29.Kg3:, Le6

30.g6, Kg7:31.Th7:!, Weiss kann noch immerhin vegetieren.

-Weiss hat aber die mörderische Fortsetzung 27.Th4)

26.Th5:, Pg3+ 26...Pc5:27.g6 met dubbele dreiging (mat en stukwinst)

27.Kg2, Ph5:

28.Tb7:, a5

29.Tb3(!), Lg7 29...Le5?30.Th3, P-31.Pg

30.Th3, Pg3

31.Kf3 Eindelijk komt wit een pion voor daar f4 wegens het thematische Pg6+ ondekbaar is.

31...Ta6

32.Kf4:, Pe2+

33.Kf5, Pc3

34.a3, Pa4

35.Le3 en zwart gaf op daar hij machte loos is tegen de dreiging g6.

Reinfeld/Fine:

"Surely it is no exaggeration to say that this game is one of the most beautiful, most profound, most exciting, and most difficult in the whole literature of chess!"

18. Lasker-biographieën en-partijverzamelingen.

Ik hoop dat ik met de partij Lasker-Napier belangstelling heb gewekt voor (de partijen van) Lasker. Daarom geef ik hier een overzicht van de boeken over/met partijen van Lasker die speciaal aan hem gewijd zijn.

diagram 10 (stelling na 24...Lg4!)

1. Dr. Lasker's chess career: Part I, 1889-1914
 Annotations by Fred Reinfeld and Reuben Fine
 Appreciations by Hans Kmoch/Aron Nimzowitsch/Richard Reti/Rudolph Spielmann/
 Dr. Savielly Tartakower
 Biographical introduction by Fred Reinfeld
 Betts 29-61: London (Printing-Craft) 1935. xi, 12-165p. With portrait.
 Betts 29-62: New York (Black Knight Press) 1935. idem (=Modern chess library Volume II)
 -Betts 29-66: idem, new title: Lasker's greatest chess games, 1889-1914 (formerly
 titled: Dr. Lasker's Chess Career); with annotations by Fred Reinfeld
 and Reuben Fine, and a biographical introduction by Fred Reinfeld.
 New York (Dover) 1965 and later. /4/, vii-ix, 165p. (extra blanks). port.
 also London (Constable), Toronto (General Publishing Co.) 1965.

 Volume II never published.
2. M. Levidov: Steinitz. Lasker. With a foreword by N.V. Krilenko. Games section by
 A.M. Iglitskiy. Moskva 1936. 304p. with ill.
 p. 155-256: "Emanuel Lasker-organisator pobed (of triumph)"
 p. 257- "Izbrannye partii Steinitza i Laskera"
 Sach. 456
3. Walter Loose: Dr. Lasker / Das Schachphänomen. Düsseldorf (Sonderausgabe des offi-
 ziellen Mitteilungsblattes "Caissa" der Schachverbände Düsseldorf usw. Herausgeber
 F. Barkhuis, Düsseldorf. Reg. am 3. 6. 1947. Druck: R. Dornseiffer, Weidenau-Sieg) 1947.
 32p. (=Caissa's kleine Schachreihe Heft Nr. 5)
4. Dr. J. Hannak: Emanuel Lasker. Biographie eines Schachweltmeisters. Mit einem Geleit-
 word von Prof. Albert Einstein. Berlin-Frohnau (Siegfried Engelhardt) 1952. 315p.
 With a portrait by Prof. Max Oppenheimer (MOPP).
 -idem, Zweite Auflage, April 1962. 320p. Added are from the English edition:
 "Nachtrag zu Breslau 1889" and "Laskers Rang als Mathematiker (Von Professor
 Dr. K.E. Hirsch (London))"
 -idem, Dritte Auflage, November 1970. 320p.

 -idem, English edition: Emanuel Lasker: the life of a chess master, with annotations
 of more than 100 of his greatest games; foreword by Albert Einstein,
 translated from the German/by Heinrich Fraenkel.
 Betts 29-65: London (Deutsch)/Toronto (Collina)/, 1959. 320p.
5. Valentin Fernandez Coria y Luis Palau: Las grandes partidas de Emanuel Lasker;
 ochenta y cuatro producciones escogidas de entre las más notables del maestro
 alemán... Buenos Aires (Editorial Sopena Argentina, S.R.L.) (1953). 150, (1)p. portr.
 (Nueva bibliotheca de ajedrez)
6. The games of Emanuel Lasker, chess champion. Edited by James Gilchrist (Vol. I and
 II)/K. Whyld (Vol. III). Nottingham 1956-1976. Three volumes:
 -Volume I. Edited by J. Gilchrist. Contains part 1. Master games of the World
 Championship period. 1894-1921.
 =Betts 29-63: Nottingham (K. Whyld) 1956. /112/p. Typescript. Pbd.
 =Betts 29-67: idem, 2nd edition: Tournament and match games to 1921 (with the error
 Emmanuel in the title). Nottingham (The Chess Player) (1967)
 Typescript. Sd. ("The Chess Player" series-no. 55)
 With an added preface by Kenneth Whyld.

 -Volume II. Edited by J. Gilchrist. Contains part 2. Master games played outside
 the World Championship period. Before 1894, or after 1921.
 =Betts 29-64: Nottingham (K. Whyld) April 1958. (86)p. Typescript. Sp. pbd.
 =Betts 29-68: idem, reprinted. Nottingham (The Chess Player) September 1968. (86)p.
 Typescript. Sd. ("The Chess Player" series-no. 71) (retyped)

6. Emanuel Lasker, chess champion
 -Volume III: Emanuel Lasker, Volume 3. Edited by K. Whyld. Nottingham (The Chess Player) 1976. 104p. Sd.
 Contains parts 3-10. (Other master games and all other kinds of games)
7. Weltgeschichte des Schachs... Herausgegeben von Dr. Eduard Wildhagen. Lieferung 11
 Dr. Emanuel Lasker. 573 Partien bearbeitet von Ludwig Rellstab.
 Hamburg (Wildhagen) (1959). 32, (...) p. With loose appendix (...): Anmerkungen von
 L. Rellstab (Weltgeschichte des Schachs, Lieferung 11: Lasker)
 -idem, (somewhat heavier) reprint(s?) without new impressum.
8. V.G. Zak: Lasker. Moskva (FIS) 1963. 198p.
 Sach. 437
9. Bengt Hörberg-Jostein Westberg: Emanuel Lasker-75 utvalda partier med kommentare
 samt biografi. Stockholm (Forum) 1964. 128p. (Schackspelets världsmästare)
10. Dr. Slavko Petrovič: Emanuel Lasker (1868-1941) Zagreb (šahovska naklada) 1972. 84p.
 -Veliki majstori šaha br. 7 (Biblioteka "šahovske naklade" Br. 42)
11. B.S. Wainstein: Mislitelj. Moskva (FIS) 1981. 288p.

19. Phenomenologie van de blunder (6)

10. De knoeier(s) (vervolg).

Na het schrijven van deel I - zie De Schakeling 82/83 nr. 1, 9 november 1982, pp. (19)-(21)) heb ik nog een partij tegen Gerard gespeeld. Na een halsbrekende tijdnoodfase braken we af in een stelling waarin ik weliswaar een stuk minder had maar voldoende remise-dreigingen. Door onzorgvuldige analyse (ik had niets opgeschreven, en voornamelijk naar de m.i. critieke variant gekeken) werd ik verrast door een zet die het eeuwig schaak vermeed en mat dreigde! Toch had ik wegens mijn gevaarlijke vrijpionnen met een stuk minder zelfs nog kleine winstkansen gehad, als niet ik, maar Gerard een onnauwkeurigheid (eufemisme voor blunder) had begaan. Voor de hervatting was ik trouwens zo zeker van mijn positie, dat ik bang was, zoals in de vorige partijen uiteindelijk nog te winnen!

Eerst nu het vervolg van onze 2e partij. Jurgen Stigter-Gerard Rill, intern 8-12-1981.

1. Pf3, Pf6

2. g3, g6

3. Lg2, Lg7

4. 0-0, 0-0

5. c4, d6

6. d4, Fbd7

7. Fe3, e5

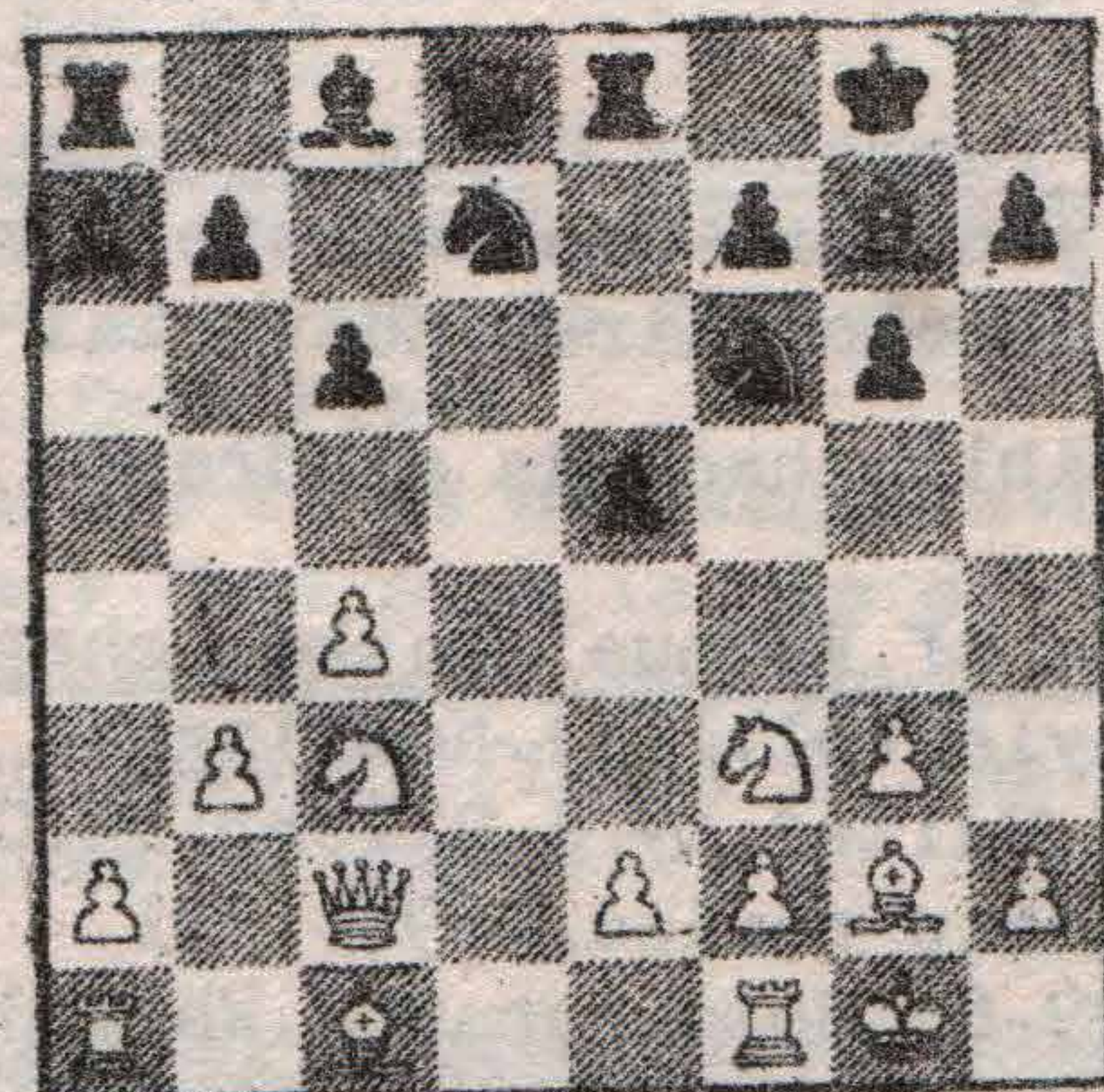
8. de5:, de5:

9. Dc2, c6 voor commentaar zie vorige stuk.

10. b3, De7? Zie diagram

11. Lb2??, e4 Dit had ik volkomen overzien. Ik dacht nl. dat dit niet ging wegens Pg5 gevolgd door Pe4:; er volgt echter e3!

Terwijl ik bezig was aan het eerste deel van dit artikel, speelde ik dezelfde variant tegen Hans Polce, hoewel ik toen nog niet wist hoe ik het wel moest spelen, afgezien dan van het onvermijdelijke e4. Weer ging ik ten onder aan de zwakte van het punt d4.

Stelling na 10. b3

Jurgen Stigter-Hans Polce, intern 21-9-1982 (begin als partij tegen Gerard) vervolgde nu met:

10...., Fe8 Enc. geeft e4 met voordeel voor zwart.

11. e4 tegen e4. Interessant is toch

11.Lb2 om e4 uit te lokken met de bedoeling 11...,e4 12.Pg5,e3 13.f4 of f3 en het is onduidelijk of e3 zwak wordt of niet. Tijdens de partij tegen Gerard dacht ik van niet en zag het er in de post mortem goed uit voor zwart. Later-toen ik van de schrik bekomen was-zag ik het echter niet meer. Zwart lijkt in ieder geval goed spel te krijgen.

11...,Pc5

12.Td1, Dc7

13.Lb2(29) Ook na 13.h3 staat zwart heel goed. Wit komt aldoor net tijd tekort om iets goeds te doen (besetting van c5/d6). Zwart kan tzt een P op d4 posteren zonder dat wit hier iets aan kan doen.

13...,Lg4(10)

14.h3(33),Lf3:(10)

15.Lf3:(33),Tad8(20)

16.Pe2(36),a5(38)

17.Lc3(46),b6(46)

18.a3(51),a4!(55) Er dreigde b4(17.a3 ging niet wegens Db6!) 19.b4,Pb3 leek me nu niets; daarom speelde ik ba4: om hetzij druk op c5/d6 te krijgen, hetzij na c5 van zwart het P op a4 te isoleren.

19.ba4:(56),Ta8(58)

20.Lb4(58),Pa4:(61)

21.Pc1(77),c5(63)

22.Lel(83),Pd7(64)

23.Lg4(89),Pb8(65) Op naar d4!

24.h4(90),Te7(67)

25.Ta2(96),Pc6(68) Wit is dolgedraaid.

26.Pb3(97),Pd4(75)

27.Dd3(99),Dc6(76)

28.Kf1(102),f5!(76)

29.Pd4:,ed4:Na 30.ef5:is Dh1 nu mat!

30.Lf3,fe4:

31.De2(104),ef3:!

32.De7:,Dc8 Dreigt mat in 2; de witte L moet nu weg, maar heeft geen velden.

33.Ld2?? en wit gaf het tegelijkertijd op. Door Hans goed gespeeld.

Terug naar de partij tegen Gerard; uit de diagramstelling volgde (dus):

10...,De7?

11.Lb2??,e4(7)

12.Pg5(19),e3(8)

13.Pge4?? Een geïnduceerde blunder (door een blunder) In aanmerking komt f3 of f4.

Opgave Analyseer de stelling na 13.f4 of 13.f3 (eventueel ook die na 12.Pel)

13...,ef2:(14)

14.Pf2:(31),Pe5(18)

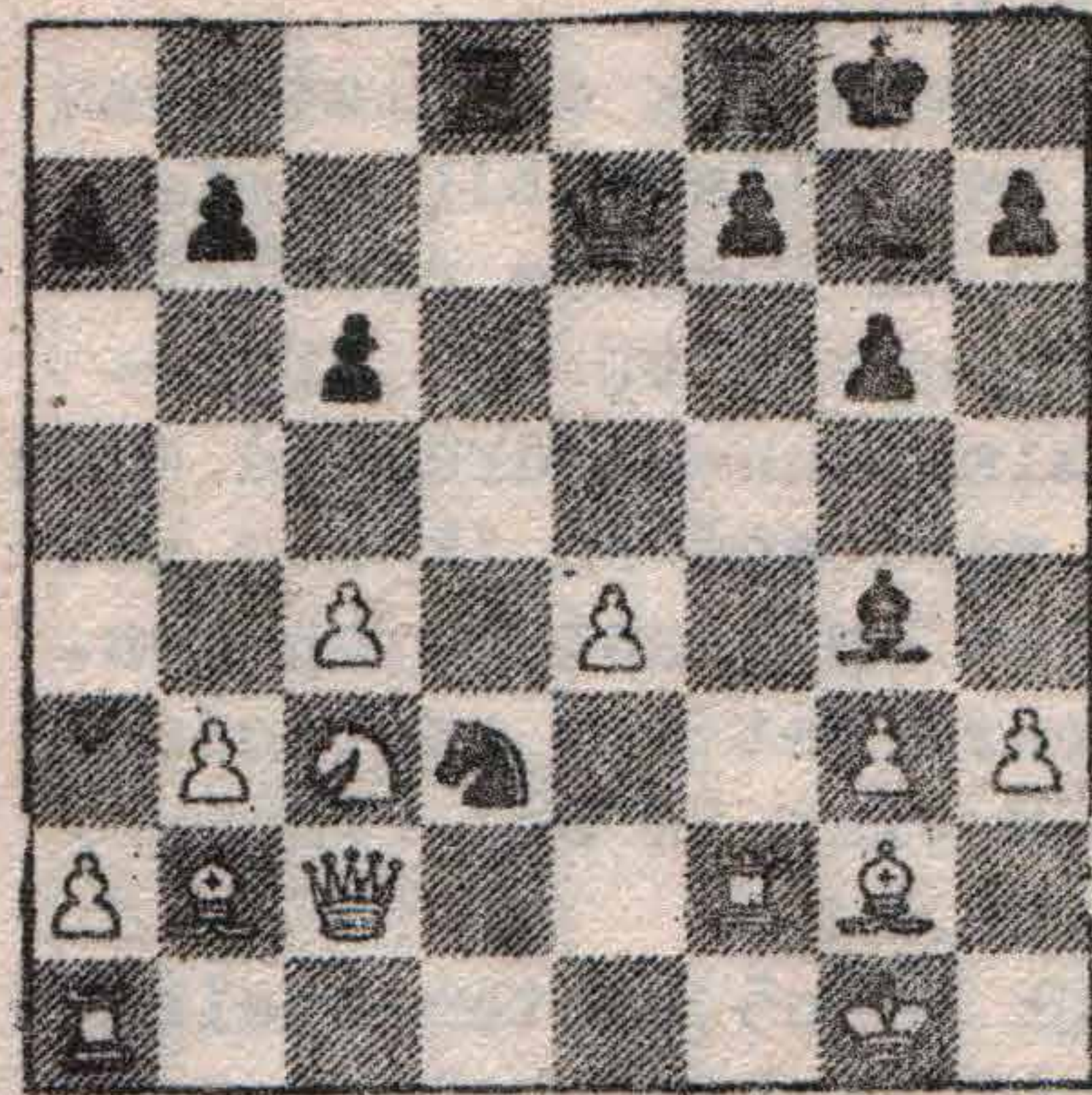
15.e4(35),Pfg4(20)

16.De2(39),Pf2:(29)

17.Tf2:(41),Lg4(32)

18.Dc2(46),Tad8(35)

19.h3(47),Pd3!(41)

stelling na 19...,Pd3!

Met deze krachtzet had de partij snel uitgemaakt moeten zijn. Mogelijkheden: -20.Td2,Pb4 21.Dc1(gedwongen),Lh6 en wint.

-20.Tf1,Pb2:21.Db2:(21.hg4:,Td3 bv. 22.Db2:,Lc3:23.Dc2,Tg3:),Dg5 en nu: 22.Tf4,Dc5+23.Kh2,De3 24.Tg4:,Td2 (dit volgt ook op andere zetten) 25.Dc1,Lc3:26.Tb1,h5 27.Tf4,g5 28.Tf5(f1),h4 en wint.

Of 22.hg4:,De3+23.Kh2,Td2 gevolgd door Lc3:etc(Le5).

Of 22.Ta1,Td2 23.Tc2(anders De3+ gevolgd door Le5),De3+24.Kh2,Tfd8 en wint.

-20.hg4:(55),Pf2:(41)

21.Kf2:(55),Ld4+(43)

22.Ke2(62),De5(49)

23.Pd1(67),Dg3:(53)

24.Ld4:(68),Td4:??(65)

24...,Dg2:+wint gemakkelijk:

25.Lf2,Dg4:+ gevolgd door Tfe8 en De4:met drie verbonden vrijpionnen.

25.Pe3(71) nu heeft wit de witte velden stevig onder controle, zwart moet nu oppassen.

25...,Tfd8(66)

26.Tf1(77),Dd6(69)

27.Td1(78),c5?(78) Laat de controle over d5 los.

28.Td4:(81),cd4:??(79) Deze pion gaat na de volgende zet verloren. Veel beter is 28...,Dd4:, waarna 29.Dd1 niet gaat wegens Db2+.

29.Pd5(82),Dg3(80)

30.Lf3(82),Kg7(93)

31.Dd2(83),De5(95)

32.Kd3(85),h6(95)

33.Df2(85),b6(100)

34.Dd4:(86),f6(101)

35.De5:(91),fe5:(101)

36.Ke3(91),Kf7(102)

37.Pb4(92),Ke6(102)

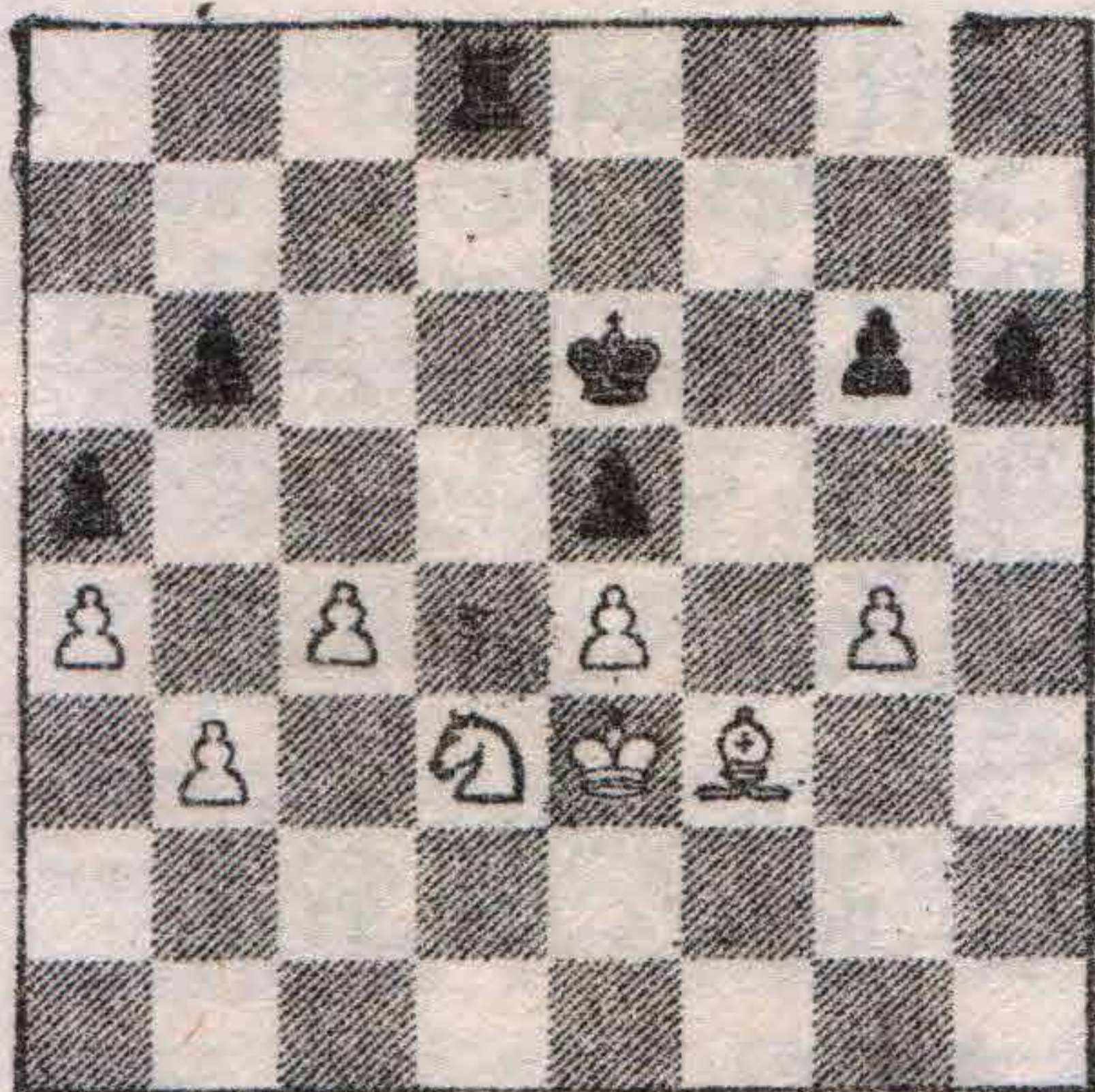
38.a4?!(94),Kd6(103)

39.Pd3?!(96) Hier was ik de kluts een beetje kwijt. Ik was allang blij remise te kunnen houden en speelde passief (=willoos). Hier en ook bij het afbreken bood ik remise aan-Gerard had toch wel een halfje verdiend en ik zag het niet zo zitten om op winst te spelen. Helaas voor Gerard, het was spelenderwijs gewonnen. L+P wint in het eindspel gemakkelijk van de T.

Wit zou eigenlijk b4-c5 moeten spelen, en daarvoor a3 bij de hand hebben; maar na 39....,a5(103) blijkt b6-a5 zwak te worden oa. wegens de wending c5,(bc5:), Pc4 met aanval op a5 en e5.

40.Kf2(98),Ke6(104)

41.Ke3(111) afgebroken. Zie diagram.

De enige kans voor zwart in deze stelling ligt in zijn potentiële vrijpion op de K-vleugel. Na 41....,Th8 volgt niet 42.c5, bc5:(niet h5) 43.gh5:, gh5: 44.cb6:, h4 45.Lg4+, Kd6 46.g7(46.Lh3?, Tg8-g3), h3 47.Lc8, Kc7 48.Pc5, Th6 (anders Pa6+) 49.Pd7, Tb6! 50.Kf2! en wint of 43.g5 en Lg4+ resp. g2-h3) 43.Pc5:+, Kf6 44.Pb7, Ta8 en wit komt niet verder, maar:

42.Le2 met de bedoeling h5 43.gh5:, gh5: 44.c5, en na h4 wint 45.Lg4+ het verloren tempo Le2 weer terug omdat d6 nog gedekt is. Of 44...., bc5: 45.Pc5:+, Kf6 46.Kf2! en wint-de K stopt de h-pion.

Gerard probeert het anders, maar na activering van de L is het hoe dan ook uit; het slot was:

41....,Kf6(6)

42.Le2(!)(6),Te8(13) Lost de K af.

43.c5(10),bc5:(14)

44.Pc5:(12),Kg5(15)

45.Pb7(14),Ta8(15) 45....,h5 46.gh5:,gh5:

47.Lc4!(de L moet e4 dekken, de K de vrijpion stoppen) en wint.

46.Pd6(15),Tb8(16)h5 47.gh5:,gh5: 48.Pc4

47.Ld1(18),Kf6(21)Td8? 48.Pf7+

48.Pc4(20),Ta8(21)

49.Le2(20),Ke6(22)

50.Kd3(23),Ta7(26)

51.Kc3(25),g5(26) kijkt op wanhoop.

52.Pe3(27),Kd6(33)

53.Lc4(37),Kc5(35) Na 53.Pf5+ 54.Ph6:

wordt er alleen maar een lijn geopend voor de T(Th8-h3).

54.Ld5(39),Th7(36)

55.Pc4(42),h5!(38) Zwart's enige kans.

56.gh5:(45),g4(39)

57.Pe5:(49),g3(40)

58.Pd3+(53),Kd6(41)

59.Kd4(55),Th5:(42)

60.e5+(55),Ke7(44) Tijdcontrole.

61.Pf4(73),Tg5(45)

62.Lg2(76),Tg8(50)

63.Pd5+(78),Kd8(58)

64.Ke4(82),Tg5(63)

65.Kf4(84),Tg7(63)

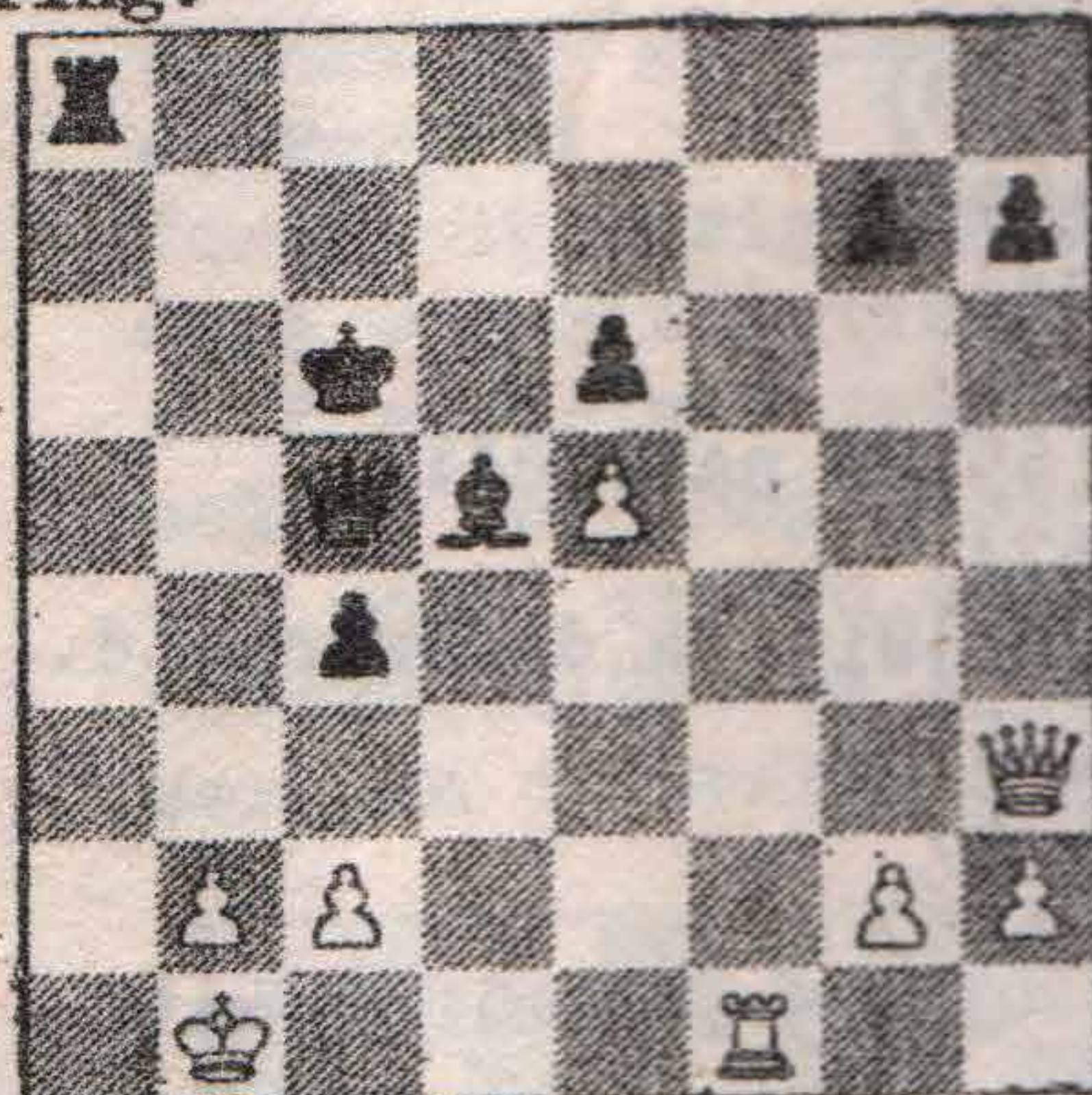
66.Pe3(85),Kd7(70)

67.Pf5(87),Tf7(78)

68.Ke4(93),Ke6 en na

69.Pg3: gaf zwart op; na Lh3+ is ook b3 te dekken.

Misschien kan dit eindspel Gerard doen inzien waarom ik in de partij die hij in de laatste Schakeling vorig jaar publiceerde in de stelling:

33....,c3 speelde: dit leidt geforceerd tot D-ruil met gemakkelijke winst; dat 33....,Da5(a7) dwingender is, is m.i. slechts een detailkwestie; het gaat dan om de beoordeling van de variant 34.Da3 (verhindert het door Gerard aangegeven Dal), Da3: 35.ba3:, bv. Ta3: 36.Kb2, of 35....,c3 tov. 33....,c3 34.Dc3: (gedwongen), Dc3: 35.bc3:, Tb8+ en Tb7 met eenvoudige winst-wit kan niets meer doen.

Tenslotte begrijp ik niet hoe Gerard een zet een vraagteken kan geven, met het commentaar: "Dit is één van de weinige zetten die zwart nog kan proberen, maar het had onmiddellijk (sic!) moeten verliezen!"

11.Lb2 om e4 uit te lokken met de bedoeling 11....,e4 12.Pg5,e3 13.f4 of f3 en het is onduidelijk of e3 zwak wordt of niet. Tijdens de partij tegen Gerard dacht ik van niet en zag het er in de post mortem goed uit voor zwart. Later-toen ik van de schrik bekomen was-zag ik het echter niet meer. Zwart lijkt in ieder geval goed spel te krijgen.

11....,Pc5

12.Td1,Dc7

13.Lb2(29) Ook na 13.h3 staat zwart heel goed. Wit komt aldoor net tijd tekort om iets goeds te doen (besetting van c5/d6). Zwart kan tzt een P op d4 posteren zonder dat wit hier iets aan kan doen.

13....,Lg4(10)

14.h3(33),Lf3:(10)

15.Lf3:(33),Td8(20)

16.Pe2(36),a5(38)

17.Lc3(46),b6(46)

18.a3(51),a4!?(55) Er dreigde b4(17.a3 ging niet wegens Db6!) 19.b4,Pb3 leek me nu niets; daarom speelde ik ba4: om hetzij druk op c5/d6 te krijgen, hetzij na c5 van zwart het P op a4 te isoleren.

19.ba4:(56),Ta8(58)

20.Lb4(58),Pa4:(61)

21.Pc1(77),c5(63)

22.Lel(83),Pd7(64)

23.Lg4(89),Pb8(65) Op naar d4!

24.h4(90),Te7(67)

25.Ta2(96),Pc6(68) Wit is dolgedraaid.

26.Pb3(97),Pd4(75)

27.Dd3(99),Dc6(76)

28.Kf1(102),f5!(76)

29.Pd4:,ed4:Na 30.ef5: is Dh1 nu mat!

30.Lf3,fe4:

31.De2(104),ef3:!

32.De7:,Dc8 Dreigt mat in 2; de witte L moet nu weg, maar heeft geen velden.

33.Ld2?? en wit gaf het tegelijkertijd op. Door Hans goed gespeeld.

Terug naar de partij tegen Gerard; uit de diagramstelling volgde (dus):

10....,De7?

11.Lb2??,e4(7)

12.Pg5(19),e3(8)

13.Pge4?? Een geïnduceerde blunder (door een blunder) In aanmerking komt f3 of f4.

|| Opgave Analyseer de stelling na 13.f4 of

13.f3 (eventueel ook die na 12.Pel)

13....,ef2:(14)

14.Pf2:(31),Pe5(18)

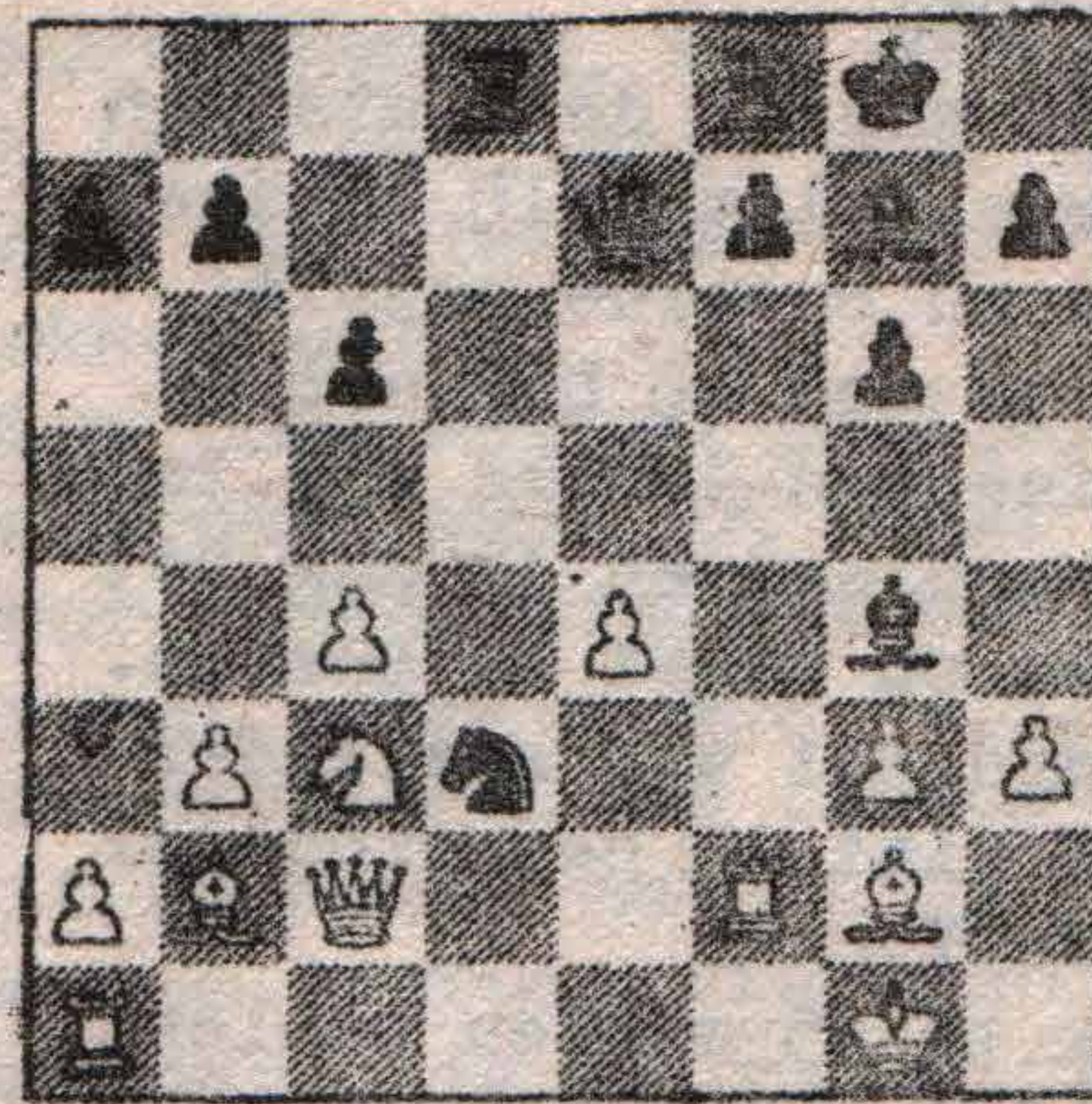
15.e4(35),Pfg4(20)

16.De2(39),Pf2:(29)

17.Tf2:(41),Lg4(32)

18.Dc2(46),Td8(35)

19.h3(47),Pd3!(41)

stelling na 19....,Pd3!

Met deze krachtzet had de partij snel uitgemaakt moeten zijn. Mogelijkheden: -20.Td2,Pb4 21.Dc1(gedwongen),Lh6 en wint.

-20.Tf1,Pb2: 21.Db2:(21.hg4:,Td3 bv. 22.Db2:,Lc3: 23.Dc2,Tg3:),Dg5 en nu: 22.Tf4,Dc5+ 23.Kh2,De3 24.Tg4:,Td2 (dit volgt ook op andere zetten) 25.Dc1,Lc3: 26.Tb1,h5 27.Tf4,g5 28.Tf5(f1),h4 en wint.

Of 22.hg4:,De3+ 23.Kh2,Td2 gevolgd door Lc3:etc(Le5).

Of 22.Ta1,Td2 23.Tc2(anders De3+ gevolgd door Le5),De3+ 24.Kh2,Tfd8 en wint.

-20.hg4:(55),Pf2:(41)

21.Kf2:(55),Ld4+(43)

22.Ke2(62),De5(49)

23.Pd1(67),Dg3:(53)

24.Ld4:(68),Td4:??(65)

24....,Dg2:+wint gemakkelijk:

25.Lf2,Dg4:+ gevolgd door Tfe8 en De4:met drie verbonden vrijpionnen.

25.Pe3(71) nu heeft wit de witte velden stevig onder controle, zwart moet nu oppassen.

25....,Tfd8(66)

26.Tf1(77),Dd6(69)

27.Td1(78),c5?(78) Laat de controle over d5 los.

28.Td4:(81),cd4:??(79) Deze pion gaat na de volgende zet verloren. Veel beter is 28....,Dd4:, waarna 29.Dd1 niet gaat wegens Db2+.

29.Pd5(82),Dg3(80)

30.Lf3(82),Kg7(93)

31.Dd2(83),De5(95)

32.Kd3(85),h6(95)

33.Df2(85),b6(100)

34.Dd4:(86),f6(101)

35. De5:(91), fe5:(101)

36. Ke3(91), Kf7(102)

37. Pb4(92), Ke6(102)

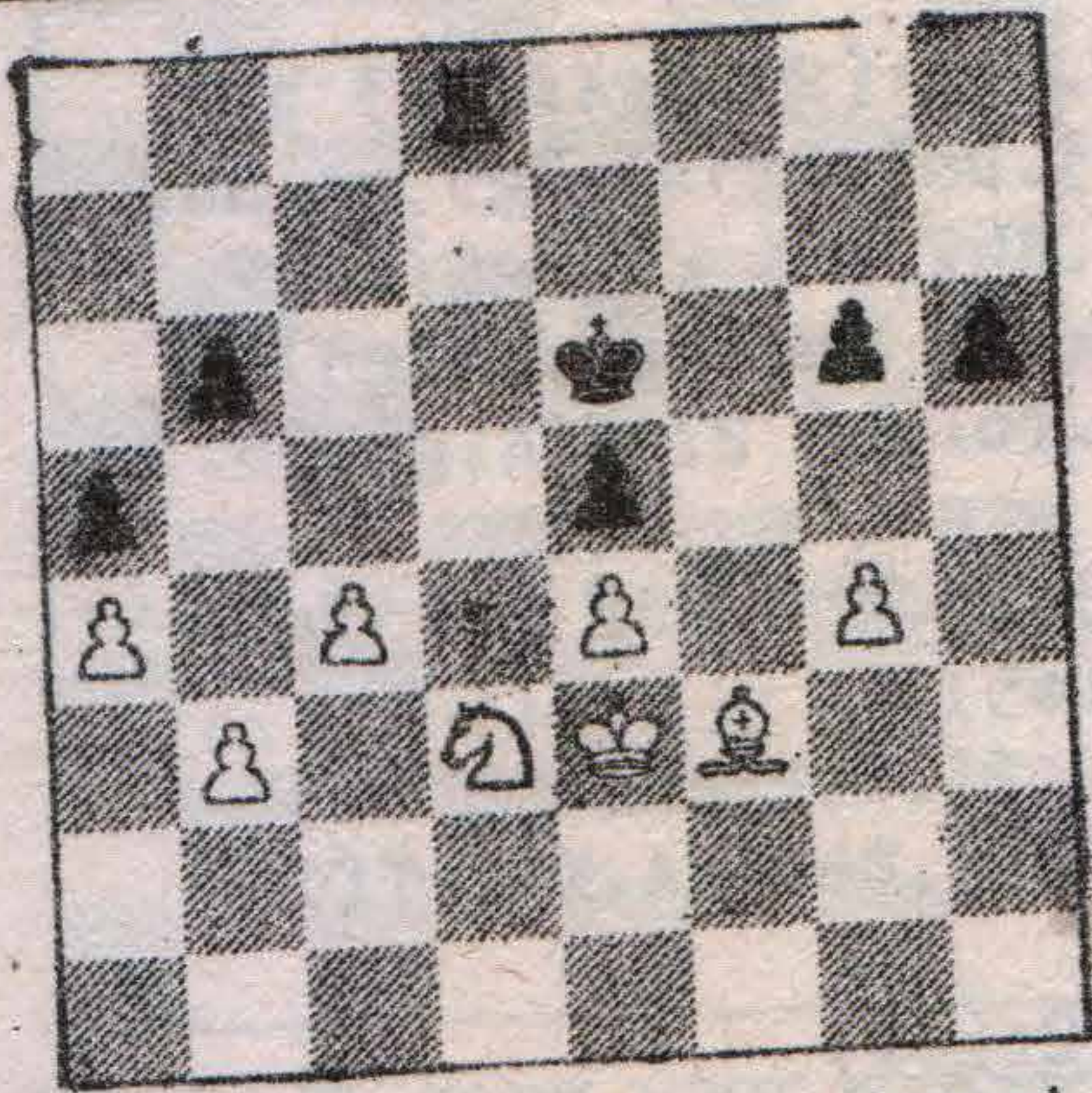
38. a4?!(94), Kd6(103)

39. Pd3?!(96) Hier was ik de kluts een beetje kwijt. Ik was allang blij remise te kunnen houden en speelde passief (=willoos). Hier en ook bij het afbreken bood ik remise aan-Gerard had toch wel een halfje verdiend en ik zag het niet zo zitten om op winst te spelen. Helaas voor Gerard, het was spelenderwijs gewonnen. L+P wint in het eindspel gemakkelijk van de T.

Wit zou eigenlijk b4-c5 moeten spelen, en daarvoor a3 bij de hand hebben; maar na 39...., a5(103) blijkt b6-a5 zwak te worden oa. wegens de wending c5, (bc5:), Pc4 met aanval op a5 en e5.

40. Kf2(98), Ke6(104)

41. Ke3(111) afgebroken. Zie diagram.

De enige kans voor zwart in deze stelling ligt in zijn potentiële vrijpion op de K-vleugel. Na 41...., Th8 volgt niet 42. c5, bc5: (niet h5) 43. gh5: , gh5: 44. cb6: , h4 45. Lg4+, Kd6 46. b7(46. Lh3? . Tg8-g3), h3 47. Lc8, Kc7 48. Pc5, Th6 (anders Pa6+) 49. Pd7, Tb6! 50. Kf2! en wint of 43. g5 en Lg4+ resp. g2-h3) 43. Pc5: +, Kf6 44. Pb7, Ta8 en wit komt niet verder, maar:

41...., Kf6(6)

42. Le2(!)(6), Te8(13) Lost de K af.

43. c5(10), bc5:(14)

44. Pc5:(12), Kg5(15)

45. Pb7(14), Ta8(15) 45...., h5 46. gh5: , gh5:

47. Lc4!(de L moet e4 dekken, de K de vrijpion stoppen) en wint.

46. Pd6(15), Tb8(16) h5 47. gh5: , gh5: 48. Pc4

47. Ld1(18), Kf6(21) Ta8? 48. Pf7+

48. Pc4(20), Ta8(21)

49. Le2(20), Ke6(22)

50. Kd3(23), Ta7(26)

51. Kc3(25), g5(26) kijkt op wanhoop.

52. Pe3(27), Kd6(33)

53. Lc4(37), Ke5(35) Na 53. Pf5+ 54. Ph6:

wordt er alleen maar een lijn geopend voor de T(Th8-h3).

54. Ld5(39), Th7(36)

55. Pc4(42), h5!(38) Zwart's enige kans.

56. gh5:(45), g4(39)

57. Pe5:(49), g3(40)

58. Pd3+(53), Kd6(41)

59. Kd4(55), Th5:(42)

60. e5+(55), Ke7(44) Tijdcontrole.

61. Pf4(73), Tg5(45)

62. Lg2(76), Tg8(50)

63. Pd5+(78), Kd8(58)

64. Ke4(82), Tg5(63)

65. Kf4(84), Tg7(63)

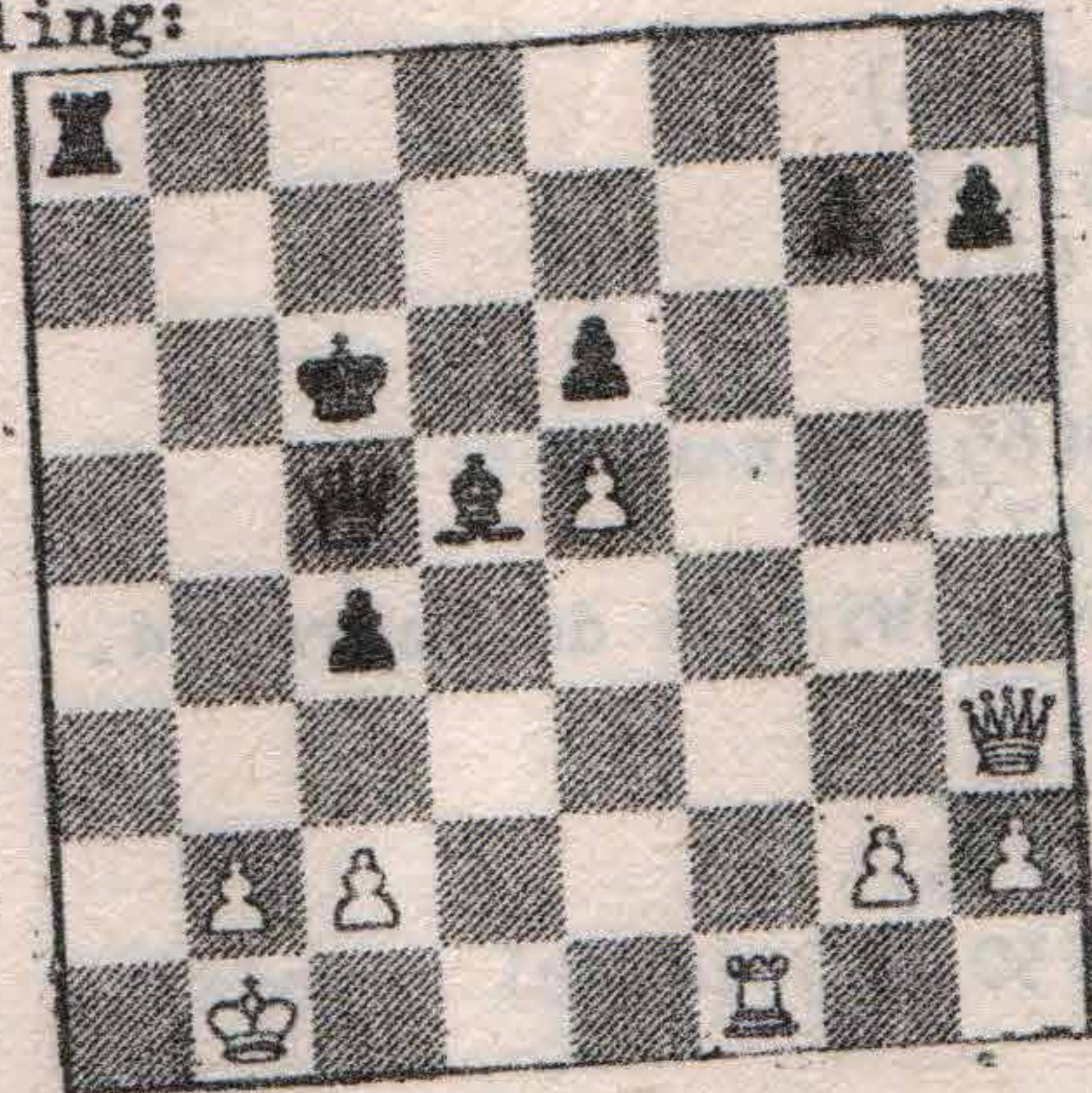
66. Pe3(85), Kd7(70)

67. Pf5(87), Tf7(78)

68. Ke4(93), Ke6 en na

69. Pg3: gaf zwart op; na Lh3+ is ook b3 te dekken.

Misschien kan dit eindspel Gerard doen inzien waarom ik in de partij die hij in de laatste Schakeling v- vorig jaar publiceerde in de stelling:

33...., c3 speelde: dit leidt geforceerd tot D-ruil met gemakkelijke winst; dat 33...., Da5(a7) dwingender is, is m.i. slechts een detailkwestie; het gaat dan om de beoordeling van de variant 34. Da3 (verhindert het door Gerard aangegeven Dal), Da3: 35. ba3: , bv. Ta3: 36. Kb2, of 35...., c3 tov. 33...., c3 34. Dc3: (gedwongen), Dc3: 35. bc3: , Tb8+ en Tb7 met eenvoudige winst-wit kan niets meer doen.

Tenslotte begrijp ik niet hoe Gerard een zet een vraagteken kan geven, met het commentaar: "Dit is één van de weinige zetten die zwart nog kan proberen, maar het had onmiddellijk (sic!) moeten verliezen!"

Mijn favoriete partij

Op 5 december 1971 werd ik voor het eerst eigenaar van een schaekspel. Sinterklaas (mijn oom) was blijkbaar ook onder de indruk gekomen van de successen van Bobby Fischer die toen net in de kandidatenmatches achtereenvolgens Larsen, Petrosjan en Taimanov verpletterend had verslagen. Aangezien ik niet schaken kon, en geen familielid mij dit kon leren deed ik in het begin allerlei flauwe spelletjes met het spel. Dit veranderde toen ik in de loop van het volgende jaar een vriendje kreeg die 'echt' kon schaken. Hij leerde me de regels van het spel en nam mij mee naar de enige schaekclub in IJmuiden: "Kijk Uit!". Hier werd ik later ook lid van, ik was toen 13. Mijn ooms, die merkten dat hun kado succes had, deden er nog een schepje bovenop en begonnen me warm te maken voor de match Spasski - Fischer. In de kranten stond het al aangekondigd als de "match van de eeuw", dus dat zou wat worden! Ik besloot het groots aan te pakken en vroeg geld aan m'n moeder om een plakboek te kopen. Nadat de match op 11 juni begonnen was holde ik elke ochtend na de partij naar de dichtstbijzijnde sigarenboer omde krent te kopen. Op aanraden van m'n moeder (het was tenslotte haar geld) werd dit de Telegraaf, dan had zij er ook nog wat aan. Bovendien waren in vergelijk met de andere kranten, de stukjes in de Telegraaf het grootst, qua oppervlakte wel te verstaan. Later ontdekte ik dat dit uitsluitend kwam door de enorme koppen die elk artikel sierden: VERLIES LOPER BIJNA FATAALI, LOPEROFFER FATAAL, HEVIGE STRIJD!, FISCHER

ONVERMURWBAAR, MET HUIVER KIJK IK NAAR HEM, enz. enz. enz. Maar het plakboek kwam zo wel lekker vol.

Mijn ooms kregen gelijk: het was inderdaad wat. In ieder geval, voor iemand die net begonnen is met schaken was het iets wonderbaarlijks. De tiende partij uit de match maakte op mij de meeste indruk, misschien kwam dat omdat ik er zo weinig van begreep. Om te beginnen was de opening voor mij een moeilijk te verteren zaak. Spasski speelde in de eerste 15 zetten maar liefst vijf keer met hetzelfde paard. Volgens mij heette dat tempoverlies. Na een korte schermutseling in het centrum leek plotseling dezelfde Spasski beter te staan. Maar dan net als je denkt dat Fischer in moeilijkheden is, speelt deze de wonderzet 26.Lb3!! en krijgt een sterk initiatief. Fischer wint tenslotte de kwaliteit, maar in de afgebroken stelling ziet dat er niet zo overtuigend uit. Spasski heeft immers twee verbonden vrijpionnen en uit Euwe's mond en de kranten begreep ik dat dat niet mis is. Echter, nog geen tien zetten later is Spasski reeds kansloos door Fischers fabuleuze eindspeltechniek. Genoeg gebazeld, het wordt tijd voor de partij.

R. J. Fischer - B. Spasski
10-e matchpartij
Reykjavik, 3 augustus 1972.

Spaans - Breyer-variant

1. e2-e4	e7-e5
2. Pg1-f3	Pb8-c6
3. Lf1-b5	a7-e6
4. Lb5-a4	Pg8-f6
5. 0-0	Lf8-e7
6. Tf1-e1	b7-b5
7. Lc4-b3	d7-d6

8. c2-c3 0-0
 9. h2-h3 Pc6-b8(!!)

Als ik deze zet tegenwoordig zie dan krijg ik tranen in mijn ogen. Zwert verliest zo maar twee tempi om een paard op d7 te krijgen. De hongaarse meester Breyer vond de zet uit en paste zijn geniale inval voor het eerst toe in 1911.

10. d2-d4 Pb8-d7
 11. Pb1-d2 Lc8-b7
 12. Lb3-c2 Tf8-e8
 13. b2-b4 Le7-f8
 14. a2-a4 Pd7-b6(!)

Het plan dat Fischer hier toepaste, was destijds nieuw. Het antwoord van Spasski geldt nog steeds als het sterkst. Het dwingt wit tot een verklaring op de damevleugel.

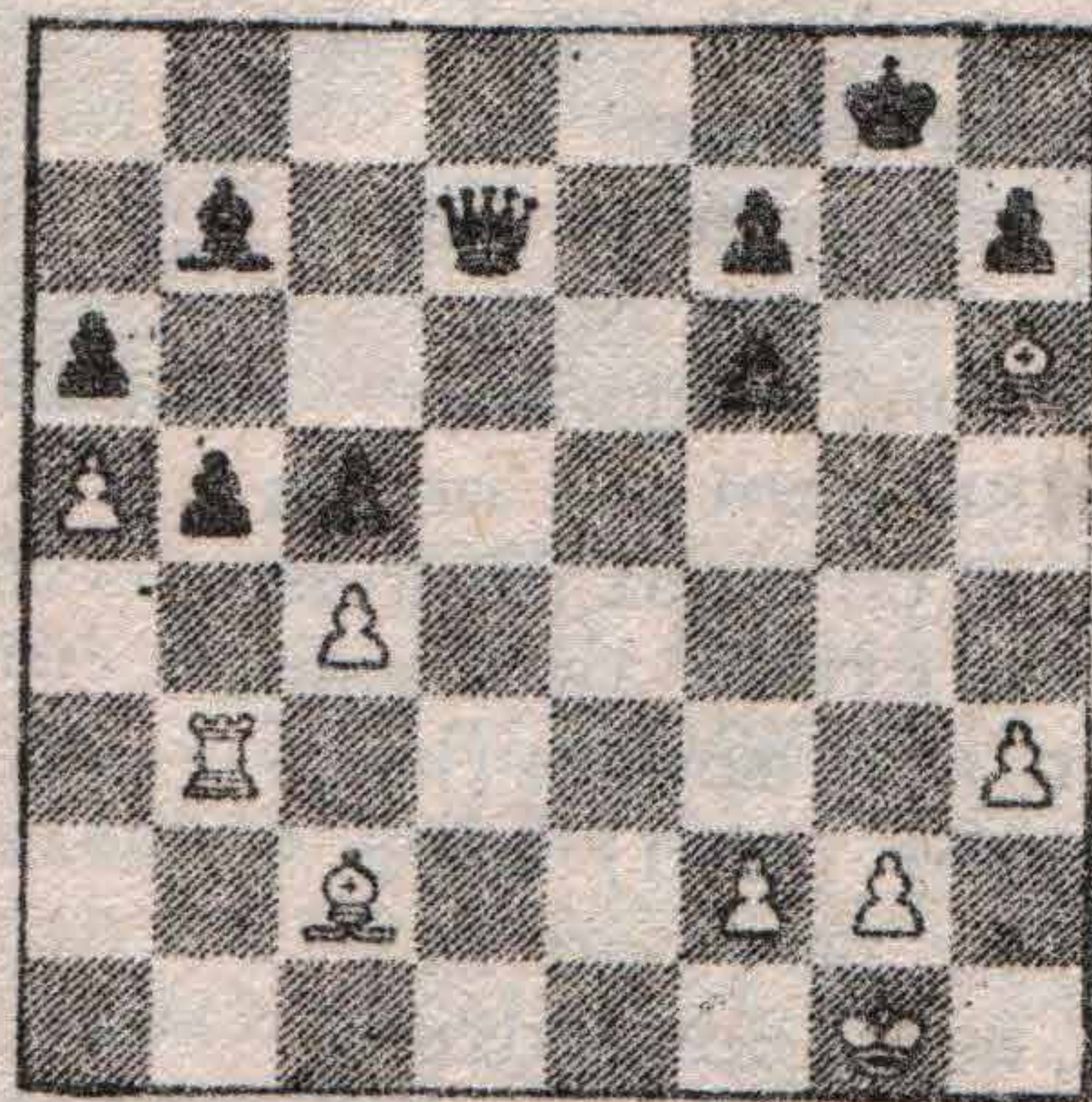
15. a4-a5 Pb6-d7
 16. Lc1-b2 Dd8-b8?!

Wit heeft met z'n 16-e zet pion e5 indirect aangevallen, zodat d6-d5 verhindert is. Spasski's 16..Db8 dekt e5 indirect, maar later is ontdekt dat wit nu sterk 17.c4! kan spelen: 17..bc4(17..Td8!? -Matenovic) 18.La4 c6 19.Pc4 +/- (Kavalek - Reshevsky, Chicago 1973). Dit brecht Spasski ertoe het in het vervolg anders te spelen, en wel met: 16..Tb8. In de partij Planic - Spasski (A'dam 1973) volgde: 17.Tb1 Le8 18.La1 g6 19.c4 ed4 20.cb5 eb5 21.Pd4 d5=.

17. Ta1-b1 c7-c5
 18. b4:c5
 Of 18.d5 g6 19.La3(dreigt 20.c4)c4 20.Pf1 Ph5 =.
 18. d6:c5
 19. d4:e5 Pd7:e5
 20. Pf3:e5
 Op 20.c4 volgt 20..Pf3 21.Df3 Te6 = (Timmen).
 20. Db8:e5
 21. c3-c4 De5-f4

22. Lb2:f6

Dit lijkt wat slap, maar is misschien toch het beste. In 'Het Groot Analyseboek' geeft Timmen de volgende schitterende varianten (die de moeite waard zijn om na te spelen!): 22..Tad8 (De beste zet volgens Timmen, die overtuigend aantoont dat 22..Ted8 23.Te3! en 22..Pd7 23.Le4 goed voor wit zijn) 23.ef6(23.Te3 bc4 en 24..Pd5=) Td2(Volgens Timmen is 23..Te3 noodzakelijk om met moeite gelijk spel te halen) 24.Dd2(!-Timmen) Dd2 25.Te8 gf6 (Het enige: 25..Dc2 26.fg7 Db1 27.Kh2 en wint, of 25..Lc6 26.fg7 Le8 27.Lh7 en wint ook) 26.Lc1(26.Tbe1 Dc2 27.T1e3 Kg7 28.Tg3 Kh6 29.Lf6 Db1 30.Kh2 Ld6 31.Lg7 Kh5 32.Le5 De4! 33.f4 f6 en na 34..Le5 staat zwart op winst - Timmen) Dd7 (Het enige: 26..Dc2 27.Lh6 Db1 28.Kh2 en wint) 27.Tf8 (Anders gaat de witte aanval niet verder) Kf8 28.Lh6 Kg8 (Niet 28..Ke8 29.Te3 en 30.Td3) 29.Tb3 (Zie analysediagram)

Timmen schrijft hier dat er niets meer te verzinnen is tegen de dreiging: 30.Tg3 Kh6 31.Lg7 Kg8 32.Lf6 Kf8 33.Lg7! Ke7(33..Kg8 34.Ld4 en 35.Lc5) 34.Te3 en 35.Td3 en wit wint. Welnu, ik durf het bijna

niet te zeggen, maar volgens mij maakt Timman hier een fout. In de analysediagramstelling kan zwart n.l. 29.. Le4! spelen. Zwart lijkt nu te winnen: 30.Tg3(30.Le4 Dd1 31.Kh2 Db3)Lg6 31.f4(31.h4 Kh8 32.h5 Lc2 33.Lg7 Kg8 34.Lh6 Lg6 en wint)Dd2 32.Lf5 (Wat anders?)De1 33.Kh2 Kh8 34.Td3 De7! 35.Td7 De8 en zwart wint. De voortzetting 22.e5 lijkt wit geen voordeel op te leveren, maar is zelfs riskant.

22. Df4:f6

23. c4:b5. Te8-d8

Volgens Poloegajevsky is 23..ab5 beter: 24.Tb5 La6 25.Tb3(Na 25.Tb6 Dc3 is wit in moeilijkheden)c4 26.Tf3 Dd8 27.Pf1 Da5 en zwart staat misschien iets beter.

24. Dd1-c1 Df6-c3?!/?

Hier gaat Spasski waarschijnlijk in de fout. Zoals Smyslov aan geeft moet zwart hier 24..ab5 spelen: 25.Tb5 La6 26.Tb6 Dc3 met kansen voor beide partijen(Vasjoekov - Smyslov, Polanica Zdroj '72).

25. Pd2-f3 Dc3:e5

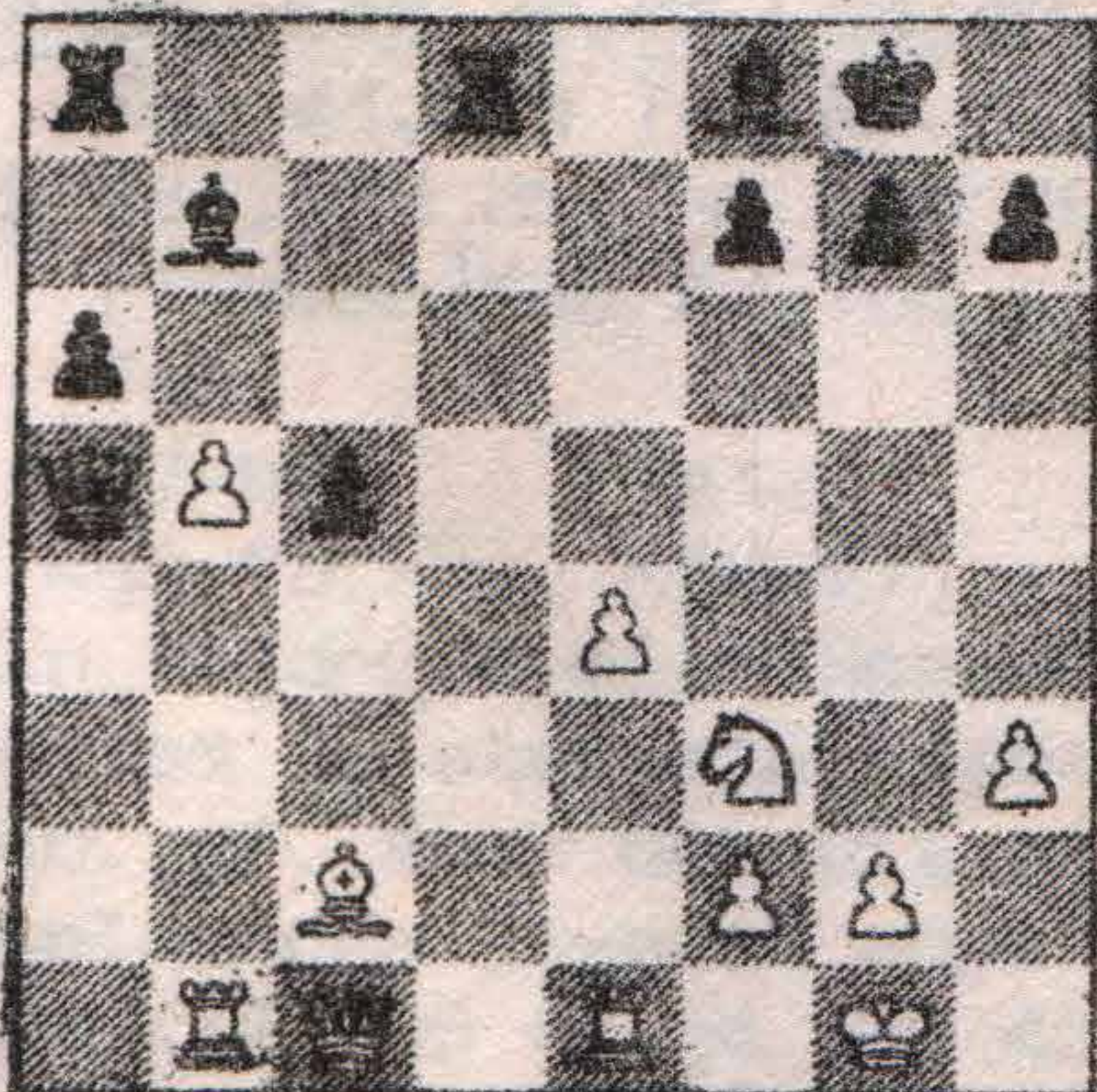
Hoewel iedereen aanvankelijk dacht dat Spasski hier pas een fout maakte, lijkt zwart niet veel beter te hebben:

A 25..ab5 26.e5! g6 27.Tb5 +

B 25..c4 26.ba6 La6 27.e5 g6

28.e6 met aanval voor wit

(Olafsson)

26. Lc2-b3!!

Dit is de wonderzet waarover ik sprak, die de kansen volledig doet keren. Fischer ontdekt feilloos de achillespees van de zwarte stelling: f7.

26. a6:b5

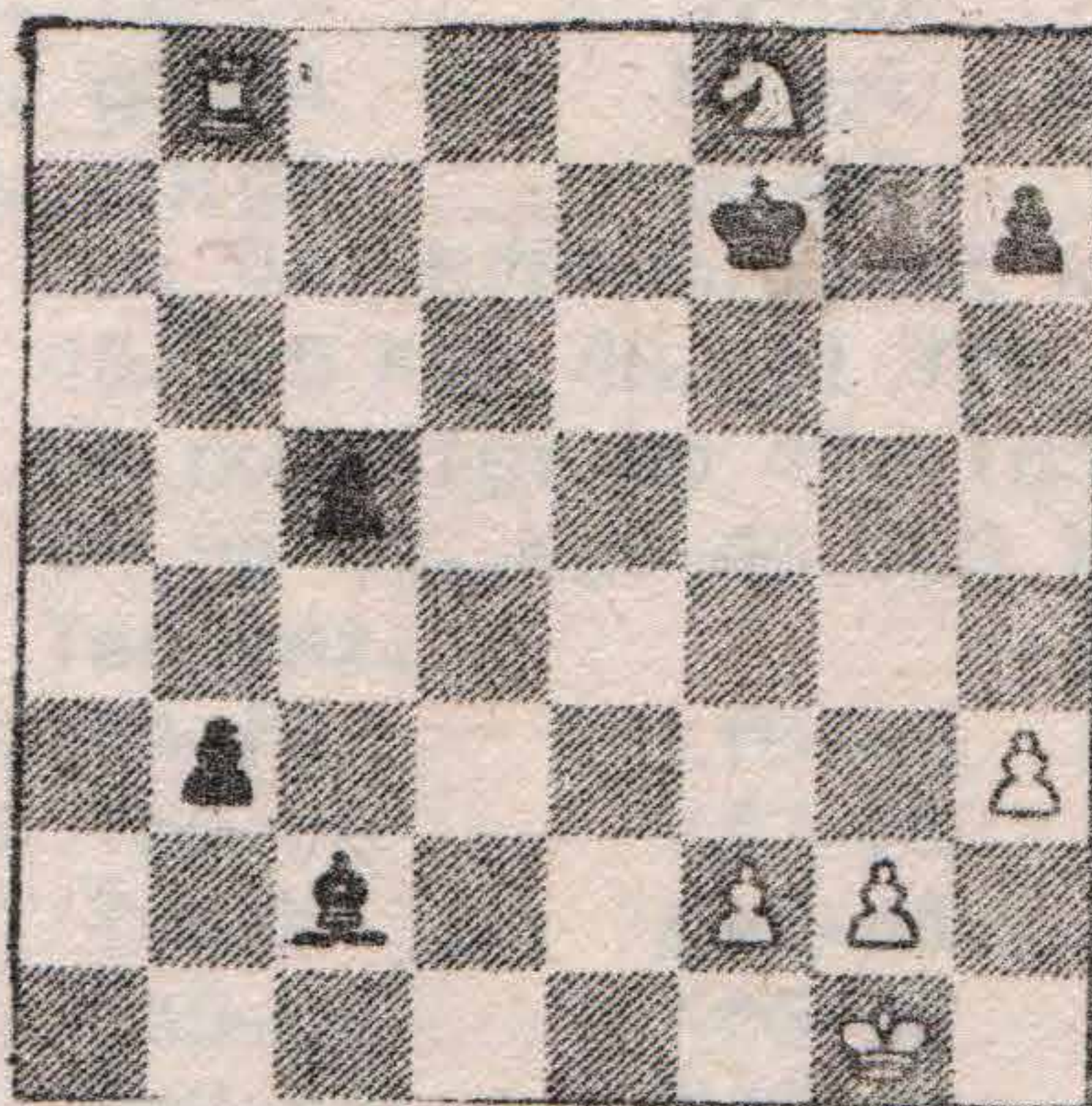
27. Dc1-f4 Td8-d7

Timman vindt 27..c4 eenvoudiger, bijv.: 28.Lc4 bc4 29.Tb7 f6 30.e5 Dd5 31.Tc7 fe5 32.Pe5(32.Te5 Ta1 33.Kh2 Ld6 34.Tg7 Kg7 35.Dg5 Kf7 36.Df5 Kg7 =)Ld6 33.Dc4 Dc4 34.Tc4 Le5 35.Te5 Ta1 36.Kh2 Ta2 en zwart moet remise kunnen maken.

28. Pf3-e5 Da5-c7

29. Tb1-d1 Td7-e7?!?

Meer weerstand bood het fantastische 29..Tad8. Timman analyseert ook deze zet tot op het bot. Om niet het hele boek van Timman te kopiëren(dat boek dien je natuurlijk zelf aan te schaffen), geef ik hier alleen de ongelooflijke hoofdvariant: 29..Tad8 30.Lf7 Tf7 31.Df7 Df7 32.Pf7 Td1 33.Td1 Le4(!) 34.Pg5 Lc2 35.Td8 b4! 36.Pe6 Kf7 37.Pf8 b3 38.Tb8 (Zie analysediagram)

De analyses gaan nu zo verder: 38..c4 39.Pd7 c3 40.Pe5 Ke6 41.Pc4 Ld1(41..Kd5 42.Pb6! Kd4 43.Pa4 en 44.Td8)42.Pa3 c2 43.Pc2 bc2 44.Tc8 Kd5 45.Kf1 Kd4 46.Ke1

Kd3 47.Td8 Kc3 48.Td1 (Tot zover Olafsson)cd1 49.Kd1 Kd3 50.Ke1 g5 51.Kd1 Kd4 52. Kd2 h5(Tot zover Timman) 53. g4!(Donner) en wit breekt de oppositie en wint(Een formidabele variant!).

Maar misschien zit er een kink in de kabel. In de diagramstelling van deze analyse vond ik de onwaarschijnlijke zet 38.. Ke7! Het is nu niet eenvoudig voor wit het paard bij de zwarte vrijpionnen te krijgen. De hoofdvariant luidt: 39.Ph7 c4 40.Pg5 c3 41.Pe4!(Niet 41.Pf3 b2 42.Pe1 b1D 43.Tb1 Lb1 +) Le4 42.Tb3 c2 43.Tc3 Kd6 44. Kf1 Kd5 45.f3 Kd4 46.Tc7 Lf5 47.Ke1 Kd3 48.g4 Le6 49.h4 (49.f4 g6=)Ld5 (49..g6!?) 50. f4 Lf3 51.g5 Lg4 =. Ik zie niet hoe wit kan winnen. Heb ik gelijk?

30. Lb3:f7⁺ Te7:f7
 31. Df4:f7⁺ Dc7:f7
 32. Pe5:f7 Lb7:e4
 32..c4(Net)33.Pd6 Lc6 34.e5 ± (Timman).

33. Te1:e4 Kg8:f7
 34. Td1-d7⁺ Kf7-f6
 35. Td7-b7 Ta8-a1⁺

Meer remisekansen bood: 35.. b4 36.Tb6 Kf7(36..Kf5 37.f3! en zwart raakt in een matnet) 37.f4 (Timman).

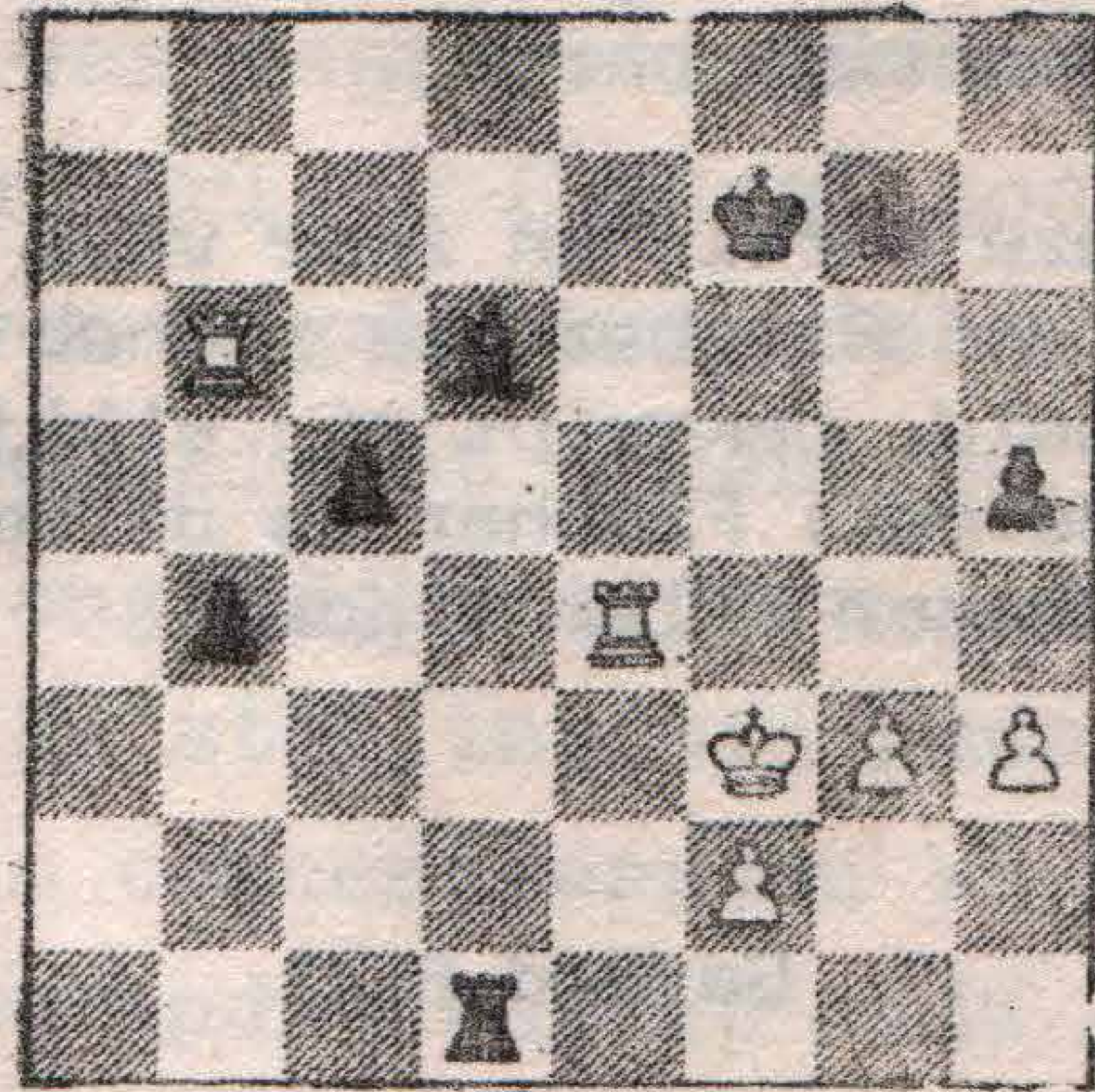
36. Kg1-h2 Lf8-d6⁺
 37. g2-g3 b5-b4
 38. Kf2-g2 h7-h5

38. Te gevaarlijk zijn:
 A 38..Le5 39.f4 Ld4 40.g4 Ta2 41.Kf1 Te3 42.h4(Byrne)
 B 38..Kf5 39.Th4 Le5 40.Th5! (Timman)Ke6 41.Tb6 Ld6 42. Tc5

39. Tb7-b6 Ta1-d1
 40. Kg2-f3 Kf6-f7

In tijdnood mist Spasski wederom de sterkste verdediging: 40..g5. Maar ook dit was niet voldoende geweest voor remise: 41.Ke2 Td5 42.g4 hg4 43.hg4 en zwart is vrijwel in zet-

dwang. Na Spasski's 40-e zet werd in de volgende diagramstelling afgebroken.

Uit mijn plakboek citeer ik nu volgende uitspraken die vlak na het afbreken gedaan zijn:

Larsen: "Deze stand kan zwart niet verliezen."

Byrne: "De zwarte vrijpionnen zijn erg sterk. Wit zal wel geen risico's kunnen nemen."

Euwe: "Spasski staat zeker niet slechter."

Spasski's hoofdsecondant Geller zei niets maar stapte glimlachend en in prima stemming de zaal uit. Uit alle kranten en van iedereen kon je het horen: remise.

41. Kf3-e2 Td1-d5
 42. f2-f4 g7-g6
 43. g3-g4 h5:g4
 44. h3:g4 g6-g5

Ook 44..Kf6 verliest kansloos: 45.Tb5 Kf7 46.g5! Tf5 47.Ke3 én nu volgt op 47..Td5 48.Teb4 en op 47..Kg7 48.Tb6 Td5 49. Te6 enz.

45. f4-f5 Lf6-e5
 46. Tb6-b5 Kf7-f6
 47. Te4:b4 Le5-d4
 48. Tb5-b6⁺ Kf6-e5
 49. Ke2-f3! Td5-d8
 50. Tb7-b8 Td8-d7
 51. Tb4-b7 Td7-d6
 52. Tb7-b6 Td6-d7
 53. Tb6-g6 Ke5-d5
 54. Tg6:g5 Ld4-e5
 55. f5-f6 Kd5-d4

56. Tb8-b1 en zwart gaf op we-
gens 56..Lf6 57.Td1 Kc4 58.
Tc5 enz.
Een prachtig eindspel na een
prachtige partij.

Na deze partij en zeer vele an-
dere van Fischer die ik heb ne-
gespeeld, bekruipt mij altijd
het gevoel; Fischer is de bes-
te schaker aller tijden.

Gerard Rill

WILLEM

Een afgebroken partij van een teamgenoot
Zal altijd jouw schakershart verwarmen.
Je analyseert 'm belangeloos en devoot
En dat heeft een ontwapenende charme.

In je jeugdijaren speelde je I.d4
Daarna I.f4, maar dat duurde niet lang.
Nu volg je de omgeving van je hart : I.e4!
Desnoods tegen Karpov, theorie maakt je niet bang.

Heeft één van je collega's verloren
Dan kan hij in de bar altijd bij jou terecht.
Hij wil graag je troostende woorden horen
Want jij relativeert het schaakspel oprecht.

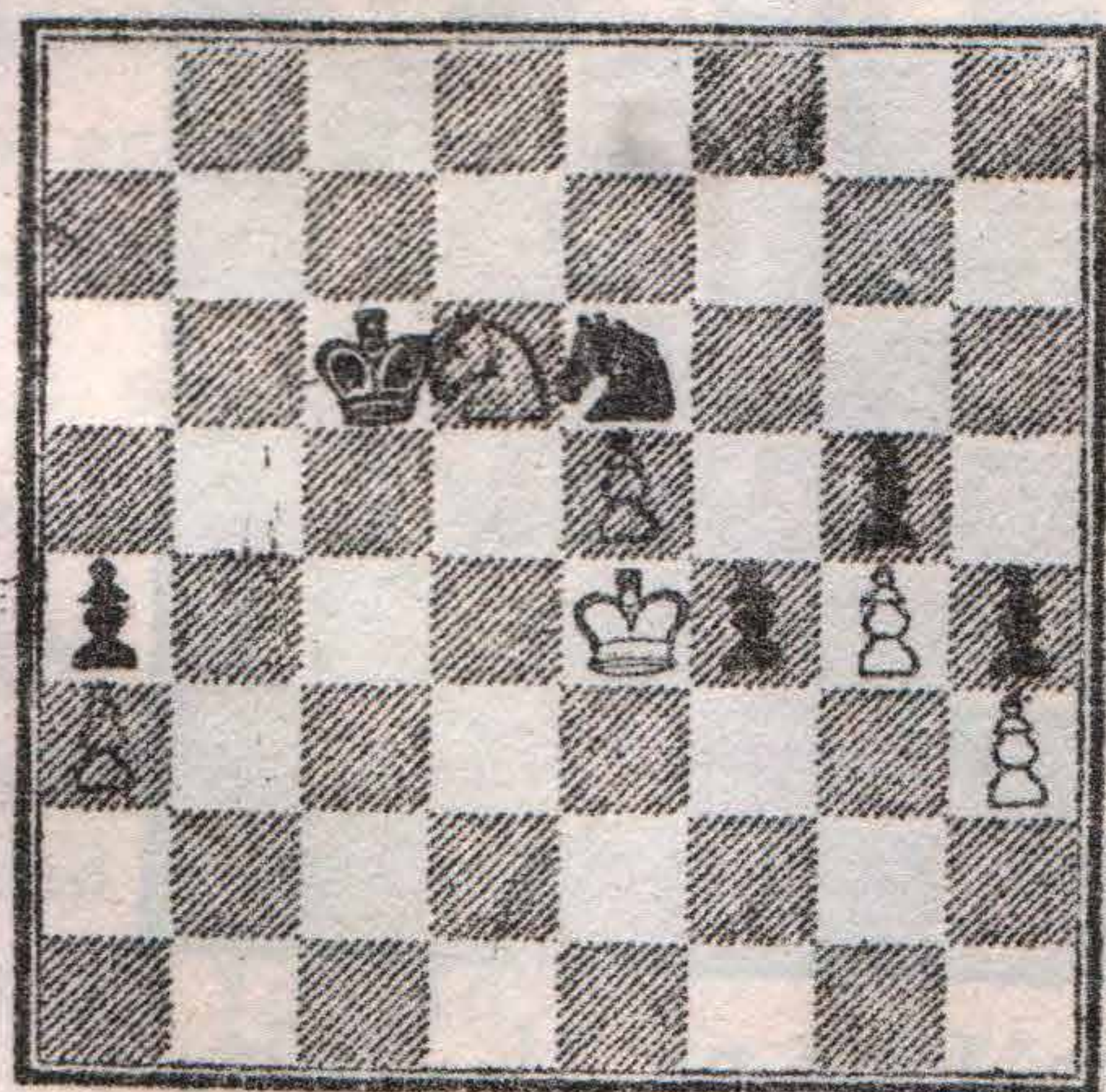
Maar wie troost jou, Willem, wie beurt jou op
Wanneer je eens verslagen bent ?
Ook jij krijgt wel eens pijnlijk klop
Daarom deze bemoedigende woorden van een grote fan.

Eric Hubert

Eindspel Van De Maand.

Onderstaande analyse werd oorspronkelijk uit nood geboren: het eerste was op onaangename wijze met 5-3 achtergeraakt tegen VHS 2, en een nederlaag zou ons op de één na onderste plaats doen belanden. Met nog maar twee wedstrijden te gaan was degradatie helemaal niet denkbeeldig meer, en dat terwijl we natuurlijk (bijna) goed genoeg zijn om te promoveren. Nu boden de twee afgebroken stellingen nog enige hoop: Huub v.d. Berg had een eindspel met torens en ongelijke lopers, maar wel twee pionnen méér en ongelijke lopers garanderen niet altijd remise. Inderdaad bleek zijn stelling bij nadere inspectie geforceerd gewonnen te zijn en dus concentreerden we (dwz Huub, Gerard Rill, Paul vd Werve en ondergetekende) ons op mijn eindspel.

Dit eindspel nu was er één met voor beide partijen een paard, vier pionnen en een koning. In normale omstandigheden had ik het waarschijnlijk balend remise gegeven, ook omdat ik een niet al te moeilijke winst had laten liggen. Op het eerste gezicht stond mijn tegenstander (wit) zelfs iets beter, maar alleen op het eerste gezicht gelukkig. Onderstaand diagram geeft de afgebroken stelling, waarin wit zijn zet afgegeven had.

Stelling na zwarts 70^e zet.

Omdat 71 Pa5+ Kb5, 72 Pb7 Pc5+ tot een voor zwart gewonnen pionnen eindspel leidt, was zijn afgegeven zet niet moeilijk te raden:

71 Pd6

Hoe nu verder? Zwarts voordeel is eigenlijk een collectie kleine

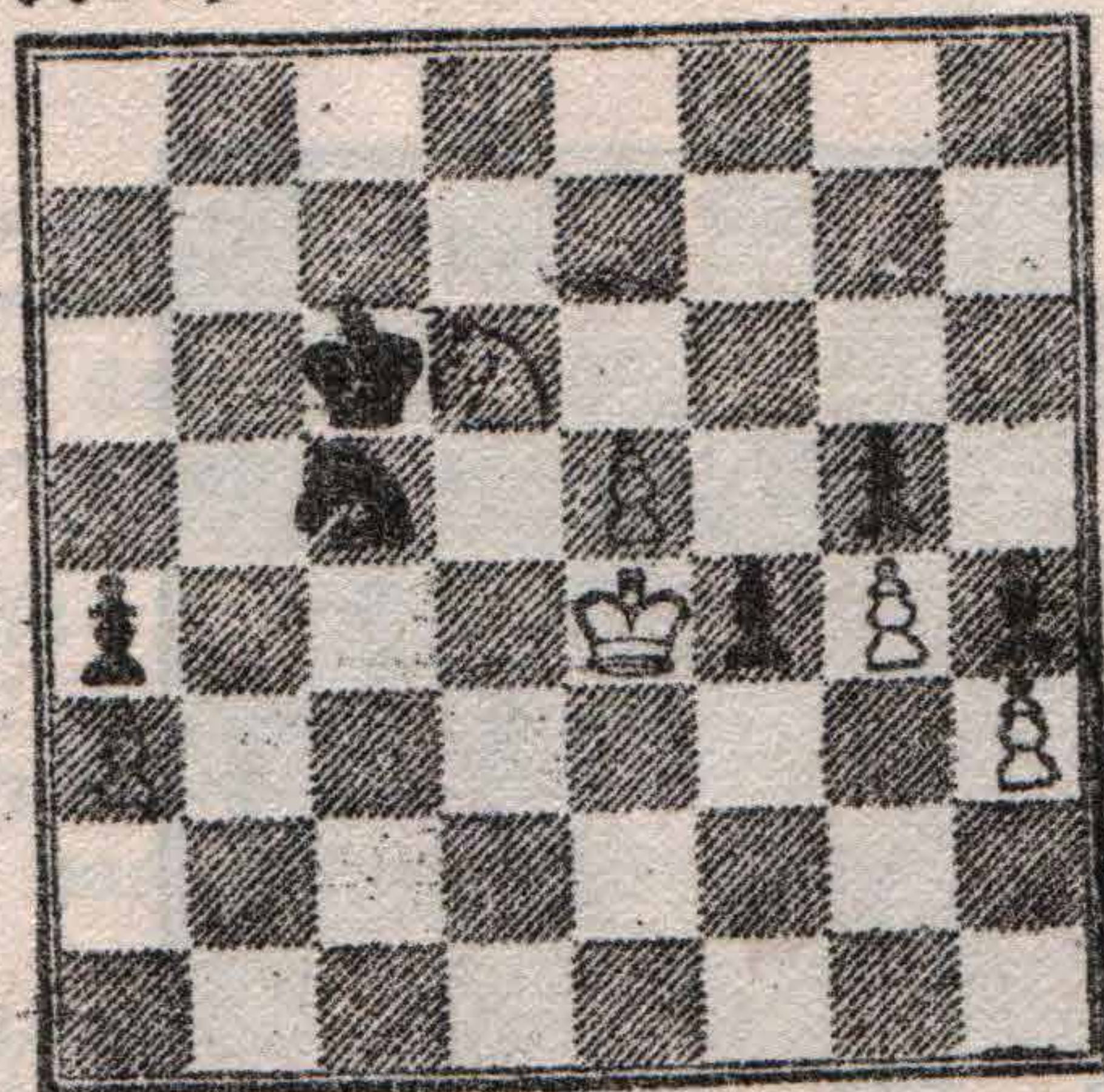
plusjes: wit heeft méér zwaktes dan zwart (a3, e5, h3 tegenover g5 en a4 (half)) en zwart heeft een gedekte vrijpion, zodat paard-afruil vaak fataal is voor wit. Bovendien kan zwart in een aantal varianten veld d5 voor zijn koning veroveren, waardoor zijn papieren aanzienlijk stijgen. Onze pogingen groeiden tenslotte uit tot onderstaande variantenboom, die mij de moeite waard leek neer te schrijven, ten eerste omdat het me zelf zo geboeid heeft om het te vinden, ten tweede omdat bovengenoemde mensen het waarschijnlijk ook wel interesseert en tenslotte, omdat het ^{een} eindspeltype is, dat zo moeilijk is, dat men er meestal met een grote boog om heen loopt.

Zelf ben ik iets van paard-eindspelen gaan begrijpen door deze analyse, dus misschien hebben anderen er ook nog iets aan.

Zwart heeft twee manieren om het spel te vervolgen: 71..Kc5 en 71..Pc5+. We hebben eerst een tijd gekeken naar Kc5. Voor de hand ligt nu 72 Pb7+ Kb6, 73 Pd6 Kc6. We hebben dezelfde stelling bereikt, maar nu met wit aan zet. Dat zou dan de clou moeten na bv 74 Pc4 Kc5, 75 Pd2 Pd4. Helaas heeft wit echter een sterke voortzetting in 72 Kf5 Kd5 (f3 komt op hetzelfde neer), 73 Pb5 f3, 74 Pc3+ Kd4, 75 Pd1 Pf4, 76 e6! (76 Kg5: Ph3:+, 77 Kh4: f2, 78 Pf2: Pf2:, 79 e6 Pe4 wint nog net voor zwart) Pe6:, 77 Ke6: Kc4, 78 Kf5 Kb3, 79 Ke4 Ka3:, 80 Kf3: Kb3, 81 Pf2! en zwart komt niet verder. 74..Kc4 lijkt beter, omdat zwart na 75 Pd1 Pf4, 76 e6 Pe6: twee zetten eerder bij de witte a-pion is en inderdaad: 77 Ke6: Kb3, 78 Kf5 Ka3:, 79 Ke4 (Kg5: is ook kansloos) Kb3 en één van de zwarte pionnen promoveert. Maar nu is, omdat de zwarte koning verder van de koningsvleugel verwijderd is, juist 76 Kg5: de reddende zet: 76..Ph3:+, 77 Kh4: f2, 78 Pf2: Pf2:, 79 e6 Pe4, 80 e7 Pd6, 81 Kg5 Kd5, 82 Kf6 en wit heeft zelfs de beste kansen. Ook 75..Pd4+ helpt niet: 76 Kg5: Kb3, 77 Kh4: Ka3:, 78 Kg3 Kb2, 79 Pd2 en de winstvoering stukt.

De eerste conclusie: na 71..Kc5 kan wit remise maken. Verder zijn de varianten voor hem niet al te moeilijk, zodat Kc5 verworpen moest worden. De voorgaande analyse is niet uitputtend natuurlijk, maar hij geeft toch al een aardig beeld van dit eindspel: zwart kan bijna zijn hele leger offeren als hij zijn veropgerukte f-pion kan behouden en de witte a-pion ophalen. Wits remisekansen berusten op de dreigende aanwezigheid van zijn e-pion en de zwakte van de zwarte koningsvleugel. De algemene indruk is: zwart is in het voordeel vanwege zijn gedekte vrijpion en de veropgerukte a-pion.

We concentreerden ons dus op 71..Pc5+

Stelling na 71..Pc5+.

Dit lijkt op het eerste gezicht nogal riskant en de pointe is niet meteen duidelijk. Wit kan nl Kf5 spelen waarna de zwarte g-pion en dientengevolge de h-pion onhoudbaar zijn. Toch wint zwart na 72 Kf5 geforceerd, zoals de partijvoortzetting laat zien, een belangrijk voordeel:

wit kan het fout doen. Nu moest alleen 72 Kd4 nog even weerlegd worden; helaas is dit evenwel niet te doen: te ingewikkeld om uit te analyseren en ik denk, dat wit juist na deze zet behoorlijke remisekansen heeft.

Wil zwart verder komen, dan zijn 72..Pb3+ en 72..f3 de rationele zetten. Na 72..f3, 73 Ke3 verliest zwart de trots van zijn positie en hoewel hij er na 73..Pe6, 74 Kf3: Pf4 er de witte h-pion voor in ruil krijgt, lijkt het niet voldoende, bv.: 75 Pe4! Ph3:, 76 Pc3. Nu moet zwart behalve de e-pion ook nog de a-pion ophalen en dan heeft wit ruimschoots de tijd om, eventueel onder paardoffer alle pionnen op de koningsvleugel te elimineren. 72..Pb3+ is dus in feite de enige zet om te proberen er iets uit te halen. Speelt wit na dit schaak zijn koning naar de derde rij, dan heeft zwart zonder slag of stoot d5 veroverd voor zijne majesteit, waarna hij winnend voordeel moet hebben, bv.:

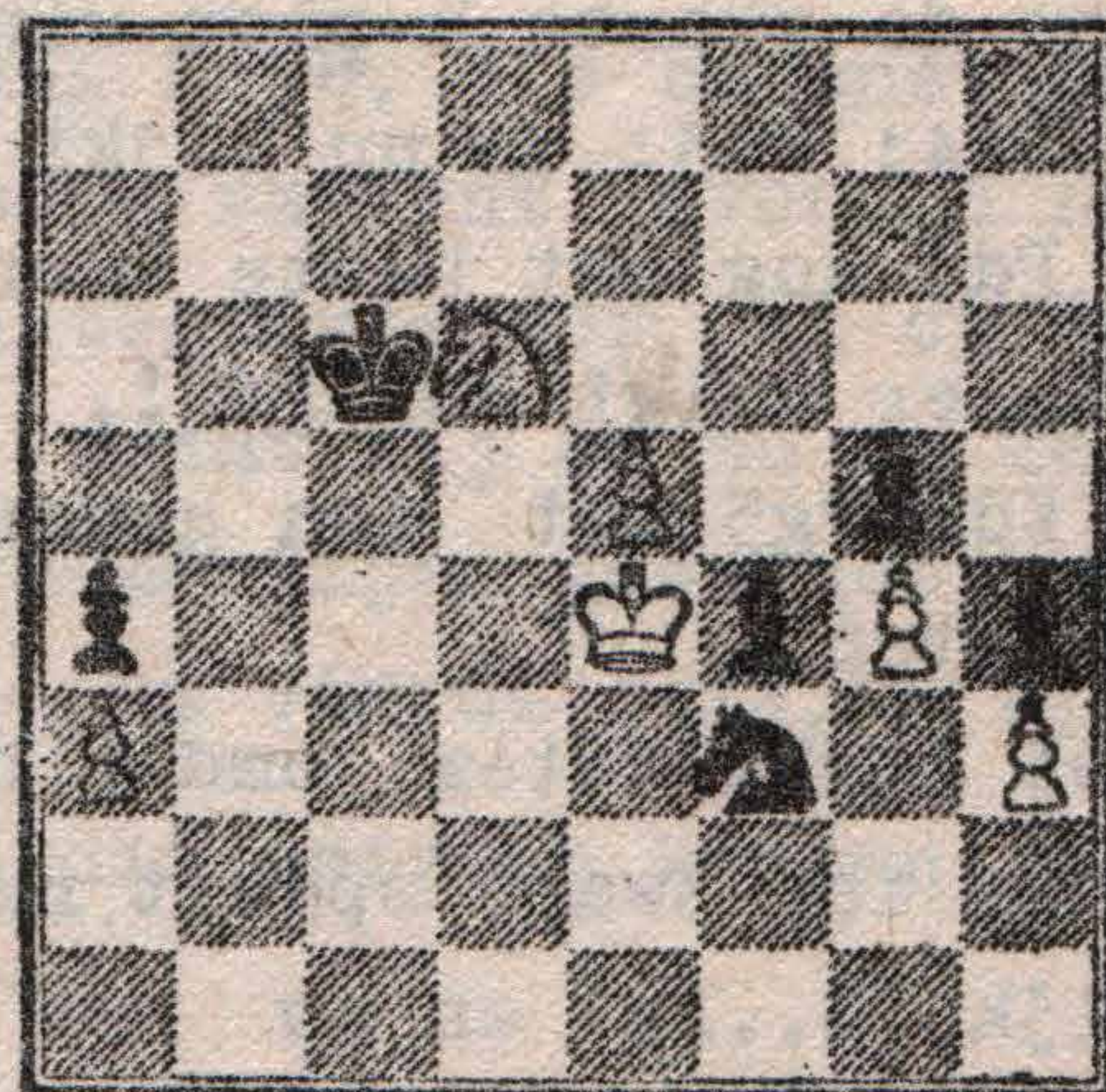
- i) 73 Kc3 Kd5
 - a) 74 Kb4 f3, 75 Pc4 f2, 76 Pe3+ (anders Kd4) Ke5:, 77 Ka4: Pd4, 78 Ka5 Ke4 en zwart wint gemakkelijk.
 - b) 74 Pc4 Pc5 met beslissend voordeel.
 - c) 74 Pf7 Pd4, 75 Kd3 Pe6 en wit is in tempodwang.
- ii) 73 Kd3 Kd5, 74 Pf7 Pc5+, 75 Kd2 Pe4+, 76 Kd3 f3, 77

Ke3 f2, 78 Ke2 Ke6 -+.

Conclusie: 73 Ke4 is de enige zet. In het licht van het voorgaande is het ook het enige logische verdedigingsplan: wit moet de zwarte koning niet naar d5 laten zonder reële compensatie

Zwart heeft nu de keus tussen twee hapjes: de a-pion of de h-pion. Eerst maar de a-pion: 73..Pd2+, 74 Kd3 Pb1. Maar na 75 Pc4 blijkt de witte a-pion toch niet zo smakelijk, bv.: 75..Kb5, 76 e6!, of 75..Kd5, 76 Pb6+ Ke5:, 77 Pa4: Pa3:, 78 Pc3 en nu is er een curieuze remisestelling ontstaan: Zwart moet Kf6 doen (anders Pe4) en na 79 Pc3 kan het zwarte paard niet spelen, of tenslotte: 75..f3, 76 Ke3 en na Kd5 ontstaat een kaal remise eindspel.

Samengevat lijkt 74..Pf3 de beste.

Stelling na 74..Pf3.

Nu moet wit een moeilijke keus maken tussen 1) 75 Ke2, 2) 75 Ke4 en 3) 75 Pe4.

- 1) 75 Ke2. Dit ziet er niet zo best uit en na 75..Pe5:,

76 Pe4 Kd5! hebben we de volgende winstvarianten:

a) 77 Pc3+ Kd4, 78 Pa4: Pc4 ! zwart verovert de witte a-pion en door zijn sterke koningspositie en het slechte witte paard moet dit gewonnen zijn. Wit kan zijn stukken niet laten samenwerken om de zwarte f-pion te stoppen. Een mogelijk vervolg: 79 Kf3 Pa3:, 80 Pb2 Pc4, 81 Pd1 Pe5+, 82 Ke2 f3+, 83 Kf2 Kd3! en op den duur dringt de zwarte koning binnen op de koningsvleugel via f4 en g3.

b) 77 Pg5: Kc4!, 78 Pe6 (78 Pf3 Pg6 en de witte a-pion is op den duur onhoudbaar) Kb3! (78..f3+, 79 Ke3 Kb3, 80 g5 en het wordt remise omdat wit z'n paard kan offeren tegen de a-pion en vervolgens de zwarte h-pion wint) 79 Pf4: Ka3: en nu lijkt 80 Pd3 nog het beste voor wit; er volgt 80..Pf7!, 81 Kd2 Pg5 met een gewonnen stand.

2) 75 Ke4 lijkt beter, omdat het actiever is. Zwart speelt natuurlijk 75..Pg1 en nu

a) 76 Kd3 Ph3:, 77 Ke2 f3+, 78 Kf3: Pf4, 79 Pe4 Pe6, 80 Pc3 Pc5. Doordat zwart z'n f-pion heeft ingeruild voor een gedekte vrije h-pion, is de stand van beter voor zwart naar gewonnen voor

zwart getransformeerd. Eén van de witte stukken raakt nu zo gebonden, dat de ander op den duur overbelast moet raken. Een begin van een winstplan is: zwart begeeft zich met de koning naar e6 waarna de witte e-pion dodelijk zwak wordt.

b) 76 Kf5. Nu wordt een race van vrijpionnen, waarbij zwart in het voordeel blijft:

76..Ph3:, 77 Pe4 (e6 Kd6:, 78 Kf6 f3, 79 e7 f2, 80 e8D f1D+ is niets voor wit) f3, 78 e6 f2, 79 Pd2 Pf4, 80 Kf6 (of Kg5: h3, 81 Pf1 Pd5 en zwart wint) h3, 81 Pf1 Kd6, 82 e7 Pd5+, 83 Kg5: Ke7:, 84 Kh4 Pe3 en zwart wint.

c) 76 Pf7 f3, 77 Ke3 Ph3:, 78 Kf3: Kd5, 79 Kg2 Pf4+, 80 Kf3 Pe6 -+, zie de opmerkingen onder variant a).

3) 75 Pe4. Het beste. Ik denk dat hier wits beste remisekansen liggen. Na 75..Pe5:+ is 76 Kd4 de enige zet: 76 Ke2 Kd5 leidt tot variant 1b) en 76 Kd2 maakt na 76..Kd5, 77 Pg5: Kc4 ook geen gezonde indruk. Het voor de hand liggend vervolg is 76..Pf3+, 77 Kd3. De enige manier die ik zie voor zwart om verder te komen is 77..Kd5, maar er volgt 78 Pc3+ Ke5:, 79 Pa4: Pg1, 80 Pc3 Ph3:, 81 Ke2 en nu moet zwart, wil hij z'n paard bevrijden, wel 81..f3+, 82 Kf3: Pf4 proberen; hoewel zwart nog steeds beter staat door de zwakte van

de witte g-pion, zijn de remise-
kansen aanzienlijk toegenomen
door de uitdunning van het mate-
riaal en de lastige witte a-pion.

Een andere mogelijkheid is nog:
76..Pf7, 77 Pc3 Pd6, 78 Pa4: Pb5+
79 Ke4 Pa3:, maar deze stand is
helemaal niet zo duidelijk. In
vergelijking met variant 1a)
staan de witte stukken veel beter.

De eindconclusie van deze va-
rianten warwinkel moet luiden,
dat wit behoorlijke remisekan-
sen heeft, maar dan moet hij wel
een zet of zes lang volkomen
nauwkeurig spelen, terwijl het
voor hem helemaal niet makkelijk
is. Toen de partij hervat werd,
gleed wit dan ook bij de eerste
de beste gelegenheid uit.

Na bijna twee weken volgde er
bij wederopname van het spel:

72 Kf5 Kd5!

Nu is voor wit al geen weg terug
meer: op 73 Pb5 volgt Kc4 en de
zwarte f-pion is niet meer te
stoppen (Pd6+ Kd3), dus:

73 Kg5: f3

74 Pf5 Ke5:

Ook 74..f2 wint, bv.: 75 Pe3+
Ke5:, 76 Pc4+ Kd4, 77 Pd2 Pe4+
of met zetverwisseling het par-
tijvervolg.

75 Kh4:

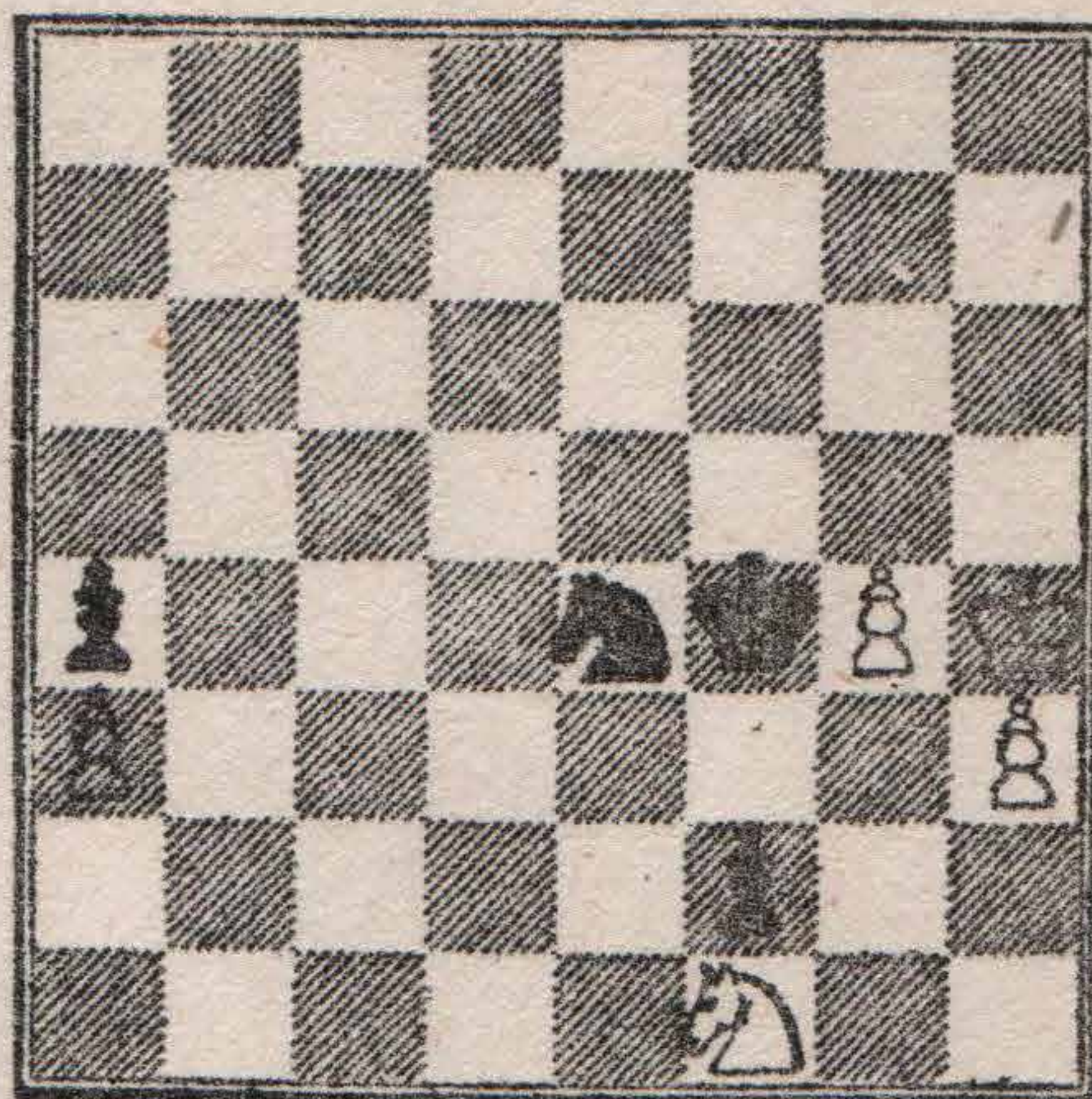
Een nevenoplossing is 75 Ph4:
75..Pe4+, 76 Kh6(5) f2, 77 Pf3+
Kf4, 78 Ph2 Pd2, 79 g5 Kg3, 80
g6 Kh2:, 81 g7 f1D, 82 g8D Dh3:+
gevolgd door dameruil met ge-

makkelijke winst.

75 .. f2

76 Pe3 Kf4

77 Pf1 Pe4!

Stelling na 77..Pe4!

Dit diagram is wel verdiend.
Wit verkeert in tempodwang en
met z'n pion meer staat hij glad
verloren.

78 Ph2 Pd2

79 g5

Of 79 Kh5 Kg3

79 .. Pf3+

en wit gaf het op.

Ongeveer op het zelfde moment
dwong Huub, die bovenstaande
fraaie variant gevonden had,
z'n tegenstander ook op de knie-
en, zodat hij om zo te zeggen
twee partijen gewonnen had en
wij ons vierde gelijke spel
van dit seizoen konden incas-
seren.

Wiet Bouma.